

Nógrádi Kovács György

Megtisztulás

Nógrádi Kovács György

Megtisztulás

Regény

Lektorálta,
Végh Gáborné tanár

Kép,
Borik Anna rajza

Kiadta,
a Robinson könyvműhely,
Szécsény

ISBN 978-963-06-2464-0

Készült,
az Ipoly-Print nyomdaüzemében,
Szécsény, Somogyi B. u. 10

1.

- Tanársegéd úr! Nagyon nyugtalan a repülő beteg - közölte Irén nővér dr. Asperján Nándorral.

Molnár Tamás harmadik napja feküdt az ortopéd klinika intenzív osztályán. Repülősnak azért nevezték, mivel a szlovákiai, losonci kórházból vöröskeresztes repülőgéppel hozták át Pestre, előbb a Sportkórházba, onnét a csontfeldolgozókhöz, amint a beteget átszállító mentősök nevezték, az ortopéd klinikát.

Dr. Asperján felállt. Irén nővér olyan mozdulatokat csinált a lábával, mint a gyerekek, ha sürgősen pisilniük kell.

- Menjen! - intett sunyorgón dr. Asperján.

A kis kórteremben egyetlenegy ágy állt, mellette Borbás doktor, éppen a beteg vérnyomását mérte.

- Mennyi? - érdeklődött dr. Asperján.

- Száztíz per... - a vállát vonogatva, elhallgatott.

A végig eszméletlen beteg eddig magatehetetlenül feküdt az ágyán. Szeme élettelen üveggolyóként meredt a távolba. Szempillái alig észrevehetően meg-megrebbentek. Egyik fülében halk morgás bugyborékkolt, a másokban olyasféle nyomást érzett, mint leszálláskor a repülőgépen. Lénye kettévált, egyik fele az ágyban maradt, másik felette rebegett, olykor visszanézett önmagára... Mígnem, teljesen váratlanul, az előbbi halk morgás éles csaholássá változott. Lázalombeli, vadul csaholó kutyák támadták meg. Külön-külön a bal csípőjébe haraptak, mire az előbbi lebegő testrésze az ágyban fekvőre zuhant. Sem a keze, sem, a lába nem mozdult. Borzasztóan szenvedett. Nem a kutyák harapdálása, leginkább szokatlan bénasága kínozza.

Pillanatról-pillanatra változott a kép. Az előbbi kutyák eltűntek, most meg mintha földbe ásták volna, fejétől, le végig. Minden egyes lélegzetvétel iszonyatos erejébe telt. Fején óriási „vöröshangyák” mászkáltak, füle körül utálatos „döglegyek” zúgtak, és bele-belecsíptek... Szerencséjére, ezek a „döglegyek” hamar elrepültek. Az a zsongásszerű zúgás, amint elrepültek! A hangyák sem kínozták tovább, ám mire végre megkönnyebbülhetett volna, meglepetésszerűen

visszajöttek az előbbi vadul csaholó kutyák... Nyögött, ordított, mindenáron szabadulni akart, a ránehezedő föld azonban nem engedte. Izzadt. Homlokáról földdel keveredett, mocskos sárfolyam csorgott a szájába, s ha tetszett, ha nem, le kellett nyeldesnie...

Az egyik „kutya” az arcát nyalogatta. Vérekes szemei rámeredtek, szuszogása az arcát súrolta. A másik mellette morgott, éles fogai félelmetesen össze-összekoccantak. És az a bűz, amely belőlük áradt!

Végre, valaki a kutyákra parancsolt, s azok engedelmesen elkotródtak mellőle. Maga a halál az, jött rá később, mihelyt az megjelent az ajtóban.

Hol látta ezt az alakot? A gimnáziumban, ahol tanít? Nem, ugyanis a biológiai szertárban álló csontváznak, elől két foga hiányzik, amíg ez mind a harminckettővel rávicsorított: - Levágom a lábadat! - hangzottak valahonnét fentről a mefisztói hangok, olyan félelmetesen, mint az éjszakai mennydörgés. A kasza! De hiszen annak a bizonyos biológiai szertárban álló csontváznak nincs kaszája! Megvillant, ám nem csapott le, csak suhogtatta-suhogtatta, mígnem egészen váratlanul hátrálni kezdett, és szép lassan eltűnt az őt körülvevő lázas képzelet szülte homályában.

Elsőként dr. Asperjánt ismerte fel, aztán, mint rosszul beállított televízió fantomképén, lassan kibontakozott Bordás doktor és Irén nővér körvonala is.

Mindent látott, hallott, csak beszélni nem tudott.

- Ha amputáljuk a lábát, talán... - hallotta dr. Asperján sok, orvosok által használt, idegen szavakkal tarkított, töprengően elhúzott okfejtését.

- Ii...gen, de a „megmenthetjük” szóban a nem is benne foglaltatik - jegyezte meg valaki, a doktor-e vagy a nővér, nem tudta.

Tamás valamennyi erejét összeszedve, hangfélét préselt ki a torkán: - Levágni..., ne...em!

- Magához tért - jegyezte meg a nővér.

Dr. Asperján a beteg ágya szélére ült. Kitapintgatta a beteg pulzusát, felhúzta a szemháját, majd megpaskolta az arcát.

- Hall engem?

Tamás válaszolni akart, de hang sehol. Nyála elapadt, torka bedugult. Szeme előtt fényes karikák ugráltak. Fülében az előbbi kattogás helyét, mint lehangolódott nagydob hangja, tompa dübörgés váltotta fel. Keze teljesen elszakadt központi idegrendszerének akaratszabályozó egységétől, amiért is sem felemelni, sem megmozdítani nem tudta. A törzse, a feje továbbra is érzéketlen maradt, egyedül a lábát érezte, amelyik fáj. Az előbbi túlvilági hangokat még mindig hallotta, csak most nem a mennyezet felől, hanem visszhangként, az egyik távoli sarokból. Recsegtek-nyikorogtak, mint a rossz hullámhosszra állítódott rádió.

Dr. Asperján Nándor olyan hangon folytatta, mintha saját magát akarná meggyőzni.

- Kétszeri reanimáció után, ilyen nagy műtét...! Ha amputáljuk, femurtól le végig - mutatta - itt combnyakban vágnánk le... S, ha exítál?

Nem folytathatta, mert Tamás megint felnyögött.

- Nem, ne... e!

Dr. Asperján újra megveregette az arcát.

- Hall, lát engem?

Tamás nem válaszolt, de ettől a pillanattól kezdve végleg visszanyerte az eszméletét, ám csak Borbás doktor injekciója után szólalhatott meg.

- Ha nem vágják le a lábamat, meghalok, ha levágják, nyomorék maradok - nyögte a most feleszméltek el-elhaló, alig hallható hangján, tompán, visszhangszerűn, viszont meglepően összefüggően.

- Ha nem vágjuk le a lábát, mindenféleképpen meg kell operálnunk. Így is, úgy is, ha nem is nyomorék, mozgáskorlátozott marad.

- Nyomorék, én? Az élsportoló? - kérdezte önmagától Tamás. Ez zúgott a fülében, ezt látta a falra írva, ez ült arcának kétségbeeséstől összeaszalódott ráncaiban, mígnem, most először, teljesen tisztán kijelentette:

- Nem egyezem bele!

- Minden tőlünk telhetőt megteszünk, hogy...

Tamás nem hallotta a folytatást, mert újra elvesztette az eszméletét.

2.

Cserhalmy Ágnes elgondolkozva lépett ki a János kórház kapuján, és ment az épület külső sarkáig, ahol megállt, és fél fordulattal jobbra sandított: Csoma Pál boglyányira feltupírozott hajjal közeledett feléje, nyakában nagy kereszt lógott.

Legszívesebben felkiáltott volna: mi ez? Azonban a mély megdöbbenésétől egyetlen szót sem préselhetett ki a száján. Csak állt. Szemében az indulat és a csodálkozás keveréke vert összevissza tákolt tanyát.

Két éve jártak együtt. Mind a ketten vidékről jöttek fel Pestre. Ő gyógypedagógiai, a fiú a bőripari főiskolára járt. Csoma Pál most üzemmérnökként dolgozott egy szövetkezetben, ő gyógytornász, itt, az István kórházban. Egyik rendezvényen ismerkedtek meg. Már akkoriban is, léha életfelfogásúnak, könnyelműen gondolkozónak, befolyásolhatónak tartotta, emellett szerette az italt, és a pénz is eléggé könnyen rabul ejtette. Ettől függetlenül, egészen az utóbbi hónapokig tartotta magát, ám mostanában teljesen kicserélődött: Nagyon kevés a fizetése, meg így a társadalom, úgy a rendszer..., neki, a régiekkel ellentétben „bevalóbb” barátokra van szüksége! - hangoztatta kiemelten. Most, a nagy haja és az ápolatlan szakállá mellé, valóságos maskarát csinált magából. És ez a kereszt a nyakában! Összecsapta a két kezét, s most először mondta ki azt, amit elejétől gondolt: - Hogyan nézel ki, Palcsi?

- Le se smárolsz? - humorizált az, ügyet sem vetve a lány őszinte felháborodására. - Több, mint öt perce szobrozok miattad.

- Csak öt perce vársz? - hűlt le a lány, miközben megcsókolta, ugyanis egyik betege miatt késett. Ha a megbeszélrt időben érkezik, nem találja itt.

- Ennyi idő is sok egy csajért - nevetett fel kajánul.

- A hajad és ez az... óriási kereszt a nyakadban, de az előbbi csajozásodnak sem örvendek.

- Már a dumám is szurkálja a homlokodat?

Ágnes önérzete vérig sértve háborgott a völegénye eme visszataszító viselkedése miatt. Akaratlanul és ismételten megkérdezte önmagától: mit szeretsz ezen az alakon? A szíve mégis fokról fokra felmelegedett, mert a szerelem olyan, mint a füst: felfelé száll, és hamar eltakarja a napot.

A nem feltűnően szép Cserhalmy Ágnes arcát különleges báj lengte be, amely teljesen más karaktert varázsolt „mindennapi” arcára. Mélyen ülő és mindig gondolkozó szemek, kecses nyak, szép ívelésű ajkak, az inkább szögletes, mint ovális arc, rajta a madonnaszerű, rejtélyes mosoly... jellemezte ezt az önérzetes lányt. Az alakja viszont feltűnően formás, az átlagosnál sokkal törékenyebb, már-már hihetetlenül karcsú volt, amivel igen sok férfi szemét maga után vonzotta.

Csoma átkarolta, és szó nélkül maga után húzta. Ágnes a vállára hajtotta a fejét, és engedelmesen követte: testestül-lelkestül összeolvadt vele.

Csak megszokott cukrászdájukban vált ismét önálló egyéniséggé.

Csoma két kávét, melléje a lánynak gint, önmagának rumot rendelt. Mialatt kihozták, valósággal elfeküdt a széken. Később, miközben a gyorsan megkapott kávéját kevergette, szabad karját lezseren az asztalra fektette... Miután kihörpintette, mert nem szürcsölte, egyetlen mozdulattal kihörpintette a rummal kevert kávéját, olyan mozdulatokkal rakta vissza a csészéjét, mintha eközben azon törné a fejét, hogy eldobja-e, vagy egyszerűen az asztalhoz verje.

Ágnes megfogta a kezét, és másodszor is mélyen a szemébe fúrta áthatón, bájos tekintetét.

- Terhes vagyok, Palcsi - súgta, alig értékelhető hangszállal.

Csoma felegyenesedett, keresztje az asztal sarkába akadt, majdnem felborította azt.

- Miket beszélsz! Lázás vagy?

- Te nem akarsz gyereket?

- Nem, de nem ám, így - mutatta - kétszer, ha nem többször aláhúzva.

- Ettől függetlenül, én mindenféleképpen megszüلöm vágta rá elszántan Ágnes -, ha elveszel, ha nem megszüلöm.

- Elveszel... elveszel - gúnyolta -, micsoda kispolgári csökevény!

- Neem, Palcsi - így csak néha szólította. - Keret, amelybe a családi képet, meg a gyerekkocsit helyezik.

- Te, ennyire dinnye vagy? Na... ne!

- Egyszer sem kértem, hogy vegyél el, most, terhesen sem esedezem a kegyeidért, viszont a gyerek az én hasamban van, ezért egyedül én döntöm el, hogy megszüül-e vagy eldobom. - Közelebb hajolt hozzá, szótagolta: - Én pedig, már döntöttem.

- Ne viháncolj, mert rögtön elszakad a cérna!

- Ha elszakad, ha nem - pellengérezte ki epésen, ám, mivel Csoma az asztal lábába rúgott, gyorsan elhallgatott.

- Hiába vagy terhes, ha az vagy egyáltalán, nem nőszülök, és az a kis vakond sem kell! Én... én nem vagyok jó családapának. Ismersz, nem?

Ágnes sóhajtott, és mindezek ellenére, ha sűrűn nyeldesve is, esedezően lesett a vőlegénye szemébe, mert miért ne lehetne, remélte eközben, ha fogyatkózó szerelemmel is, újra olyan, mint két évvel ezelőtt volt, amikor megismerte: csinos, rendes, sokkal másabb, mint most! Azóta változott meg, amióta a főiskola elvégzése után, munkahelyén új társaságba keveredett. Ő időben figyelmeztette. Feltűnően gyengéden, türelmesen bánt vele. Mindenáron igyekezett kiemelni a rossz társaságból, amelybe belesodródott, leszoktatni az italról, amelyre egyre jobban rákapott..., de nem sikerült. Eddig! És, ha ezután, elvégre manapság is lehetnek csodák, mégis sikerül?

A csészéjével játszott, miközben megkérdezte:

- Szerinted, mi az élet értelme? Az ital, a könnyelmű ledér élet?

- A pénz. Szerinted?

- A gyerek, akinek génjeiben tovább élünk, amiért is részesei leszünk az örök körforgásnak.

- Mit ér a gyerek, ha nincs pénzed, elegendő pénzed? Manapság a kisdolgotat sem intézheted el pénz nélkül, mivel a vécébe csak pénz bedobása után léphetsz be. Ha a liget fái alá eresztesz, a rendőr megbüntet. Ha nincs pénzed, nincs semmi, ha van, tiéd a világ: nő, szerelem, ékszer... minden! A pincér hajlong, piacon a kofa nagyságos asszonynak nevez. S ha megbetegszel? Kórházi ágy alma, legalábbis hónapokig várnod kell rá, viszont, ha lemajmolsz egy tallért, azonnal

kapsz ágyat, táppénzt, sőt az orvos a házadhoz megy. Ha nem fizetsz, akár meg is dögölhetsz, vagy becsinálhatsz, mert steksz nélkül nyista ágytál.

- Jó, mondd te, de remélem, te magad sem hiszed mind el, még ha van is némi igazság az általad felsoroltakban?

- Én mindig tutira megyek, kisanyám!

- Amit a szemével, képzeletében lát az ember, olyan maga is! - Szende mosoly közepette folytatta: - Két ember nézi a felkelő napot. Te mit láatsz? - kérdezi az egyikük. Fényt, sárgaságot, aranyat. És te? Azt, felelte a másik, hogy megint elkezdődött egy nap, hogy újra dolgozhassunk, és estére megint véget érjen, s lepihenjünk. - Ezekhez az idiótákhoz hasonlítás engem? Jegyezd meg, én csak akkor nézek a napba, ha tüsszenteni akarok. Egyébként nagyon szépen füttyöréssel, ám én nem adok rád. A pénz beszél, a kutya ugat!

- Ezelőtt nem hittem el, de most már én is belátom - pattant fel teljesen váratlanul a lány hangja, előbbi fehér arca tűzben-lángban égett a hirtelen fogant dühétől: - Hitvány patkány vagy!

- Én? - nevetett közbe nagyképuen -, amikor te szaporodsz? Éppen mostanában olvastam...

- Jé! Te még olvasol is? - epéskedett előbbi haragjának romjain a lány.

- Igen, igen olvasok, kis szentem! - Nagyot legyintett, és szinte az előbbi gunyoros hangján folytatta: - Egy patkány ezerötszáz utódot hoz a világra egyetlen év alatt...

- Szép hasonlataid vannak arról, aki a gyerekedet hordja a szíve alatt - szakította félbe Ágnes, erősen gunyorosan, magába fojtva feltörő elkeseredését.

- Tudod, mennyit esznek meg évente? - folytatta Csoma, mit sem adva a lánynak. - Kétszázötvenmillió mázsa kaját, több mint négyszázhuszonötmillió dollár, s nem forint értékét.

A lány, mivel mindezek ellenére, ha erősen apadón is, még mindig szerette, minden előbbi mérgét, Csoma sértegetését sutba dobva, igazi nőies szertelenséggel, kérlelni kezdte:

- Ne igyál, és szakíts a galerivel, Palcsi! Nem hozzád valók. Te diplomás, üzemmérnök vagy, ők senkik.

- Szívódj fel, kisbabám!

Ágnes még mindig nem hagyta magát lerázni.

- Ne rohanj készakarva a veszedbe! - Ha nem is rimánkodott, kérte. - Ma még csak a kereszt, kihívó öltözködés, feltűnő viselkedés, különködés és az ital, holnap börtön...

- Mindenkinek van egy téglája a börtön épületének falaiban. Tehát ez is be van kalkulálva az életembe, mint az előbbi kávéba a rum. Azt hiszed, agyon hagyom magamat veretni?

- Miért vernének téged agyon? - rágatta Ágnes kíváncsian a vállát, arcán, szende mosoly kíséretében.

- Kasa bótba kezdtünk a galerival. Ha lelépek... - Mintha elszólta volna magát, gyorsan másra terelte a szót. - És egyébként is. Mész az utcán, beléd kötnek. Beülsz a presszóba, beléd kötnek... - Ágnes közbe akart szólni, mire Csoma figyelmeztetően felemelte a hangját s a kezét. - Ha hagyod magad azért, ha nem, azért vernek össze. A mai időkre a brutalitás a jellemző.

- Azért hordasz a nyakadban keresztet?

- Csupán szimbólumként, tiltakozásként.

- Mellébeszél! Régen sejtem, titkolsz előttem valamit. Csempész vagy narkós bandába elegyedté? Jól érzed magad közöttük, te, a tanult, a diplomás ember?

- Csöveznek, mert tiltakoznak. Rongyos, foltos gúnyában feszengnek, feltupírozzák, befestik a hajukat, mert tüntetnek a felsőbb rétegek részére kirakatokba állított, több száz ezret érő bundák, ékszerek, meg a kiemelkedően magas fizetésük, prémiumjuk, jutalmuk ellen. Magukra hívják az emberek figyelmét a hajukkal és a keresztjükkel, hogy a pofájukba vágassák: Le vagytok tojva a kispolgári szocialista-kapitalista szentbeszédeitekkel együtt! Bátrak. A bátorsághoz pedig, nem elég a szándék, ital kell s narkó.

- Miért beszélsz harmadik személyben?

- Mert nemcsak teljes szívemmel, lelkemmel is közédjük tartozom.

- Mintha teljesen kifordítottak volna, vagy csak rosszul ismertelek meg, régebben...

- Azelőtt - szakította félbe - magányos farkasként lődörögtem, most hordába tömörültem.

A lány megcsóválgatta a fejét, szomorúan nézte egy ideig Csomát, majd felállt, és a közelükben ácsorgó felszolgáló felé intett a kezével, aki nagyon gyorsan mellette termett.

- Egy kávém, meg háromcentes ginem volt.

- Az, külön lesz fizetve? - nézett az aligszoknyás nő Csomára.

- Vágd egybe a kettőt, kisangyal! - nagyképűsködött Csoma, miközben egy bankót dobott az asztalra.

Ágnes az ajtóban érte utol, de nem szólt hozzá.

- Az én fizetésemből - kezdte már kint az utcán - sohasem veszünk, vagy bérelünk egy tisztességes lakást. Nyaralóról, kocsiról, pedig szó sem lehet, amikor egy vacak magnóra sem telik. Ami a diplomámat illeti, ma nem a diploma számít: az ököljog meg a terrorizmus.

- Akkor csak verekedj!

- Magányos farkasok, manapság, ugyan!

- Családot alapítunk, és nem törődünk másokkal.

- Te teljesen süket vagy! Kétszer is megmondtam: nem nősülök, és a gyerek sem kell! Minek? Nyűgnek a nyakunkba? Nem, és nem kell! Albérletbe, gyerek? Ugyan!

- Apa nélkül is felnevelem.

Csoma Pál olyan tekintettel bámult a lányra, mintha azt kérdezné tőle: hogyan kerültél ide, amikor az előbb még egyedül sétáltam? Addig-addig leste, mígnem felcsillant a szeme. Ez azonban csak néhány pillanatig tartott. Az előbbi tűz helyébe sötét gondolat gyújtott gyertyavilágot. Megfogta a lány kezét, és megállásra kényszerítette.

- Holnap házibuli lesz az egyik srácnál. Gyere el, s mindent megbeszélünk!

- Miért nem itt?

- Mert ez utca. Ott, félrevonulunk az egyik csendes sutba, és nyugodtan megdumálunk mindent.

- Hányra menjek és hová? - habozott a lány néhány pillanatig.

- Hatra. Villányi út... - a füléhez hajolt, hogy a ház számát, csak ő tudta, miért, belesúgja.

- Ott leszek - egyezett bele, némi tétovázás után Ágnes.

Mialatt sétáltak, a fiatalember, az előbbiekhöz mértén feltűnően, felcsillantva régebbi modorának néhány morzsácskáját, megszedítve

vele az amúgy is talaját vesztett szerelmes lányt, az előbbinél feltűnően kedvesebben viselkedett.

Jó negyedóráig maradtak együtt.

Cserhalmy Ágnes egyenesen hazament a nővérszállásra. Csoma Pál a galeri megszokott törzshelyére tartott, a körúti Anna presszóba, ahonnan átsétáltak a Rákóczi térre.

Hárman ültek egy padon. Ő, meg Kucsera Gábor, fogtechnikus és Nyilas Krisztián, jelenleg piaci eladó, de volt már vidámparki játékkísérő, vízór a strandon, szénlefordó, hullaszállító, ápoló az idegostályon, segédmunkás..., csak akasztott ember nem. „Mellékfoglalkozásként” csempészárukat, vett és adott tovább, de enyhe kábítószerrel, pénzváltással és lányok futtatásával is foglalkozott.

Most, mint mindig, ő vitte a prímet.

- Leszurkoltam a sok dohányt, az a vén csoroszlya meg csak ugat: Ide nem hozhat fel nőt! - Utánozta: - Az én házam nem kupleráj! Addig szórta a nyálat, míg el nem fogyott a malter, és jól meg nem kentem a pofáját: Fizetek, te mégis harapsz? Mindjárt lejjebb adta a ház árát. Egy ideig ugyan még morgott: zsarut hív, meg szól a szomszédnak, tudjátok annak a vadtuloknak, aki annyira hülye, hogy rendőrnek sem vették fel, most segédrendőrösködik. Miután megfenyegettem, hogy beköpöm, előszedte parókája alól a jobbik esztét. - Továbbutánozta: - Na, jó, még egy buli, viszont utána vége! Vén csoroszlya, jövő hónapban úgyis olajra lépek tőle. Belőjük a Balcsit, és végiggagyizzuk az egész nyarat. Óriási bótot csinálunk, s hepajt! Mert másként nincs lóvé, gyerekek! Amíg kapzsi, narkós és kurvás krapek akad, mi is megélünk...

Csoma nem nevetett. Úgy ült a pad támláján, mint akinek nem osztottak lapot. Ezt látva Kucsera, némi nézelődés után megkérdezte tőle:

- Üres vagy?

Csoma Pál nem teketóriázott, egyből az asztalra köpött.

- Bemásztam a csöbe.

Egyszerre bámultak rá mind a ketten. Nyilas a rágóját a pad támlájára kente. Kucsera addig-addig fészkelődött, amíg beleült, s hanyagul lecsúszott az ülőkére. A rágó lassan utánanyúlott. Mialatt Csoma hangosan röhögött, Nyilas Kucserára mordult:

- Kelj fel, mert hozzáragadt a segged a deszkához!
- Most festették? - ugrott fel ijedten Kucsera.
- Talán mázolták, te hülye! A rágógumit kentem oda, te meg alaposan kinyújtottad - röhögte ki.

Kucsera felegyenesedett, leszedte a maradékot, és a tele pofával röhögő Nyilas szájába nyomta.

- Nesze, zabáld tovább!

Nyilas szót fogadott. Közel hajolt Kucsera orrához, és belecsámcsogott a képébe. Kucsera visszabüfögött.

- Te marha! - rivallt rá. - Csak akkor büfögj, ha szagos szappant zabálsz, s nem foghagymát!

- Kolbászt, finom sült kolbászt kajáltam, fiam!

Miután jól kinevették, kihancúrozták magukat, megint Csomához fordultak:

- Nyögd már ki, mi a bajod?

- Ági, második hónapos terhes, és nem akarja elvetetni kis dögét. A nyakamba varrja magát, holott én hallani sem akarok a nősülésről.

- Ott lesz a bulin? - ütött a vállára Kucsera.

- Szóltam neki.

- Dobd be partiba! Ne félj, kiszuperáljuk belőle a kis Barikát - készakarva nem Palikát mondott. - Nyugodtan utazhatsz velünk te is a magyar húgytengerre.

- Több csaj is lesz a bulin?

- Naná, majd egész este Ágit szorongatjuk, hárman! Két első osztályú kisszukát rendeltem oda.

Itt nem beszélgettek tovább. Átmentek a törzshelyükre, a részleteket ott beszéltek meg...

* * *

Cserhalmy Ágnes félve lépett be Nyilas Krisztián Villányi úti albérleti lakásának ajtaján. Bent két félrészeg lány ugrott a nyakába: Jánosi Szilvia és Szabados Györgyi, ők jóval korábban érkeztek. Ágnes csak futólag ismerte őket, amiért is bizonyos fenntartással közeledett feléjük, amíg azok a lehető legbizalmasabban fogadták. Össze-

vissza nyalták, utána karon ragadták és bevonszolták a konyhába, mert erre az estére az egész lakást megkapták.

- A szendvicsek készek, az italokat is kikevertük, megkóstolod?

- Nem, most nem iszom!

- Kár, mert nagyon rámenős koktélt kevertem.

- Mi alaposan benyaltunk - vágott közbe Gyöngyi, a manöken és fotómodell-jelölt.

- Ami azt illeti meg is látszik rajtatok - ironizált Ágnes.

Szilvi, aki a MALEV-nél dolgozott, röhögve jegyezte meg:

- Ettől isten bizony megbikásodnak a fiúk!

Ágnes megütközve lesett rá, ám mielőtt megszólalt volna, az ajtó váratlanul kinyílt. Csoma Pál lépett be. A két lány, Ágnes legnagyobb megrökönyödésére, kitért karral rohant eléje. Átölelték, és jobbról-balról arcon csókolták.

Cserhalmy Ágnes az erkölcs fogalmát nem könyvekből és nem a tanároktól tanulta meg, sajátította el a főiskolán. Kis falujából hozta magával, a maga egyszerű kristálycsillogásában. Természetes ösztönből fakadón döntötte el: mit szabad, mit nem. Meddig mehet el, hol kell megállnia. Mi a jó és mi a megengedhetetlen. Mi az erkölcsös, s mitől tartózkodjon!

Csoma lerázta magáról a lányokat, és Ágnes mellé lépett:

- Miért nem szóltál, hogy itt vagy?

- Alig egy perce érkeztem.

Csoma Pál átkarolta a lány derekát.

- Az egyik ajtó - súgta eközben a fülébe, az irányt a fejével mutatta - hálósobaszerűségbe nyílik. Osonj be, én utánad lopódzok, és beszélgetünk! Légy óvatos! Ne tudjanak semmiről!

Ha akarta sem folytathatta volna, mivel Szilvia melléjük billegett.

- Vakard meg a hátam, Palcsi!

Az engedelmesen végighúzta a cipzárt, mire Szilvia meztelen felsőteste majdnem teljesen kibukott a ruhájából. Csoma, ahelyett, hogy megvakarta volna a hátát, átkarolta, és mind a két kezével megmarkolászta a testét.

- Még nem tartunk itt, hé! - visította a lány. - Később! - Kiszabadította magát a karjából, és odébb ugrott Gyöngyihez, s felhúzatta vele

a cipzárát. Ágnes körül megfordult a világ. Imbolyogva indult el az előbb mutatott irányba, holott legszívesebben hazament volna, mert máris megbánta, amiért idejött. Bent a kis szobácskában az egyik koptas heverőre kuporodott. Fejét két tenyerébe hajtotta, és gondolkozott. A két nő járt az eszében: Miért mondta, mit fejezett ki Szilvi azzal, hogy „később?” És Palcsi, ha már le is húzta a cipzárát, miért markolászta meg a testét? Nem jó helyre jött, valami történik majd, amelynek nem lesz jó vége! Ezért - határozta el - nagyon résen lesz.

- Mit akarsz? - kérdezte meg Csomától, mert ha nem is nézett oda, hallotta, amikor bejött.

- Úgy, amint említettem is: beszélgetni veled.

Ágnes felállt, és élesen szembefordult vele.

- Itt? - álmélikodott tragikusan.

- Írd alá ezt a papírt, és máris végeztünk! - Foltos, rojtos farmerje zsebéből előre megfogalmazott iratot kotort elő, és a lány orra elé nyomta.

Az, néhány sor végigfutása után, máris elfehéredett.

- Aljas vagy! - sziszegte, miközben a kis asztalkához lépett és: még ezt is idekészítette durcás motyogása közben, alákanyarintotta az ott lelt golyóstollal a nevét.

Utána megint a vőlegényéhez fordult. Ha előbb szikrát szórt a szemé, most villámlott is.

- Akkor is megszüلöm a gyereket! - sziszegte tovább.

Csoma mellé lépett, elkapta a vállát, és olyan mozdulatot tett, mintha pofon akarná csapni. Ágnes a kezében lévő tollal védekezett. Csoma megijedt, hátra-lépett. Nem jól sikerült, mert Ágnes, szabad kezével a zakója elejébe markolt.

- Egy hitvány patkányt szerettem. Edd meg a papírodat!

Csoma válaszolt volna valamit, ha a függöny, amely a hálófülkét elválasztotta a nagyobbik szobától, ebben a pillanatban szét nem nyílik.

A résen Nyilas Krisztián lépett be. A kis asztalkához sietett, felvette a papírt, és hangosan felolvasta:

„Én, Cserhalmy Ágnes, ezennel kijelentem: megszületendő gyermekemnek nem Csoma Pál az apja, ezért tőle semmi néven nevezendő gyermektartást nem követelek.”

Elhallgatott. Felváltva végignézte őket, majd látványosan darabokra tépte az iratot.

- Zöldfülű! - korholta Csomát. - Ez már most is semmis. - Ezután a lányra szólt: - Menj ki, Ági!

A lány engedelmeskedett. Alig zárult össze mögötte a függöny, hatalmas csattanást hallott. Kíváncsian visszafordult, és széthúzta a függönyt.

Csoma Pál a földön hevert.

- Leütötte? - fordult Nyilashoz simán: se harag, se felháborodás, se sajnálat nélkül.

- Én? - hördült fel az, képmutatón. - A legjobb barátomat? Ugyan! Megbotlottál, igaz, Csoma?

- Ez a vacak szőnyeg az oka mindennek! - Csoma felállt, és zavartan megigazgatta lábával az összegyűrődött szőnyeget.

Ágnes lesújtón nézte őket egy ideig, majd hirtelen visszafordult, és kisetett a hálófülkéből. A függöny mögött azonban újra megállt, és legyűrhetetlen kíváncsiságától űzve, tovább hallgatózott.

- Nem így egyeztünk meg! Ha elrontod a partit, úgy elverünk, hogy azonnal eldobod a slusszkulcsodat, ami nincs - fenyegetőzött Nyilas.

Csoma válaszolt valamit, mivel súgta, Ágnes nem hallotta.

A nagyszobában magnetofon szólalt meg, mintegy jelezve, hogy elkezdődött a „buli”. A lányok máris felajzva csüngtek Kucserán: vadul ölelgették, ő felváltva fogdosta, tapogatta őket. Szilvia a cipzárját már előzően lehúzta, Györgyi poharat tartott a kezében. Belevitt, majd Kucsera szájára tapasztotta az ajkát, és átpréselte bele az italt. Ágnesnek azonnal felfordult a gyomra. Györgyi szemben állt vele, ezért akaratlanul észrevette Ágnes undorát, amin annyira vihogott, hogy a kezében lévő ital kidőlt. A szájából, amelyet az imént szürcsölt fel, hogy másodjára is Kucsera szájába préselje, a nyakába folyt, amelyet Kucsera, a lecsurgó ital útját követve, le a melléig, lenyalt. Györgyi ez alatt hátrahajolt, csupasz combjait összeszorította, és kéjesen egymáshoz dörzsölgetve, tovább vihogott...

Csoma Pál és Nyilas Krisztián, eközben, teljesen egyetértésben nézték a lányokat. Szilvit, Nyilas több ízben is átkarolta. Csoma, mintha mi sem történt volna az előbb, átölelte Ágit, és beleharapott az arcába is. A lány felszisszent. Nem lökte el, úgy nézett rá, mint egy üres falra. A szálak, mind elszakadtak, az a világ pedig, amely még nem olyan régen, szép és maradék nélkül az övék volt, már az előbb összedőlt. Csoma Pált nemcsak kidobta az életéből, mától kezdve leprássá vált előtte... Szüntelenül azon törte a fejét, hogy mi-ként szökhetne meg. Csoma itallal kínálta, amit ő ellökött, később a szendvicsét is visszautasította, mire az hirtelen megmérgeződve poharát a legközelebbi székre rakta, és Ágnesre rivallt:

- Vesd le te is a rongyaidat!

- És ha nem?

- Sorban letépem rólad!

- Csak nem képzeled, hogy ennyi ember előtt levetkőzöm?

- Mégpedig anyaszült meztelenre! Nézd! - A lányokra mutatott. Györgyi meztelen, Szilvia pedig, éppen a ruháját húzogatta lefelé Kucsera segítségével. Ágnes merő tiltakozással nézett szét, miközben elszederjésedett ajakkal megkérdezte:

- Mit akartok? - Félelmében tette, ugyanis nem volt annyira naiv, hogy ne tudta volna elképzelni, mi készülődik körülötte.

- Parti lesz, amelyben te is részt veszel.

- Az állatoknál is rongyabbak vagytok, de belőlem nem esztek! Emberek vagytok ti? - hisztizett. Tenyerét a homlokára szorította. - Hol éltek ti? - Majd minden átmenet nélkül, könnyörögni kezdett: - Vigyél el innét! Nem akarom! Ismersz, én... én nem olyan nő vagyok, mint - fejével a két lányra bökött. - Ezekkel együtt akarsz te pénzt keresni, akik nemhogy felemelnének, egyre mélyebben nyomnak a pocsolyába? Hagyjuk itt őket! Én... tisztességes, rendes lány vagyok! - ismételtette.

A nők tisztességéről különös elképzelést alakított ki, valósított meg, amely a modern, hétköznapi erkölcs és a vallás keverékéből tevődött össze. Hiába folytatott hosszú és rendszeres testi kapcsolatot Csoma Pállal, hiába várt most gyereket tőle, tisztességesnek tartotta magát. Egy férfivel, olyannal szeretkezett, akit szeretett. A szerelem

Isten ajándéka. Ezért, véleménye szerint nem bűn, amit tett: erkölcsös és tiszta cselekedet.

Csoma Pálba karolt, és maga után húzta. A lányok most már teljesen meztelenül vihogtak s lejtettek buja táncot a felerősített zene ütemére. Ágnes úgy érezte magát, mint Dante a pokolban.

Csoma visszarántotta, megrázta, és arcul ütötte, mire Ágnes erőteljesen ellökte magától.

Dulakodásukra a többiek is felfigyeltek.

- Jé, te még mindig ruhában vagy? - csodálkozott rá Györgyi.

Szilvia a tánc felgyorsult ritmusát követve, melléje ringott. Azt hitte Csoma, Ági ruháját akarja letépní.

- Ne ellenkezz! Vetközz le, meglátod, mennyire muris lesz!

Ágnes nem hallgatta végig, tünetően elfordult. Szilvia abbahagyta a táncot, és mintegy megérezve a lány ösztönszerű riadalmát, bátorítón tovább suttogott:

- Ne kotkodácsolj! Feküdj le nekik, és kész!

- Böven kibírod azt, amit mi - toldotta meg Szilvia szavait Györgyi, aki közben ugyancsak melléjük libegett. - Múltkoriban ötnumerás partiban vettünk részt...

- Ne bántsátok! - állította le őket váratlanul Nyilas. Ágnes mellé lépett, és megértést színelve kirántotta a kezét Csoma markából. Régen figyelte az igen jó alakú lányt, egyre jobban megtetszett neki.

- Ha nem akarod, nem muszáj! Gyere a konyhába! - Belekarolt. Menet közben titokban Szilviára kacsintott, aki elérve titkos óhaját, elengedte Kucsera kezét, és megértőn rábólintott.

Bent a konyhában Nyilas újból megfogta a lány kezét, és közelebb húzta magához.

- Félsz?

- Félek.

- Szüzike vagy?

- Terhes vagyok.

- Áh! - a homlokára csapott. - Igaz, igaz!- játszotta a feledékeny ember szerepét. - Viszont, olvastad, mit akar Csoma. Fél a gyerektartástól. A te helyedben én nem szülnék gyereket egy ennyire aljas alaknak, aki ilyen irattal zsarol.

- Egyedül én döntöm el, hogy megszülöm-e vagy nem.
 - Nem egészen így igaz, jogilag, de mindegy! Foglalj helyet!
 Miután leült, ő is helyet foglalt mellette.

- Tornatanár vagy? - kérdezte, mialatt szemtelenül végigtapogatta éhes szemeivel a lány formás testét.

- Gyógytornász.

- Ami azt illeti, meglátszik az alakodon. Egyik lány sem ennyire formás, karcsú, hiába fotómodell Györgyi. - Tovább vetköztette a szemével. - Tetszel nekem.

- Csak nem azt akarod mondani, hogy veled feküdjek le, s ne Csomával?

- Itt ma este nem ez a kérdés, parti lesz.

- Mi az?

- Ennyire naiv vagy? Mindenki mindenkivel. Persze, ha nem akard... - húzta a szót, mialatt kérdőn lesett a lány szemébe.

Ágnes nem váratta sokáig.

- Nem akarom.

- Mivel tetszel nekem, kivételesen megengedem. - Nyilas Krisztián, miközben beszélt, valósággal falt a lány szép, formás és kemény idomait.

Kopogtattak. A „tessék” után Szilvia lépett be. Poharat hozott, Ágnes felé nyújtotta.

- Parancsoljon madame! - gúnyos arc kifejezés kíséretében pukedlit csinált.

Nyilas jelentőségteljes pillantása közepette csípett, két tenyerével egyszerre a kissé lógó, bal mellébe.

- Na! - visított fel az, majd gyorsan a férfi ölébe huppant. - Smárolj le érte azonnal! - gügyögte, Nyilas azonban nem hederített rá.

- Látod mennyire kemények a mellei? - megölelte. - Tudod, miért? Mert nem hord melltartót. - Változón Szilvia fenekébe csípett, az felszisszent, és kiugrott az öléből. Nyilas közben, mintha semmi sem történt volna, tovább beszélt: - A melleket ugyanis egy vékonyka izom tartja, amely ha melltartóba szorítják, amint a begipszelt testrész, lassan elernyed. Ezért lóg sok nőnek az emlője.

- Szilvia megint hozzáhajolt, és pajkosan a szájára ütött.

- Nem emlője! Az olyan finom nőnek, mint ő, cicije van! Hogy olyan kemény-e, mint az enyém, tapogasd jól meg!

Még beszélt, amikor Nyilas Krisztián az ajtó felé küldte a szemével, mire elhallgatott, és kecsességét utánozó mozdulatokkal elhagyta a helyiséget.

- Nagyon félsz? - fordult a férfi ezután Ágneshez. - Igyál! Jó tesz az ital, meglásd! Utána, én kezeskedem róla, azonnal hazamehetsz, ha akarsz! Egyetlen újjal sem nyúlunk hozzád.

Felállt. A lány mellé lépett, baljával megfogta a kezét, jobbával a pohárért nyúlt. Felvette, s behízeltgőn Ágnes szájához nyomta.

Ágnes nem vette észre, hogy a fehér kesztyű olykor piszkos kezét takar, ugyanis ezekben a percekben még bízott Nyilasban. Úgy tekintett rá, mint egyedüli lehetséges megmentőjére, amiért is teljesen gyanútlanul átvette a poharat, és kihörpintette belőle az italt.

- Mi volt ez? Nagyon fura íze van - fanyalgott. - Csak nem tettetek bele valami...

- Dehogyan nem - vágott közbe Nyilas. - Drogot: marihuánát, hasist, nálunk ugyanis minden utcáson árulnak ilyeneket, mint nyugaton - sorolta gúnyosan. - Megundorodtál tőle? A lányok kotyvasztották, kinek, kinek... Várj, leöblítjük!

Felállt, másik poharat vett fel az asztalról. A gyárilag plombált üveget a hűtőből vette ki, és Ágnes előtt bontotta fel, töltött belőle a poharába.

- Ez nem pancsitóka, tessék!

Ágnes a szájába vett egy nyeletet, és tényleg kiöblítette vele a száját s lenyelte. Fel akart állni, ám Nyilas visszaerőltette a székébe.

- Koccintsunk, mielőtt kikísérlek a folyosóig!

Újra töltött. Mind a ketten ittak. Nyilas, miután lerakta a poharát, egy tányér sajtos tallért vett fel a hűtőszekrény tetejéről, s a lány felé nyújtotta.

- Kóstold meg! Nagyon finom. - A hatást várta, azért húzta az időt. - Teljesen friss, ma hoztam a sütődéből - játszott a figyelmes házigazda szerepét.

Mire elropogtattak néhány tallért, a várt hatás bekövetkezett. Igaz, evés közben megint ittak. Ágnes nem szerette a konyakot, csak azért

ivott, mivel egyre jobban félt, hogy Nyilas visszatartja, ezért a kedvében akart járni. Szemgolyói fényleni kezdtek, de nemhogy lángra lobbantak volna, fokozatosan megüvegesedtek, arcvonásai elbambulnak. Teste felemelkedett, és a levegőben lebegett. Kellemes zibbadást érzett, egyénisége teljesen kicserélődött. Olyan mozdulatokat tett a kezével, mintha a szárnyait lebegtetné...

Nyilas melléje lépett. Átölelte, és szép lassan vetkőztetni kezdte.

- Ne csiklandozz, Palcsi! - vihogott ez alatt Ágnes furcsa, nyikorgó hangon.

- Végre kikészültél - jegyezte meg, jókedvűn Nyilas, a szemébe röhögve -, azt sem tudod, ki áll melletted, igaz? Rajtad ma én kezdem a partit, kis csajom!

Szájon csókolta, Ágnes, nemcsak tűrte, kéjesen vihogva fogadta. Nyilas belekarolt, és maga után húzta...

A másik szobában, ahová átmentek, a többiek már egymáson fetrengtek. Mint a fantomképek a televízióban, ki-kin nem lehetett eldönteni! Összemosódott alakok, fantomok. Nyilas teste rátapadt, ő úgy érezte, mintha egy nyúlós hal ugrálna rajta: felváltva a hasán s a mellén... Undorodott. Kidüledt, villogó szemgolyókat látott, visszataszítón bűzös, mégis az eközben elernyesztő édes érzések, mint az olyan jól ismert kéj, a mámor utóhatásaként, enyhén hullámozni kezdtek, s az elalélás és a fájdalom furcsa, de egy cseppet sem gyönyörű keverékeként keresztül-kasul, át-átszelték a testét, és mindaddig tartott, amíg teljesen el nem vesztette a kevéske öntudatát is, amely eddig, így vagy úgy ébren tartotta...

Már pirkadt, mire felébredt. Felült, és riadtan szétnézett: Valamennyien meztelenül, különböző pózokban heverték mellette. Testélelkét felkavaró undorító látvány tárult a szeme elé. A feje nagyon fáj, a gyomra émelygett. A szíve összefacsarodott. Undorodva nézett végig önmagán, ugyanilyen undorral simogatta végig az arcát, erősen remegő kezeivel.

Felugrott, és nagyon gyorsan felöltözködött, noha a ruháit csak a konyhában találta meg, amiért is meztelen át kellett oda mennie.

Szégyene, megaláztatása, fájdalma mind eltörpültek növekvő gyűlölete mellett, amelyek most iszonyatos fájdalmat okoztak neki.

Azon törte a fejét, hogy mit tegyen? Kést keres, és megöli Csomát. El is indult, ám útközben meggondolta magát. Kikulcsolta az ajtót, és kiosont a folyósóra.

Úgy érezte, mintha nem ő, más, de annak is csak az árnyéka lebegne helyette, lépcsőről lépcsőre lefelé.

Kint az utcán, néhány lépésnyire odébb, taxit pillantott meg. Leintette, beleült, és hazavitette magát.

A János kórházban, a nővérszálláson, ahol lakott, miután alaposan lezuhanyozott, jó forró vízben megfürdött, órákig sírt, mire úgy-ahogy megnyugodott a teste, mert a lelke örökre sérült marad - érezte.

3.

Molnár Tamás elkéseredetten bámulta a kórterem fehér mennyezetét. Az életveszélyen túljutott, a láza viszont még csak most kezdett lepadni. Hónaljtól lefelé majdnem mindenét gipszkötés borította. Csak a jobb lába térdig, a hasán jókora lyuk, és a hátsórésze maradt szabadon. Hasán a lyuk, hogy lélegezni tudjon, így is úgy érezte magát, mintha présben lenne, a hátsó része mindennapi dolga elvégzésére. A két lábát kissé szétfeszítették, gipszébe egy csövecskét ágyaztak, hogy legyen hol megfogni, miközben naponta egyszer hasra fordították. Orvosai szerint hat hétig marad így. Kettő már letelt. A láz okát nem tudták megállapítani, holott neves belgyógyász is megvizsgálta. Végül is a vérre gyanakodtak, amelyet műtétje alatt, meg utána kapott az ágyában. Állítólag maláriában szenvedett a donorja. Behívták vizsgálatra. Hogy mit állapítottak meg nem közölték vele. Egy biztos, amióta kinint kapott, láza napról napra csökkent, és szemlátomást javult a közérzete is. Helyzetével így megbékélt, viszont gyógyulása utáni kilátásai tovább kínozták. A lábát nem amputálták, de... Ez a „de”, mint fürge egér mocorkálása, ha befészkel magát régi falusi házak mennyezete és a padlás közötti részébe, állandóan az agyában motoszkált.

Ma megtudja az igazat, ugyanis megkérte a tanársegédjét, hogy szakítson időt beszélgetésükre, amelyet az tíz órára ígért...

Dr. Asperján Nándor egyenesen a műtöből érkezett. Olyan erős morfiumszagot hozott magával, hogy ha egy embernek kevés is lenne, egy kölyökmacska biztosan elaludt volna tőle. Az ágya szélére ült, és: nos, itt vagyok, jelezte a kezével és a szemével egyszerre.

- A tanársegéd úr operált - kezdte Tamás határozottan. - Testnevelő tanár vagyok, dolgozhatom-e majd a pályámon... testnevelő tanárként?

- Tanult anatómiát?

- Igen, de ha lehet, a nómenklatúra azért magyar legyen!

- Balesete következtében a femur..., magyarul a combfejecse, szinte teljesen szétroncsolódott. Hat darabban távolítottuk el, ezért gondol-

nunk sem lehetett szegecselésre. Ez az egyik oka, amiért tőből le akartuk vágni a lábát.

Elhallgatott. Az ablak felé fordította a fejét, egy ideig a távolba kémlelt, mintha a röntgenfilmét tanulmányozná majd ugyanabban a pózban folytatta:

- Azok közé tartozom, akik elsőként ültettek be protézist: platina-csigolyát, és több mást, köztük comb-fejecset. Magánál, amint az előbb mondtam, annyira elroncsolódott minden, még a kápa is, hogy nem tudtuk mihez szegecselni a maradék combcsontját, ezért úgynevezett ischiofemorális orthordezist végeztünk. Combcsonthát a jobb sípcsontjából kivett csontléccel, az általunk kiképzett a vajatba rögzítettük.

Felemelte a paplant, és a mutatóujjával, miként oldották meg, lerajzolta a gipszére.

- Ez meszesíti, vagy hétköznapi nyelven, összeforrasztja egybe majd a bal combcsonthát a medencecsontjával. Ha minden jól megy tehát, néhány nap múlva az osteotomia feletti femurrész mind az acetabulumhoz, mind a diaphiziszhez csontosan rögzül. Egy biztos: ez a rész sohasem fáj majd, viszont hajlani sem hajlik többé, fiatalember.

Mélyen ülő tekintete együttérzésével összekeveredett sajnálatot sugallt, mialatt folytatta:

- A bal csípője merev, és ugyanez a lába két, esetleg három centivel rövidebb lesz a másikonál.

- Tehát sánta leszek?

A tanársegéd rábólintott, aztán, mintha eszébe jutott volna valami, hirtelen felemelte a mutatóujját.

- Azt kérdezte, lehet-e tornatanár? Elméletileg nem, de - felemelte a hangját - sok minden van ezen a világon, ami csodálatos, ám az embernél semmi sem csodálatosabb. Akarat kérdése.

- Akarat kérdése - ismételte meg Tamás, monoton fejhangon, lehangolódottan, maga elé bámulva.

- Ha nem tudjuk a pusztaságot legelővé változtatni, legalább arra törekedjünk, hogy ahol azelőtt egyetlen fűszál nőtt, most kettő nőjön, már ez is valami. Csak törekedjünk rá!

Megfogta a fiatalember kezét, megszámlálta a pulzusát, ezután a takarójára fektette, de a tenyerét nem vette le róla.

- Van egy ismerősöm, aki lemerevített csípővel motorozik, autót vezet, úszik, vadászik: kilométereket gyalogol a szántóföldeken, árkon-bokron át, a mezőkön, az erdőkben.

A fiatalemberre pillantott, és elhallgatott. Tamás szemében mély fájdalom ült. Egyetlen mukkot sem szólt, mégis jajgatott. Nem sírt, mégis zokogott. Nem kiabált, mégis ordított.

Dr. Asperján az órájára sandított.

- Fél tizenegykor újabb műtétet lesz - jelentősen, némi vigaszt falkasztó szándékkal folytatta -, egy tizenhét éves lány jobb kezét amputálom.

Sutára célzott, bakot lőtt, mert Molnár Tamás nem ehhez a kislányhoz, saját előbbi ép énjéhez viszonyította önmagát. Az erős, a talpig egészséges, a kisportolt izomzatú fiatalemberhez. Sportolóhoz a sántát, makkegészségeshez a nyomorékot. Mert ő ezen túl nyomorék lesz!

Gyermekkorának egyik epizódja ugrott be felbolydult agya összekuszálódott redőibe. Annyira mélyen befészkelte magát, hogy észre sem vette, amikor dr. Asperján felállt, elköszönt és kiment.

Nagyon szeretett harangozni. A harangozó szegről-végről rokonuk volt, ezért kedve szerint hódolhatott eme szenvedélyének.

Ősz volt. A kis hegyi falucskát reggelre zúzmara borította. A levegőben ökörnyal úszott. Öt óra tájban indult fel a torony felé, ugyanis a templom kis dombocskája tetején állt, körülötte kapott helyet a temető. A toronyból nem lehetett megkülönböztetni egymástól a házakat, csak az összemosódott körvonalai látszottak a sötétben, más mindent besatírozott az őszi reggel. Ő mégsem félt. Miután „elhúzta mind a két „verset”, lebotorkált a lépcsőkön, ám alig lépett ki az ajtón, a sírok között fehér ruhás alakot fedezett fel. Úgy ringott a sötétben egyik sírtól a másikig, mintha dróton rángatnák. Lélegzete elakadt. Eszébe jutott: péntek van és tizenharmadika, meg éppen azon a tájon ugrál, ahová nemrégem temették el Kis Károlyt, aki a kamrájukban felakasztotta magát... Izzadt, olyan hangosan dobogott a szíve, mintha hordót döngetnének. Szerencséjére nem sokáig tartott a

látomása, mert az előbbi „ugráló” alak szép lassan elindult a nagykapu irányába, amelyre éppen tegnap festették fel újra, ezt a szót, hogy: Feltámadunk! Ő követte. A falu alatt, miért nem tudta, követ ragadott, és megdobta.

- Harmatot gyűjtöttem az alsó szoknyámmal - állt meg, fordult feléje az illető. - Otthon kicsavarom, és bájitalt készítek belőle. Megzavartál, miért?

Ekkor ismerte fel a sánta asszonyt: Krenyam Örzsi nénit, aki mindennel foglalkozott: Szellemet idézett, betegségek elleni s bűbájos-mesterségéhez használatos szereket kotyvasztott..., és jó pénzért eladta.

- Sánta Krenyam! - gúnyolta. A társaitól tanulta, akik rendszeresen csúfolták a különös öregasszonyt.

Krenyam Örzsi néni színpadiasan letérdelt a porba, az ég felé emelve összekulcsolt kezét, és megátkozta: legyél te is sánta.

Kesernyés mosollyal gondolt vissza rá. Sohasem hitte el, most, maga sem tehetett róla: művelt, diplomás léte, ezekben a pillanatokban akaratlanul arra gondolt, hogy megfogta az átka.

Dél is elmúlt, ám neki végig ez az eset járt a fejében, egészen addig, amíg Kisvirág Bea - a menyasszonya - vidám alakja elevenen, üdén be nem robbant az ajtón. Két fiú s egy lány kísérte, akiket Tamás csak futólag ismert. Az uszodából jöttek, mondták, oda is mennek vissza. Köszöntek, majd az „idegenek”, néhány sablonos szó váltása után, illedelmesen az ágy lábához vonultak, és csendesen beszélgettek. Bea szorosan melléje húzódott, a kezét simogatta, és a helyzethez cseppet sem illőn, erőltetetten áradozott:

- El sem hiszed, mennyire jól áll neked ez a sápadtság!

- Te mindenből, ebből is divatot kreálsz? - Gyengéden megpaskolta az arcát.

- Jól vagy? Jobban vagy egy kicsit?

- Nyakig gipszben, elképzelheted!

Bea szájon csókolta.

- És, ha magad mellé képzelsz? - súgta kacéran, a helyzethez mértén, habbókásan.

Tamás hálásan megsimogatta a kezét.

- Nagyon kellemetlen ez a sok fekvés - jutott eszébe ez az egy, a sok baja és gondja, szenvedése közül.

- Sajnálak - suttogta részvétteljesen, közben egyszer-egyszer az ágy vége felé pislogott, amit Tamás azonnal észrevett, de nem adott rá. Szerette a lányt, ami teljesen elvakította, mert Bea maga a nap, mellette mindenki más árnyéknak tűnt.

- Sietsz? - kérdezte meg végül is, mivel a lány szemézése, mocorgása, mintha sietne, vagy magára akarná vonni az ágy végénél beszélgető egyik fiatalember figyelmét, igen feltűnővé vált.

- Néhány perc s sajna, el kell köszönnünk.

- Szeretlek - súgta Tamás a lány fülébe, mihelyt az lehajolt, hogy megcsókolja.

- Gyógyulj meg, és...

Nem folytatta. Tamás e nélkül is tudta: arra a bizonyos és igen emlékezetes estére célzott, amikor a balesete előtti órákban együtt szerelmeskedtek a magashegyi turista szállodában.

- Én már annak is örülnék, Babi - csak néha szólította így, viszont a sportolótársai rendszeresen így nevezték -, ha megszabadulnék ettől a gipsztől. Gipsztől? Páncéltól.

- Te..., én még nem láttam a gipszedet.

Hebrenckedőn a paplana alá nyúlt, és megtapogatta.

- Nem sportolhatok többé - panaszkodott eközben Tamás. - Tornatanár sem lehetek. Más szakot kell felvennem. - Hangja nemcsak remegett, mint repedt korsó, kongott is. Szemét elszontyorodottan behunyta, csak akkor nézett fel ismét, amikor Bea forró leheletét érezte az arcán.

- Bármiként alakul is a további sorsod, melletted maradok, később a feleséged leszek - csilingelt a lány hangja őszintének tűnően.

Tamás el akarta hallgattatni a szájára szorított tenyerével, ám Bea nem sokáig maradt néma.

- Miattam történt. Már ott tudtam. - Tamás felemelte a kezét, valamit mondott is, ám, a lány letorkolta: - Ne... ne ellenkezz, igenis miattam történt. Te nagyon jól síelsz, könnyedén átugratsz azon a kis szakadékon. Viszont én a nyakamat töröm. Kiabáltál, figyelmeztetted,

a miatt annyira lelassítottál, hogy nem ugorhattál, befordultál az erdőbe, ahol az a bizonyos, átkozott fa!

Elhallgatott. Előbb még fénylő szemgolyói bepárásodtak. Tamás a balesete óta most felejtette el először a történeteket. Testét birizsgáló forróság járta át. Feje elzsibbadt, hálás tekintete milliméterről milliméterre végigcsókolgatta a lány arcát, mialatt az:

- Nem hagylak el, szeretlek - búgta szerelmes galambként még egyszer, érzéken, majd hirtelen színt váltva az órájára lesett. - **Me-
gyek! Szia!**

Tamás azonban még nem engedte el a kezét.

- Nem beszéltél magadról. Mikor versenyezel?

- Máskor, most, máris késésben vagyok, nagyon sietek.

- Vasárnap is kijössz?

- Persze, és egész látogatási idő alatt melletted maradok, de most már tényleg megyek! Bocs..., sietek!

Hebrecsszerűn megcsókolta, és odébb lépett. A vendégek, néhány sablonos kérdésen kívül egyetlen szót sem váltottak vele eddig. Most is, a lány után sorban elköszöntek, mielőbbi gyógyulást kívántak, és kikísérték a Napot, mert Tamás úgy érezte, csak addig volt világos, amíg Bea itt tartózkodott. Most minden árnyékba borult: a takaró, a lepedő, a falak és a gipsze is, amelyet csak most nézett, talpától fel, végig istenigazából...

A kórházi napok egyhangúan teltek el, ám nem unalmasan. Már hárman feküdtek a kórteremben. A bokájával bajlódó nyomdász, valamikor Pesterzsébeten saját, nyomdája volt. Az államosítások után az Athenaeum Nyomdában dolgozott művezetőként, onnét is ment nyugdíjba. A miskolci gépészmérnök, neki a gerincét operálták, gipszágyban feküdt, és Tamás. Az öreg nyomdász valamennyi fiatal nővért megtapogatott, ha netán ellenezték, mivel a legtöbben rászóltak, a szemével tette ugyanezt. Miután kimentek - hangosan gondolkozva - szépen levetkőztette őket, és sorjában kielemezte a bájaikat. Eközben egy-egy régi anekdotát is elmesélt a szobatársainak, olyanokat, amelyek hol az egyik, hol a másik női domborulattal álltak kapcsolatban, holott már betöltötte a hetvenhatodik életévét is. Úgy

fröcsögött foghíjas szájából a visszaemlékezés, mint a nyála, miközben a pörköltet rágt a műfogsorával... Azután ott voltak a vizitek is, amelyek után az orvosok minden egyes szavát kiértékelték. Gyakran elbeszélgettek a nővérekkel, és a szomszédos kórtermekből is sokan átjártak hozzájuk, főleg a nők, mert két csinos, ráadásul nőtlen fiatalember valósággal vonzotta őket. Mégis a nyomdász foglalkoztatta leginkább és legtovább ezeket a lányokat. A heti háromszori látogatások is bőséges témát adtak az elbeszélgetésekre...

Molnár Tamás, ha kifogyott a szóból, vagy már unta az egészet, gondolatainak apró, színes madárkáival játszadozott. A múltján megpihent, a jelene izgatta, a jövője, pedig egyenesen aggasztotta, ezért ezzel foglalkozott a legkevesebbet, mégis ez maradt az, amelyik állandóan ott ücsörgött eszének sűrű fonatú fészkében... Egyik legjobb barátja, országos céllövőbajnok, ha tehetett, harmadnaponként felkereste. A közelben lakott, könnyen beugorhatott hozzá: vigasztalta, türelmet s bizodalmat sugárzott, szép s logikus szavaival, amelyek így vagy úgy némileg enyhítették a rá nehezedő, jövőjébe vetődő aggodalmát...

Váratlanul köszöntött be a tavasz. Mire feleszméltek, már zöldelltek a fák, ám az első emeleti ablakból csak a koronájuk látszott, és fészket raktak a szemben lévő ház párkányán a parlagi galambok is...

Tamásról a nyakáig érő gipszkötését leszedték, helyette másikat kapott, amely már nem a hónaljáig ért, csak a derekáig, ráadásul a jobb lábát egyáltalán nem gipszelték be. Miután visszavitték az ágyába, legelőször egymás mellé szorította a lábát, és összemérte. Nem boldogult, ezért megkérte a nyomdászt és az éppen bent foglalatoskodó nővért, hogy nézzék meg: egyformák-e, vagy...?

Megnézték, méregették...

- Sokkal hosszabb, mint a másik - vigasztalta nevetve a nyomdász, a járógipszébe ágyazott gumidarabra célozva. - Nem a balra, a jobb lábadra sántítasz majd!

Tamás a rémisztő valóság ellenére is bízott. Nem a tudata, a reménye eme sanda illúziója éltette, hogy az orvosok is tévedhetnek. Jól ismerte a csontrendszer, hátha lejjebb vésték be a medencecsontjába,

mint ahol a régebbi fejcskása elhelyezkedett, és a csontosodás is deformálódhatott, igazodhatott a javára...

A mindennapok egyhangúságát váratlan fordulat törte meg: dr. Asperjánt, saját kérésére, áthelyezték a János kórházba, osztályvezető főorvosnak. Mielőtt elment, megkereste Tamást, és megkérdezte: nem akarja-e áthelyeztetni magát, ugyanis lehetőség nyílt rá? Ő, nemcsak megbízott a tanársegédjében, hanem ragaszkodott is hozzá, amiért is beleegyezett, csak a társait sajnálta, akiktől bensőségesen búcsúzott el...

Mentővel vitték át, és egy kétágyas kórteremben helyezték el a második emeleten. Dr. Asperján közbejárására már az első napon kapott egy háromkerekű kiskocsit, ugyanis a jobb láb műtétje és a súlyos agyrázkódása miatt csak a következő hetekben engedte meg, hogy a saját lábára álljon. Addig ezzel a háromkerekű kocsival közlekedett. Egyik ápolónő mindennap levitte lifttel az udvarra, s ott magára hagyta. Tamás nagyon örült, hogy végre megmozgathatta eltespedt karizmaikat, amiért is minden egyes nap „végigkocsikázta” a hatalmas parkot. A gipsze miatt inkább feküdt, mint ült a kocsijában, amiért a mozgása, miközben a kerekeket hajtotta, nagyon sutának tűnt.

Mégis rendkívüli kedvvel és erővel dolgozott.

Valamelyik látogatási napon, Tamás az egyik nagy fa alatt állt a kocsijával, és messzemerengőn nézelődött. Annyira elmerenget, hogy nem vette észre Beát, aki óvatosan a háta mögé lopódzott, és befogta a szemét.

- Találd ki, ki az? - hangját kissé eltompította.

- Nem tudom - tette magát, holott azonnal megismerte.

Bea ráhajolt, és homlokon csókolta.

- Most már tudod? Megismersz? - Levette kezét a szeméről, és mosolyogva nézett az arcába. - Toljalak?

- Ne! Úlj le és beszéljünk!

- Megszoktad már az új helyed?

- Ebbe csak beletörödni lehet.

- Szobatársad?

- Állandóan ultizik.

- Hadd toljalak mégis!

Nem várt választ. Belekapaszkodott a két fogantyúba és tolt a Kissé távolabb az egyik padhoz irányította, és megállt. Tamás ijedten nézett hátra.

- Most is sietsz?

Az utóbbi hetekben Bea egyre ritkábban kereste fel. Ha el is jött, nem maradt a látogatási idő végéig.

- Versenyem lesz vasárnap, tudod? - gügyögte lerázón.

- Azért leülhetsz egy kicsit.

Szót fogadott. Megfogta a vőlegénye kezét, és az ujjaival játszott. Feltűnően idegesen viselkedett. Tamás meg is kérdezte:

- Csak nem a vasárnapi versenyed miatt drukkolsz?

Bea elpirulva rázta a fejét. Leplezte a zavarát, mégis, mint kisgyerekek a hazugságba, belesült. Vőlegénye ujjai után, egyre zavartabban játszott a saját gyűrűjével. Néhány szánakozó, sajnálkozó, sablonos kérdés után nem bírta tovább. Felugrott, és észrevehetően ideges mozdulattal végigsimogatta a ruháját.

- Ne haragudj, Tomi, de mennem kell! Feltoljalak a szobádba?

- Kösz. Egyedül is jól elboldogulok.

- Haragszol?

- Tíz percig sem tartózkodtál itt.

- Mondtam, nem? Csak beugrottam. Látni akartalak. Ennyi!

- Ezért kár volt ilyen messzire kifáradnod. Ha jól tudom - humorizált erőltetetten - van nálad néhány fényképem...

Nem folytatta. A lányt figyelte, aki kis csomagot vett ki az oldal-táskájából, és feléje nyújtotta.

- Neked hoztam.

- Köszönöm, de...

- Tudom: nem kellett volna - humorizált Bea, amely igen jól állt neki. - Minek hoztam, meg a többi! - Megcirógatta szabad kezével a vőlegénye arcát. - Legközelebb is itt vársz?

- Egy hét múlva már mankóval járok - felelte céltudatosan, a lány egyre fogyatkozó látogatásaira célozva.

- Mostanában tényleg sokat járok edzésekre. Alig virrad és én már a vizet paskolom, emellett a tanulni valóm is egyre szaporodik,

ugyanis rohamosan közelednek az év végi vizsgák. Négy szigorlatom lesz májusban és júniusban.

- Bocsáss meg! Ez a hosszú tétlenség egyre érzékenyebbé tesz. Olyan vagyok, mint... - a szavakat kereste.

Bea leguggolt, megcsípte az arcát, és gyorsan kisegítette:

- Mint egy kis terhes lány.

Tamás félreértette. Akaratlanul számolni kezdte magában a hónapokat, eközben alaposan végig-végigtapogatta szemeivel a lányt is.

- Csak nem maradtál úgy?

- Áh! - S mint pajkosságon kapott gyereket, újra megcsípte.

Tamás kibontotta az ölébe rakott kis csomagot. Dobostortát talált benne, amivel azonnal megkínálta a lányt.

- Súlyföleslegem van. Neked hoztam.

Tamás visszacsomagolta, és maga mellé rakta a plédre.

- Miért nem eszel? - méltatlankodott a lány nyomban ezután. - Nagyon lefogytál. Neked szabad, sőt erőltetned kell az evést.

A férfi nem válaszolt. A szája szélét húzogatta. Bea megcsókolta, majd könnyedén felegyenesedett. Mozdulatai kecseseknek és szexisen, sikkeseeknek tűntek a férfi szemében.

Pénteken nem jövök. Vasárnap versenyem lesz Egerben.

- Remélem, első leszel!

- A papírforma nekem kedvez. - Olyan hangon folytatta, amint az előbb abbahagyta: - Mához egy hétre, ha nem, pénteken mindenképpen kiszaladok hozzád.

Kisvirág Bea csak most vette észre, hogy Tamás gipszébe, a sarka alá gumit ágyaztak, ugyanis kilógott a plédje alól.

- Ez mi? - mutatott rá.

- Közöséges autógumi-darab. Ezen járok majd.

- Meddig leszel begipszelve?

- Egy teljes hónapig. Ezután még egyszer begipszelnek, viszont az már úgynevezett gipsznadrág lesz.

- Szegénykém! - anyáskodott Bea. - Borzalmas lehet. Én nem bírom ki, az biztos!

- Az ember egy lónál is többet elbír, Babi! Ha úgy érzem, hogy nem bírom tovább, rád gondolok, és minden rendbe jön.

A lány arcán halvány, kétértelmű pír futott át.

- Sokat gondolsz rám?

Erős önzés bujkált a hangjában, meg ez a kérdés úgy ideillet.

- Gyakorlatilag állandóan. Sohasem felejttem el, azt a veled eltöltött éjjelt.

- Ami azt illeti, alaposan megszenvedtél érte.

- Még így is megérte.

Bea bűnbánón lehajtotta a fejét. Szívében különböző érzelmek gyűltek, amelyek csakhamar óriási lelkiismeret-furdalássá halmozódtak. Valamit mondani akart, ám Tamás megelőzte.

- Menjél, Babi! - Megfogta a kezét, közelebb húzta magához, és megcsókolta. - Szia!

Bea megigazgatta a haját, és felállt.

- Ugye első leszel? - szólt utána Tamás, miután az lassan, feléje fordított képpel elindult, s visszaszólt:

- Szeretnék. A rádió is közvetíti, hallgasd meg!

Futásnak eredt, eközben kétszer-háromszor is megállt, és visszaintegetett.

Miután feltűnően karcsú alakja távolba vészett, Tamás leküzdhetetlen vágyat érezve egyetlen pillanatig sem gondolkozva, megragadta a keréken lévő nikkelezett hajtókart, és elindult. Teljes erővel hajtott az úton, le a porta irányába.

Izzadtan, lihegve érkezett oda.

Beát egy férfi várta. Kezüket egymás felé nyújtották. Nem ölelték át egymást, nem csókolóztak, szorosán összekulcsolták az ujjait, és mélyen egymás szemébe nézve cinkosan összenevettek. A férfi hosszabb idő után engedte el a lány kezét, s belekarolt.

Szorosan egymáshoz simulva mentek ki a kapun.

Tamás tekintette pillanatokon belül elhomályosodott. Egészen addig bámulta őket, amíg el nem tűntek a szemei elől. Ezután sem mozdult, teljesen lebénult.

Valaki megfogta a kocsija hátul levő fogóját, s kissé közelebb hajolt hozzá. Odafordult. Fialat s igen jó alakú lány: Cserhalmy Ágnes állt, balfelén mögötte.

- Segíthetek?

- Köszönöm.
- Jó perce figyelem. - Már toltá is. - A sebészetten fekszik?
- Dr. Asperján, főorvos úr osztályán, az ortopédián, bár az ugyanaz.
- Sosem láttam még.
- Az ortopéd klinikáról jöttem át.
- Asperjással együtt?
- Igen. Maga is a sebészetten dolgozik?
- Gyógytornász vagyok, gyakran járok oda.

Molnár Tamás arcán szomorú mosoly futott át: Én meg tornatanár, és felszarvazott vőlegény, gondolta, de szólni nem szólt. Az igen jó alakú lány sok mindentről beszélt útközben, ő azonban nem figyelt rá. Kedves, selymesen csilingelő hangját elhaló, temetési harangszónak vélte.

- Mi van magával? Csak beszélek, kérdezősködök, maga meg rám se hederít! - riasztotta fel a gondolataiból kiségitője.

- Elbambultam.
- Mi történt a lábával.
- Semmi.
- Csak úgy begipszelték, mi? - Nem nevetett. Közelebb hajolt és cinkosan a fülébe súgta: - Látogatót várt, és nem jött el?
- Éppen az a baj, hogy eljött.
- Kislány?

Rábólintott. Cserhalmy Ágnes visszahúzódott a fedezékébe. Annyi bánat, annyira mély fájdalom bujkált a férfi szívében, hogy rá is átragadt ami, tiszteletet parancsolt a további szavainak.

- Mindenkinek van terhe. Nekem is - szólalt meg végre Ágnes, közvetlenül a sebészeti pavilon előtt. - Más szabadulna tőle, én örülök neki. - Legyintett s kissé közelebb hajolt a férfihez, szinte súgta: - Nem csak egy lány van a világon, és a lába is meggyógyul egyszer.

Szavai valósággal felmelegedtek a belőlük kicsorduló őszinteségtől, az izzó vas pedig, annak ellenére, ha tompa is, mélyebben behatol a fába, mint a hegyes, de hideg acél. Tamás hálásan mosolyogva lesett fel rá egy rövid ideig.

- Betszem a liftbe, felviszem a másodikra, és kiteszem, ugyanis én feljebb megyek!

- Nem macska maga, hogy a padlásra menjen, vagy viccel?
- A nővérszálláson lakom.

Molnár Tamás nem nézett hátra, sem amikor betolta a liftbe, sem miután fent a másodikon kitolta a folyosóra, csak megköszönte, egyébként végig hallgatott.

Cserhalmy Ágnes mondott még valamit, ám Tamás nem figyelt rá. Beára gondolt, aki máris megcsalta, ettől pedig, annyira összefacsarodott a helyéről kifordult szíve, hogy majdnem elordította magát: fáj!

4.

Magócsi Béla gerinctöréssel feküdt a János kórházban. Lábadozott. A cseresznyefáról esett le kónyahartyányi udvarukban. Jóképű férfi volt, csakhogy az anyagiak! Igen jól ment a sora, amitől hamar elvesztette az egyensúlyát, s önteltté vált... A termelőszövetkezetben dolgozott. Még a huszonötödik évét sem töltötte be, igaz, megnyerte a megyei szántó és az országos kombájnosok versenyét, máris kinevezték brigádvezetőnek, majd körzeti megbízottnak. Mint afféle jó módú szülők egyedüli fiának, minden vágya teljesült. A szüleinél lakott, akik nemrégén épült házukban teljesen külön lakosztályt alakítottak ki, rendeztek be a részére. Csak az iskolája hiányzott, holott rengeteget győzködték, hogy érettségizzen le, utána iratkozzék be az agráregyetemre! Ő nem állt kötélnek, holott, ha elvégzi az egyetemet, nemsokára kinevezik főmezőgazdásznak. Magócsi Béla megelégedett a nyolc általánossal. Kedvenc szavajárása szerint: tanuljon az, akinek nincs esze, mert akinek van, minnek tanulnia! Használja! Nagyképűségéért mindenestre nem kellett a szomszédba mennie.

Magócsi Béla most nagyokat nyögött.

- Felemeljük a lábunkat, ú...úgy! Lehetne feljebb is, igen... igen! Még feljebb! Közben a fejünket is felemeljük, a testünk, mint a tapper...

- Mi a fene az a tapper? - nyüögsködött a beteg.

- Valamikor azzal itatták fel a tintát. Hintaszerű, félkör alakú, kis tákolmány, amelyet a pennával író tisztviselők, állandóan az asztalukon tartottak, itatós papírt fűztek bele.

- Ah! A községházán egyszer láttam, a szemétben.

- Nem beszélgetünk, dolgozunk!

Magócsi Béla hasalt. Egyik kezét hátranyújtotta, és megfogta a bokáját, másikkal a fejébe kapaszkodott.

- I...így! Most húzzuk kissé közelebb a fejünket a bokánkhoz!

Magócsi Béla nyögött, fájdalmas képet vágott, mégis minden alkalmat megragadott, hogy a lehajló fiatal szép testű tornatanárnő, Cserhalmy Ágnes, mély kivágású blúzába leshessen.

A lány észrevette. Összehúzta a fehér köpenyét, és egy lyukkal feljebb begombolta.

- Maga annyira szép, olyan nagyon tetszik nekem, hogy isten bizony, feleségül venném.

- Hagyjuk a főzőcskét holnapra, most tornásszunk! - Felemelte a hangját. - Megfordulunk, hanyatt fekszünk, felemeljük a bal lábunkat, és a jobb kezünkkel megfogjuk a lábujjunkat! Kezdjük! Feljebb, még feljebb. Fejünkkel is segítünk a kezünknek!

- Nem megy - nyögte Magócsi Béla, és visszahuppant az ágyára.

- Meglátja, holnap már megfogjuk az ujjunkat is...

Magócsi Béla elkapta lány kezét.

- Ne kínozzon! Üljön le és beszéljünk! Dohányzik?

Már nyúlt is az éjjeli szekrényre felé, a tornatanárnő azonban lefogta a kezét.

- Először is, tornászás közben a beszélgetést tiltja az intézeti rendszabály. Másodszor, én nem azért jöttem ide. Harmadszor, sokan várnak rám a tornateremben. Negyedszer, dohányozni nemcsak egészségtelen, tilos is a kórteremben!

- Ötödször mi következik? - tréfálkozott a fiatalember.

- Az, hogy folytatjuk a tornánkat!

Összenevettek.

Cserhalmy Ágnes idegrendszere attól a naptól kezdve, hogy Csoma Pál elcsalta arra az emlékezetes és szégyenteljes, női méltóságát meggyalázó házibulira, megállás nélkül háborgott. Egyetlen pillanatra sem gondolt harag és gyűlölet nélkül a történetekre. Hallatlan önfegyelmébe került, hogy újra és újra legyűrje természetes önmarcangolását. Állandóan, manapság is pironzott, ha a tükörbe nézett, holott nem magától lépett a pocsolyába, mások fröcskölték tele sárral.

- Maga milyen szép, ha nevet! Csak az a baj, hogy igen ritkán nevet - dicsérte s fedtte meg egyszerűen, őszinte elragadtatással a férfi.

A lány nem harapott rá a horogra, tovább erőltette tornászásra a hevesen udvarló férfit, noha régen tudta: Magócsi Béla nemcsak bókol: beleszeretett.

- Az ágy szélére ülünk, és megpróbáljuk befűzni a cipőnket!

- Csak a papucsom van itt, a cipőmet elvitték - makrancoskodott a tornászást mindenáron elodázni akaró fiatalember, miközben ha ímmel-ámmal is, de felült.

- Képzeld cipőnek, és olyan fürgén fűzze be, mintha ma menne haza!

- Én nem akarok hazamenni.

- Ne...em?

- Maga nélkül nem.

- Minek mennék én magával, amikor nekem itt van a munkahelyem?

- Feleségül veszem.

- Nem... nem - énekelte tettetett búbájossággal.

- Nekem egyetlen nő sem mondott eddig nemet. Maga sem fog!

- Az elbizakodás mindig a vereség kezdete.

- Miért ne bizakodnék, amikor eddig minden sikerült, amit akartam?

- Máshol, és nem nálam, kedves!

- Nagyon remélem, ezután is így lesz. - Rábökött az ujjával. - Magát is betöröm egyszer.

- Az önteltség a butaság útjelzője, fiatalember. - Parodizált. - A buta: én mindent tudok, még más fejét is elcsavarom. Az okos: annyira keveset tudok, hogy még azt sem tudom, mit kellene tudnom, ezért mélyen lehajtom a fejemet.

Arcán bájosan bölcs mosoly ült. A férfi olyan szemmel nézte, mint idegen égitestről odapottyantott csillagot.

Cserhalmy Ágnes azonban nem sokat adott rá.

- Mára végeztünk, holnap más jön helyettem.

- Más? Miért? - rettent meg őszintén a férfi.

- Mert én, bevallom, nem boldogulok magával.

A férfi olyan hirtelen állt fel, mintha sohasem tört volna el a hátgerince.

- Ezt nem teheti meg velem! - A lány után oldalgott. Két kezét segítségül a hátához szorította, mialatt odébb vonszolta magát. Egyik szobatársa aludt, a másik fennhangon nevette. - Mindent megteszek. Olyan engedelmes leszek, mint a jó puli, csak ne hagyjon itt!

- Ha megígéri, és tényleg abbahagyja ezt a felesleges udvarlást, akkor én jövök, ha nem, jelentem a főorvos úrnak.

A nyitott ajtóban álltak. Az ajtó szárnya teljesen eltakarta őket az előbbi röhögő szobatárs elől. Magócsi Béla elkapta a lány kezét.

- Bűn, hogy szeretem magát? Tudom, beteg vagyok, és ez a hely..., de hol, miként mondjam meg magának, ha nem ad rá alkalmat? Levelet írjak, amikor mindennap találkozunk?

- Én nem ismerem magát, és maga sem tud rólam semmit.

- Szeretlek, Ági! Elveszlek... Jöjjön hozzám feleségül!

- Most tegez, vagy magáz? Ne feledje el, az előbbihez az én beleegyezésem is szükséges. Én pedig nem egyezek bele.

Kajánul a szemébe nevetett, majd hátat fordított, és kecsesen továbbilette. Magócsi Béla utána sietett. A tornatanárnője igazi elismeréssel mosolygott rá.

- Úgy fut, mintha misem történt volna magával. Lassan a tornaterembe is lejöhet.

- Magáért kézen állok, lépcsőn futkosok, le-fel.

- Sokat akar a szarka, de nem bírja a... - a hiányzó szótagokat két fejbólintásával pótolta.

A férfi lehajolt, el akarta kapni a tornatanárnő kezét, az megelőzte, s kapkodón a háta mögé dugta.

- Majd holnap mutassa meg, mit tud!

- Mégis maga jön? - lelkendezett a férfi.

- Ha jó fiú lesz.

Nem akarta, mégis kacérkodott. A szemében lobogó tüzet viszont nem természetes vágya, állandó bánata lobbantotta fel: Mind így kezdi. Csoma Pál is ezt tette! Ám, mialatt teljesen elfanyalodott volna a képe, Magócsi Béla tovább rúgta a port.

- Szeretem, Ágika! Hiába akar, úgysem menekül meg. Nem nyugszom, amíg a feleségem nem lesz.

A lány visszalépett. Egész idő alatt most először nézett komolyan a férfi szemébe.

- Szeret, vagy csak kíván? Nagy különbség!

- Is... is. Ugyanis e kettő együtt jár.

A lány szemében megfejthetetlen fények gyűltek. Frissen fogant bohémság volt, más, ki tudja? Óvatosan szétnézett, aztán gyorsan a férfi fülébe súgta:

- Előbb azt mondta, lépcsőkön fel-le, nos, a nővérszálláson lakom, egy emelettel feljebb innét. A tizenkilences szoba az enyém. Este, nyolc és kilenc óra között várom. - Felemelte a mutatóujját, és a férfi szemébe nevetett. - Óvatosan jöjjön, és ne kopogtasson! Az ajtót nyitva hagyom.

- Jó - súgta a férfi nekibuzdulva. Olyan kizsúvadt szemmel lesett a lányra, mintha máris le akarná vetköztetni.

Magócsi Béla új pizsamát öltött, és köntöst cserélt. A szomszéd beteg köntösét kérte kölcsön, ugyanis az övét túl egyszerűnek találta. Többször kiment, és újra bejött. Többen megkérdezték, hogy miért nyugtalan, és miért borotválkozik délután? Ám ő válaszát rejtelmes mosolya alá rejtve, sokat sejtetően hallgatott... Azután a fésülködés következett. Miközben a haját nézegette a tükörben, azon törte a fejét, hogy lemenjen-e nyiratkozni a fodrászokhoz, végül is lemondott róla: messze van, s miért pocskolja el az erejét, amikor igen nagy szüksége lesz rá estére. Nagyon jól érezte magát, holott még csak lábadozott. A háta nehezen hajlott, ha járkált, fájt. Az arcszeszt is kölcsönkérte, mivel az övét nem találta elég illatosnak, az alkalomhoz illőnek.

Minél inkább közeledett az idő, annál jobban izgatta a lány formás, kemény teste, és az a különös madonnamosoly, amely állandóan az arcán ült, amely sejtelmessé tette az egész lényét. Attól a gondolattól, hogy ez a formás, kemény testű, kecsesen hosszú nyakú, különleges arcú lány ma este az övé lesz: meztelenre vetkőzik, és a karjába dől, teljesen elszibbasztotta. Több nőt látott meztelen, valóságban és képen, de ennyire még egyikre sem vásott a foga, mint Ágnesra. Magáévá teszi, utána elveszi feleségül, mert ez a nő nem csupán szeretőnek, kifejezetten feleségnek való.

Jóízűen cuppantott.

Micsoda gyereket szül majd! Most mégsem a gyerek érdekelte, hanem a szerelmi játék, amely a világrajövetelét megelőzi. Gyönyörű

alakú és tüzes, mert ez a nő egészen biztosan, tüzes lesz! Magához szorítja, és az a ritmikus játéka! Az is felötlött benne, hogy helyt tud-e állni, jelenlegi leromlott állapotában, annál a fiatal, kemény testű tornatanárnőnél, mégis a világért sem fordult volna vissza. Úgy vonzotta a lány, mint nyílás előtt álló ibolya az éhes méhet.

Eredetileg lifttel akart felmenni. Ettől a szándékától azért állt el, mivel azt a másodikon túl csak a személyzet vehette igénybe. Szaladni akart a lépcsőkön, holott menni is alig tudott, csak vánszorgott. Amióta felkelhetett a gipszágyából, most először ment lépcsőn, ráadásul ez csigalépcső volt.

Alaposan megmozgatott „előtte!” - mosolygott, mialatt szép lassan feltornászta magát a padlásra, ahol úgy osont, egyik ajtótól a másikig, mint macska a galamb után, amelyet el akar kapni.

Tizenkilenc... - olvasta végül magában az ajtóra írt számot. Alig látott, ugyanis csak egyetlen égő pislogott a folyosó közepén. Szíve nagyot dobbant. Jól kihúzta magát, majd óvatosan lenyomta a kilincset, és belépett. Koromsötét fogadta.

- Ágika! - szólította a lányt. Miután nem kapott választ, hangosan megismételte: - Ágika, itt vagy?

Senki sem válaszolt. Előrenyújtotta a kezét, s tapogatózva haladt tovább.

- Én vagyok - beszélt közben. - Gyűjts fel a villanyt.

A sarokból mocorgást hallott.

Elaludhatott. Én vertem fel - gondolta, mialatt a lehetőséghez képest gyorsan, elindult a zaj irányába. Valamihez hozzáért.

- Én vagyok. Nem vacakolj, gyűjts villanyt!

Meg akarta fogni, ám az kicsúszott a keze ügyéből.

- Ki az? Mit akar maga itt? - rivallt rá egy idegen, rekedt hangja, halálra rémülten, s már kattant is az olvasólámpa kapcsolója.

Magócsi Béla előtt egy öregasszony ült az ágyában. Fején régimódi, csipkés szélű hálósapkát látott, hálóingének bő ujjai valósággal libegtek sovány karjain.

- Segítség! Betörő! - rikácsolt, amiről Magócsi Bélának akaratlanul a tyúkok jutottak eszébe. Azok kárálnak így, ha megriasztják őket.

- Ne kiabáljon! - könyörgött. - Összetévesztettem valakivel. Elnéztem a szoba számát...

Az öregasszony azonban nem engedett. Arca eltorzult, paplanát nyakig magára húzta, mialatt tovább kárált:

- Segítség! Meg akarnak erőszakolni!

Magócsi Béla csak most ijedt meg igazán. Az ajtóig hátrált.

- Semmit, semmit sem akarok magától! Ne kiabáljon! - hebegte félelmében. - Kérem...! Nagyon kérem!

Kinyitotta az ajtót, és minden erejét összeszedve futásnak eredt. Az öregasszony nyakába vette a paplanát, elől jól összeszorította, és utána futott.

- Fogják meg! - rikácsolta. - Szatír...! Betörő...! Tolvaj!

Magócsi Béla tovább futott, alig bírta szusszal, holott az öregasszony az ajtóból egy tapodtat sem mozdult el.

- Szatír...! Tolvaj...! Betörő!

Két ajtó nyílt ki, szinte egyszerre. Itthon tartózkodó nővérek léptek ki, vették üldözőbe a betolakodót.

- Én... én - mentegetőzött, hebegett Magócsi Béla, miután szinte azonnal nyakon csípték. - Semmit sem akartam. Bocsánatot kérek!

- Akkor miért jött fel ide?

- Aludtam - sipítozta közben az öregasszony, mert végre közelebb merészkedett, és bökdösni kezdte bütykös ujjával a fiatalember mellét. - Ő bejött, megtapogatott. Itt, itt a mellemet fogdosta, és arra kért, hogy gyűjtsam fel a villanyt...

Magócsi Bélát olyan gyengeség lepte meg, hogy beszélni sem tudott, ezért a szája üresjáratban mocorgott tovább. A levegőt kapkodta, és erősen szuszogott. Közben megjelent Cserhalmy Ágnes is. A két nővérhez lépett, a fülükbe súgott valamit, mire azok hangos kacagásba kezdtek. A könnyük is kicsordult. Egyikük a combját verte, másik az öregasszonyra dőlt: - Jaj, mamikám! - felkiáltással tovább vihogott.

Magócsi Béla ez alatt felmérve a helyzetét, szép lassan megfordult, és leforrázva a lépcsőház irányába kullogott.

Cserhalmy Ágnes a második lépcsőnél érte utol.

- Jól átvert - fordult vele szembe elítélően az.

- Lépcsőkön fel-le, miattam. Maga akarta, nem? A sok elbliccelt tornászás helyett most legalább jól megemelgette a lábait, és hallom, futott is! - Erőltetetten a szeme közé nevetett. - Ne haragudjon, Béla, én nem olyan nő vagyok, mint akinek maga vélt. Tréfa volt, azt pedig maga érti, nem?

- Egy nulla a javára.

- Ez azt jelenti, hogy nem adja fel?

- Nem! Most már csak azért is az enyém leszel. Ha nem így, feleségként!

A tizenkilences szobában egy nyugdíjas nővér lakott. Valamikor apáca volt. A rend feloszlata után a többiek szétszéledtek, ő itt maradt a kórházban. Innét is ment nyugdíjba, de még hetvennyolc évesen is dolgozott. Ő az állandó helyettes és a fiatalok céltáblája.

Magócsi Béla mindezt másnap tudta meg, ezekben a napokban ugyanis az összes nővér rajta röhögött az osztályon. Nem törődött velük, viszont a jó alakú tornatanárnő még jobban izgatta szexuális ingerét.

* * *

Molnár Tamás mankójára támaszkodva, ütemesen kopogva, ballagott a folyosó végébe.

A fehér rácsos padon egy férfi ült.

- Maga is a látogatókat várja? - kezdett ki vele Tamás, csakhogy agyonüsse, valamivel az idejét, s levezesse összegyülemlett idegességét a látogatásig, ugyanis az után a bizonyos látogatás után, amikor is kileste Beát, rengeteget töprengett. A látvány, amely ott a kapuban a szeme elé tárult, valósággal földhöz verte. Még mindig nagyon fáj a helye, holott az óta két hét is eltelt. Bea rútul becsapta. Hazudott, szemérmetlenül megcsalta. Még fel sem száradt arcán csókjának helye, ő máris másba karolt... Ezt nem bocsátja meg neki! Hogy mi lesz ezután, nem tudta. Egy bizonyos: ma dűlőre viszi a dolgot, és a lehetőségéhez képest minél előbb elfelejti. Ezt mondogatta magában, de nem így érezte. Ezer kibúvót keresett menyasszonya mentségére. Kedvtelenül, mélyen letörve élte át ezeket a napokat, mely során az

egyetlen fénysugaracska is kialudt, amely ez idáig, árván pislákkolt búsjövőjének teljesen sötét égboltján. Amennyire közeledett a három óra, annyira nőtt az izgalma.

Ezt a férfit, aki mellette ült, s most megszólított, sokszor látta, itt ezen a padon. Mindig megnézte. Különös egyénisége alaposan felcsigázta kíváncsiságát. Fiatalsága ellenére haja feltűnően fehér, ősz, arca, mint a múmiáké, sárga és érzéketlen volt. Szeme helyén képzeletbeli üveggolyók villogtak, nem pislákkolt, mereven bámult maga elé, mint a hal.

Tamás, mivel a férfi nem válaszolt, viszont ő mindenáron szóba akart elegyedni vele, másra terelte a szót.

- Sokat látom, mivel fekszik bent?
- Gerincsérvvel.
- Megoperálták?

A férfi, mivel ezen a részen dohányozhatott, cigarettára gyújtott. Úgy szipákkolt, mintha nem a füstöt, hanem a sóhaját szívna be, fújna ki, messze a levegőbe.

- Ha közbe nem jön a fiam esete, régen túl vagyok rajta.

Azt a szót, hogy fiam, lehelte. Hosszú szüneteket tartott, és vontatva ejtette ki a szavakat. Félig sem szívta el a cigarettáját, máris az előtte lévő, hosszú lábas hamutartóba nyomta. Mialatt ezt tette, először, amióta figyelte, némi érzélem mocorgott az arcán.

Tamás kihasználva az alkalmat, sietve megkérdezte:

- Mi történt a fiával?
- Meghalt. - Arca elborult, homlokán harmonikaszerű redők jelentek meg, teste megmerevedett.
- Mi baja volt? - nyögte Tamás részvétteljesen.

A férfi elhúzta a száját. Ilyet sem látott még tőle. A falhoz nyomta a fejét, és lassan beszélni kezdett. Úgy folytak szájából a szavak, mint mákdarálóból az erősen összelapított mákszemek: hol felakadtak, hol elindultak, hol összeragadtak, hol elcsúfított szemenként alápotyogtak.

- Az anyja szülés közben meghalt. Csecsemőkorától én neveltem. Az egyébként teljesen egészséges gyerek mandulája gyakran begyuladt. Évről évre, hónapról hónapra rengeteget kínlódott. Orvos, kór-

ház s gyógyszer napszám. Ki kell venni, nógatott a gyerekorvosunk és mások. Húztam-halogattam, végül hatéves korára, rászántam magam. Nem lehet, mondta a főorvos. Gyenge a szíve. Nem hittem el neki, és ugye az egyébként egészségesnek látszó, de állandóan a mandulájával kínlódó fiamat is sajnáltam. Ha egyszer így vagy úgy át kell esnie rajta, vegye ki, erőltettem...

Újabb cigarettát vett elő, reszkető kezével, és meggyújtotta. Az első füstcsík hosszú kifújásával együtt folytatta:

- Egészségesen vitték be a műtőbe, halva tolták ki alig fél óra múlva.

Úgy tartotta a cigarettáját, mintha el akarná dobni. Viaszsárga arcán valamiféle színek ömlöttek szét.

- Szép, fekete, göndör haja volt. Ölelgetett, csókolgatott, még előtte egy perccel is kért: Apuci, ne...!

Megcsikorgatta fogát.

- Én... én ennek ellenére a papírt is aláírtam: saját felelősségemre...

Felállt.

- Régebbi dús, koromfekete hajam azon az éjjelen teljesen megöszült.

Faképnél hagyta Tamást, ám a bánata ott maradt. Ő a fiát, Tamás Beát gyászolta. Behunyta a szemét, fejét, az előbbi férfihez hasonlóan a hideg falhoz támasztotta, s nem gondolt semmire.

Mindaddig így maradt, amíg a látogatók meg nem érkeztek.

Kisvirág Bea, mint a most nyíló rózsza, frissen, üdén toppant elébe. Ő zordon végignézte, a csókját sem viszonzta azonnal.

- Ki volt az a férfi, akibe a portán várt, te belekaroltál, s hozzábúj-tál? - loccsantotta hideg vízként a szemébe.

- Mikor?

- Két hete, az utolsó látogatásod után.

- Leskelődtél? - fedtte meg némi, ám igen leplezett megütközéssel.

- Komolyan kérdeztem, szeretném, ha te is így válaszolnál!

Bea Tamás mellé ült a padra, s rövid töprengés után hirtelen színt váltott. Vállát, mintha azt akarta volna kifejezni vele, hogy szóra sem érdemes, könnyedén felrántotta, hiába, mert Tamás, ha szavaival nem is, a felrántott szemöldökével válaszára kényszerítette.

- Régebbi barátom, aki sokkal előbb udvarolt nekem, mint te. Te jöttél, őt ejtettem, holott valamikor kissé szerettem is. Jelenleg tanárságéd az egyetemünkön. Mióta beteg vagy, mindenhová elkísér. Jön utánam, mint az idegen puli. Ennyi, s nem több!

- Az, hogy menyasszony létedre, hozzád csapódott puliként kísérjen, nem csak rajta múlik, Virág.

- Mondtam neki: nem akarom, vőlegényem van, de nem tágít. - Megfogta Tamás kezét, nagy szemgolyóit mélyen a szemébe fúrta. - Te a vőlegényem vagy, ő senki. Ne is beszéljünk róla! - Azzal, mint ha pontot tett volna az ügyre, másra terelte a szót. - Hogy vagy? - Közelebb húzódott. - Látom, már mankóval jársz. Először kocsi, utána mankó, aztán bot, végül semmi, mert meggyógyultál.

A férfira mosolygott, ő nem viszonzta, amiért két tenyerébe szorította az arcát, és neheztelően a szemébe lövellte bájoló tekintetét.

- Féltékeny vagy, Tomi? Nincs rá okod. - Szájon csókolta. - Higgyél nekem!

Tamás nem derült fel, sőt kapcsolatuk közben először a lányra mordult.

- Azt hiszed, amiért itt vagyok, és ilyen állapotban vagyok, bolondot csinálhatsz belőlem? Megláttátok egymást, feléje nyújtottad a kezedet, és hozzá rohantál. Máig látom magam előtt azt a mosolyt, amely az arcodon ült. Két perccel előtte az én kezemet szorongattad, rögtön utána az övét. Előtte engem csókolgattál, ott...

- Nem csókolóztunk - mentegetőzött lázasan a lány.

- Ott s akkor tényleg nem, viszont a jelekből ítélve... - Nyelt egy nagyot. - Nézd, Virág...

- Ne mondd tovább! - hallgattatta el. - Ingerült vagy, a méreg, pedig nem jó tanácsadó. Akkor folytatjuk, ha megnyugodtál, bár ismételten mondom: semmi, de semmi közöm nincs ahhoz a férfihoz. Puli...

- Nem, Bea! - csattant fel Tamás. - Valami van köztetek, csak titkolod.

Lehajtotta a fejét, majd gondolt egyet, felkapta a mellette heverő mankóját, és a köhöz veregette.

- Gipsz, mankó... Ennyit jelentek neked, mi ez egy jólmenő tanársegédhez képest! Hogy vagy? Javultál? Jó a színed... Csupa sematikus, elcsépelte kérdés...

A lány egyetlen pillanatra sem vette le róla a tekintetét. Szemében meleg érzések gyűltek, ezért Tamás önkéntelenül elhallgatott.

- Csak téged szeretlek, Tomi. A tiéd, s csak a tiéd már voltam, másé sohasem leszek!

Nagyon meggyőzőn beszélt, amiért a férfi iménti haragja pillanaton belül ellobbant.

- Bocsáss meg, Virág! - kérte tragikusan. - Ezek az egyhangú, unalmas napok, üres hetek, és azok az elmúlt szörnyűséges hónapok! Egyedül te tartod bennem a lelket. Makkegészséges emberből egyik pillanatról a másikra nyomorékká váltam. Kell ettől szörnyűbb csapás? Amelyet nem..., sosem heverek ki.

Elhallgatott. A lány szorosán hozzásimult. Úgy ültek egymás mellett, mint odvas fa és a törzséből kinőtt eleven fagyöngy. A megmáshíthatatlan jelen görcsös fojtogatása teljesen összeszorította a torkukat. Ezt az édes, mégis olyannyira gyötrelmes csendet a férfi törte meg:

- Gondolkoztál már azon, ami velem történt?

- Szeretlek, s ez nekem untig elég.

- Egyszer el kell mondanom az igazat, most elmondom! Nekem sohasem hajlik többé a csípőm, mert a combfejecsem teljesen megsemmisült. A femurt belevésték...

- Előbb azt mondtad: teljesen megsemmisült.

- Jó, pontosítok. A medencecsontomba kis kápát vésték, amelybe a letört végű combcsontomat rögzítették. Eredményeként visszavonhatatlanul nyomorékká váltam. Nyo-mo-rék, sánta, érted..., Virág?

A lány újra a vőlegénye vállára hajtotta a fejét. Tamás tovább jajongott.

- Nem sportolhatok, testnevelő tanár sem lehetek.

Hangja sírt, melle óriásira dagadt az eddig visszatartott, most önkéntelenül feltörő sóhajától.

- Ne beszélj róla, csak felizgatod magad - simogatta az arcát, hallgattatta el Bea, együtt érzően.

Tamás ennek ellenére ott folytatta, ahol abba hagyta, viszont a hangja az előbbinél is jobban remegett.

- Gondolkozzál el ezen, és döntsél! Egy hetet adok rá...

Bea finoman Tamás szájára tapasztotta az ujját, ám az nem engedett.

- Aludj rá egyet, mert abban a kis falucskában, ahol születtem, azt tartják: minden fontos dolgot tárgyalj meg a fejpárnáddal! Ha úgy döntesz, hogy ezek után is velem, mellettem maradsz, ne járd mással, addig sem, amíg én itt fekszem. Viszont, ha nem maradsz meg mellettem, a nyomorék mellett, szabad leszel. Azzal jársz, akivel akarsz! És ahhoz mérs feleségül, akihez akarsz, akit te választasz. Ezt még el kellett mondanom neked, ezután viszont én is azt mondom: ne beszéljünk róla többé!

A lány átölelte a férfi nyakát, ráborult, és hevesen csókolgatni kezdte.

Tamás ez alatt arra a bizonyos éjjelbe nyúló estére gondolt, ahol mire ágyba bújtak, úgy nézett ki a szobájuk, mint a csatatér. Összevissza dobálták a ruhájukat, csakhogy minél előbb mezítelenek legyenek, és belevethessék magukat a két fiatal test, forró vágyainak mindent elborító hullámaiba... Miután ezek a magasra csapódó forró hullámok lecsendesedtek, Bea megfordult, és hanyatt vágva magát a mellére fektette a fejét.

Beszélgettek, enyelegtek, és megint szerelmeskedtek... Az egyik ilyen szünetben, világosan emlékezett a lány minden szavára, Bea ezt súgta a fülébe:

- Szeretsz?

- Ühüm, és te?

- Hozzád megyek feleségül. Gyereket szülsz neked, és tornatanárt nevelek belőle. Így jó?

- Virágocska, a házasság...

- Tudom, tudom, hiszen elmondtad néhányszor. - Utánozta: - Komoly dolog, s szent.

- Te nem hiszel benne?

- Sok dolgot azért hiszünk el, mert sokat halljuk. Sokat hallottam, tehát hiszem.

Lefogta a kezét, és megcsiklandozta az orrát, mire ő odébb húzó-
dott.

- Nem, te nem hiszed el, Bea! Pedig a házasság tényleg nem luft-
ballon... - A lány tovább csiklandozta, most már nem az orrát, a mel-
lét vakargatta, ezért lefogta a kezét, és úgy folytatta: - Ha hirtelen,
váratlanul nyomorékká válnék, mondjuk, megrokkannák akkor, is
szeretnél? Mert ugye a házasság...

- Tudom: holtomiglan. De miért kérdezed ezt?

- A számra jött..., ez jutott eszembe a házasságról.

- Nyomorék? - latolgatta elhúzottan s kérdőn.

- Mondjuk, rám szakadna a plafon.

- Az, engem is agyonnyomna.

- Fejemre esne a fél téglá, és megbénulnék.

- Talán - bólintott rá Bea, némi gondolkodás után.

- A talánban a nem is benne foglaltatik.

- Ne haragudj, nyomorék mellett, én... - Élesen megrázta a fejét. -

Nem, én nem tudom elképzelni az életemet - megfricskázta Tamás
orrát. - Ugye érted? Én, a tüzes, a vad... - Nem folytatta, nekiesett, és
csókolgatni kezdte. - Szerencsére egészséges, erős, sportos férfi
vagy. Így a jó, nem?

S megint szeretkeztek.

Tamás nem mélázhatott tovább, mivel a padjukra mások is leültek.
Bea fel akart állni, a férfi visszahúzta, ám Bea nem sokáig maradt
nyugton.

- Menjünk fel a szobádba! - súgta Tamáshoz hajolva a fülébe.

- Ott sem lehetünk egyedül. - Valójában nem akart felállni. Szé-
gyellte: a mankójait, a gipszét, az egész nyomorúságát.

Bea a kezét nyújtotta, majd, amikor az akaratlanul talpra állt, kivet-
te bal kezéből a mankóját, és átölelte.

- Nehezedjél rám! - súgta kedvesen, majd lassan elindult.

Tamás újra boldognak érezte magát. Egyik oldalon a kemény man-
kó törte a hónalját, másikon ezt ellensúlyozandó a lány bársonyos bő-
rű forró teste simult hozzá, és az a selymes haj, amely az arcát súrol-
ta! Nem a földön járt, rózsaszínű fellegekben libegett.

Kisvirág Bea egészen a látogatási idő végéig Tamással maradt. Fent a kórteremben leginkább az elkövetkezendő a versenyeiről beszélgettek. Annyira belemelegedtek, hogy a nővér többször is rájuk szólt: vége a látogatási időnek! Bea így is csak Tamás unszolására állt fel, és indult el. Az a kecses mozgás, amint járt, az a kifinomult szexepiles bájoltság, amint az ajtóból visszafordult, s pusztit dobott neki, valósággal mellbe verte s megbénította az utána leső s rácsodálkozó férfit. Nyomorúságát elfelejtette, mindent elborító öröm költözött a helyébe.

A jó középkorú, bajuszos, kórházi portás, egyben házi postás, hangja mindig megelőzte az érkezését.

Molnár Tamás gyakran kapott levelet, az ország legtávolabbi részében, lent Debrecen környékén élő anyjától, de a külföldön tartózkodó testvérei is írogattak néha. Éppen egy könyvet olvasott, amikor meghallotta a hangját:

- Molnár Tamás. Második emelet, kilences szoba. Levél és nem távirat. Azért levél, mivel se, nem távirat se pénz... - Máris az ajtóban állt. - Adom, tanár úr!

Mivel régen itt feküdt, mindenki ismerte, a portás is.

- Na, mit hoztam, örömet, bánatot vagy bosszúságot? - kedélyeskedett kaján mosollyal az arcán, mialatt feléje nyújtotta a levelet. Ám, ki tudja miért, nem adta a kezébe, az éjjeliszekrényére tette.

- Hogy van, kedves tanár úr? Mikor veszik már le azt a hosszú szárú fehér csizmát? - érdeklődött.

- Jóval kevesebb ideig hordom, mint amennyit ez idáig viseltem, csak ennyit tudok - kedélyeskedett Tamás, anélkül, hogy lerakta volna a könyvét.

- Jó egészséget, és gyógyulást kívánok mindenkinek! - Mókásan szalutált, és továbbment. A hangját azonban még sokáig hallották: Bezzeg Miklós, második emelet tizennyolcas szoba. Levele van, és nem pénze, azért nem pénze, mert levele érkezett...

Tamás megnézte a levelét. Feladót nem látott, a címet írógéppel írták, tehát nem az anyja, és nem is valamelyik testvére küldte. Lerakta a könyvét, ám a levele felbontásában a nővér megjelenése megzavar-

ta, egyébként nem tulajdonított neki jelentőséget, ezért azonnal visszadobta az éjjeliszekrényére.

- Jöjjön, Tamáska! - a fiatal nővérek mind így becézték - a röntgenbe megyünk, és megnézetjük a vérképét is!

Melléje ült az ágyára, s miután felfedezte a levelet, bizalmaskodón odasúgta:

- Ezt biztosan kislány írta.

- Ah, ah...

- Nézze meg, és gyerünk!

- Megvár az engem utána is.

Hivatalos levélnek vélte. Az egyesületéből, esetleg a gimnáziumából írták, ezért nem törődött vele.

- Én régen megnéztem volna. A nők ugyanis kíváncsiabbak, mint a férfiak. Ha nem-nem, gyerünk!

Nagyon jól járt már, a nővérnek egyáltalán nem kellett segítenie. Helyette megállás nélkül csacsogott, kérdezősködött, Tamás alig győzött válaszolni. Szerencsére gyorsan végeztek, ugyanis csak a laboratórium előtt kellett várakozniuk, ahol ráadásul a nővér: boldogul maga nélkülüm is, megjegyzéssel otthagya.

Visszafelé nem sokat gyalogolt, lépcsőznie sem kellett, lifttel ment le, és jött vissza a második emeletre. Mégis nagyon elfáradt, mire mindennel végzett, és visszatért a kórtermébe. Az ágyára dőlt, és végre kezébe vette a levelét. Meghívó esett ki a borítékból, amelyen, fent a jobb sarokban, két egymásba fonódó karikagyűrűt pillantott meg.

Mi ez, s kitől? - kíváncsian szétnyitotta.

Formális esküvői meghívó volt.

„Kisvirág Bea és dr. Csomor János...”

A szöveg egybefolyt, a betűk elmosódtak, ő mégis minden szótagját elolvasta: Szombaton, három órakor esküsznek. Őt is meghívják... A meghívót a markába szorította, fejét hátrahajtotta a kispárnájára. Szemét lehunyta, mégis teljesen tisztán látta maga előtt az aranybetűs nyomdai szöveg mellé firkantott sorokat, Bea kézírását:

„Legutóbb választásra kényszerítettél. Egy hetet adtál. Döntöttem. Íme!

Tomi! Te jól ismeresz engem. Nem tudok nyomorék emberrel élni, még akkor sem, ha szeretem. Ezt régen elmondtam neked. Ne haragudj rám! Virág”

Szívébe kést szúrtak. Lélegzete elállt, valósággal fuldoklott. Fel akart ülni, de nem tudott. Nem is fog soha többé, akkor sem, ha már nem lesz rajta gipsz. Csípője merev, merev csípővel, pedig nem lehet felülnie.

Bea mondta ki elsőnek az igazat: nyomorék.

Elejétől tudta, csak eddig tartotta magát. Most a lány levele után, mint régi háztető a lassan rárakódó hó súlya alatt, egyszerre össze-roppant. Zöldellő gondolatai beérettek, lepottyantak, szikrát kaptak és felrobbantak.

Felszáll a villamosra, azonnal észreveszik, hogy nyomorék, és átadják a helyüket. Sajnálkozó tekintetek, szánakozó pillantások veszik körül.

Sánta, sánta! - csúfolják majd a gyerekek. - Sánta kutya, sánta ló, sánta ember egy sem jó!

Idővel megváltozik a jelleme, elferdül. Kisebbségi komplexusai lesznek, zsarnokoskodik másikon, szekálja a környezetét...

Kisvirág Bea levele után, mint lábasból a tej, forrás közben, az összes felgyülemlett bánata kifolyt.

Mi az élet értelme? Az alkotás, hogy valami maradandót hagyni az utókorra. Alkotni? Maradandót hagyni nyomorékan? Nyomorékként csak vegetálni lehet, ezért jobb lesz meghalni huszonnégy évesen, mint nyomorékan élni hatvan évig... De mi az, hogy maradandó? A művészet vagy valamilyen szakmú? Zene: opera, szonáta, oratórium?

A maradandó is relatív, mint minden. Erről Einstein relativitás elmélete jutott eszébe.

Egy sas szétterpeszti a szárnyát: Ül fel a hátamra, mondja. Én felülök, ő felrepül velem. Előbb mezőket, erdőket látok, aztán ezek sorban eltűnnek, csak a végtelen tenger marad. Hol van az eleje, hol a vége? Egyszer csak feltűnik egy hajó. Emberhez viszonyítva óriási, de a tengerhez képest pirinyó... Mi történt vele? Áll. Pedig nem így van, mert a csík, amelyet maga után húz, világosan mutatja, hogy halad. Eközben elmozdul a föld, ez maga után vonzza az egész rend-

szert. Vajon milyen sebesen haladunk: a hajó, és én itt a sas hátán fent? Hol az a fix pont, amelyhez viszonyíthatnám ezt? Sehol, ezért minden relatív.

Nem igaz! - tiltakozott. - Igenis van fix pont!

Reflexszerűn a gipszére ütött a kezével: Ez, amely nem hajlik többé, ami miatt nyomorék leszek. Sánta, akit mindenki szán, sajnál... és csúfol. Mert a vakot átvezetik a túloldalra, süketnémának leírják a válaszukat, a hebegő embert kinevetik, a sántát szánják, és átadják neki villamoson, buszon a helyet.

Önkéntelenül felsóhajtott.

Igazad van, Virág! Menekülj tőlem! - bólogatott magában. Ő kérte, adott válaszára egy hetet, most mégis vádolta, mert akkor, már akkor is tudta, hogy elhagyja, amikor fogadkozott: így meg úgy, csókolgatta lent a padom, hiszen, hogy kitűzhessék az esküvőjük időpontját, amelyet most közölt, jóval előtte be kellett jelentkezniük az anyakönyvvezetőnél. Miért nem mondta meg őszintén? Hogy lehetett ennyire kétszínű?

Versenyző volt. Testét tökéletes ellenőrzés alatt tartotta. Nem engedett a szélsőséges igényeinek. Szabad akaratát erősen megkurtította, mert a versenypálya nem arra való hely, hogy ott a test: étel-, ital-, ruházkodás-, szex-, és az alvásigényei szabadon kielégüljenek. Az csak egy célt szolgál, úrrá lenni rajta. Most mégis elengedte magát, mert az utolsó villanykörte is kialudt a reménység sokszínű csillárjában, és a sóhajok szalmaszála melletti térben elpattant az utolsó buborék is.

Nem élek tovább! Bea elhagyott, az életem semmit sem ér többé nélküle s nyomorékan!

Egyáltalán, mennyit ér egy ember? Kevesebbet, mint ennyi és ennyi forintot - válaszolná a vegyész, ha az ember kémiai összetételét elemezné. Mások azt mondanák rá: nem igaz, mert az ember több mint pusztán kémiai anyagok összessége. A történelem és a társadalom fejlődési folyamának összessége, fontos terméke, ám végső célját még nem érte el, ezért abszolút értéke nincs. Bármit is csinál, nem érhet el maradandó eredményt, mert egyszer mindnyájan beleolvadunk a végtelenségbe. Nem, nem! - tiltakoznának mások rémulten:

az ember rendkívül fontos személyiség..., mégis alkotó részeire fog szétesni egy szép napon. Semmi sem lesz többé, csak anyag.

Kinyújtotta a kezét.

Ez a kéz néhány hónap múlva nem lesz kéz, csak csontváz. Mindegy megsemmisül: a szíve, az értelme, a neve. Olyan lesz, mint az a sok ezer név, amelyeket, annyit nézegetett a Kerepesi temetőben. Semmitmondó! És az a sok sír, ahol már névtábla sincs? Az a sok csontváz, amelyet már a régészek sem vesznek számba, mert nem lelet?

Mi az élet tehát? - elmélkedett tovább. - Egy nagy, állandó körforgás, szüntelen megújulás és állandó elmúlás. Nem mindegy, hogy ma, holnap vagy negyven év múlva hal meg? Az öregek is azt mondják: mintha tegnap lett volna, olyan gyorsan elmúlt, szinte nem is igaz!

Megvárja az estét és kiugrik az ablakon.

Nem gondolkozott tovább. Nem élt, csak hunyorgott, és furcsán mosolygott. Akkor is mosolygott, amint a nővér bejött, és kezébe nyomta a lázmérőt, ugyanígy tett, miután kivette, és visszaadta neki... Ebédnél meg a vizitnél este, mindvégig csak mosolygott, mint az eszelős. Igaz is, ép elmével nemigen ugrálnak, ki a második emelet ablakán!

Közben néhány percnyire elszunnyadt. Szörnyű álma volt.

„Először, másodszor, senki többet harmadszor! Eladva annak a fehér kabátos úrnak” - kiáltotta az árverező. Ezután mindegyik vevőnek kezébe került a festmény, szobor, rézkarc, antik óra, amelyet ki-
szemelt... Ezért az emberért mit ajánlanak fel? - folytatta az árverező. - A kép, minden eltűnt, s felriadt. Tényleg, őerte mit, mennyit adnának? Semmit. Lám, már a menyasszonyának sem kell, holott meny-
nyire fogadkozott. Kacatok közé vetik, mint az értéktelen limlomot.

Mire teljesen felébredt, senki sem tartózkodott a kórteremben. Szobatársa ultizott a folyosó végében. Felkelt. Semmi szükségét nem érezte, mégis a lehető legóvatosabban osont a nyitott ablakhoz. Megfordult, és háttal nekidőlt a párkánynak. Gipsze a háta közepéig ért, az ablak belső párkánya a derekáig sem. Alaposan nekivetette a hátát, hátranyúlt, és jó erősen megmarkolta az ablak külső betonpárká-

nyát, kissé feljebb húzta magát oda, ahonnet már egy billenés is elegendő ahhoz, hogy egyensúlyát elveszítve, az a fizikai erő, amely eddig a szoba felé húzta, most ellenkező irányba lökje, s ő menthetetlenül lezuhanjon a kétemeletnyi mélységbe.

Mielőtt kiugrott volna, szétnézett.

Egy perc alatt - olvasta nemrégén - tizennyolc ember születik, tizenkilenc meghal, és minden órára jut egy öngyilkosság. Ez a perc lesz az, amelyben ő is belekerül ebbe a szomorú statisztikába. Ő, a testnevelő tanár, a testépítés szakembere öngyilkos lesz! De miért éljen tovább nyomorékan, amikor testnevelő tanár nem lehet többé. Beának nem kell. Az ember önmagát ülteti trónra, és saját magát is taszítja le onnét... Ezzel a sóhajjal búcsúzott el a világtól: a fénytől, a fiatalságától és mindenkitől.

Minden az előre elgondolt terv szerint történt. Miután behunyott szemmel kibukott az ablakon, füle azonnal eldugult, óriási örvény keletkezett körülötte. Nem kapott levegőt. Szabályosan fuldoklott, reflexszerűn rángatózott... Valaminek nekiütközött, megrúgóztatta, aztán nagyokat pattogva, úgy zúgott mint a telefonoszlop a szélben, gyerekkorában sokat hallgatta a vasút mentén lévő oszlopokat, s tovább lökte a mélybe. Tompa puffanást hallott, azon nyomban iszonyatos fájdalmat érzett a nyakán, gyomra felszorult a torkába, légzőszerve megbénult. Hörögve fetrengett a földön. Szájából sűrű, véres nyál csorgott, homlokát pillanatokon belül kiverte a verejték, majd lassan minden megszűnt körülötte, szűk alagútba szorult, ahol filmkockáknak peregve, pillanatokon belül lejátszódott előtte az egész élete... Legvégén Bea állt, kezében azt a gyűrűt szorongatta, amelyet a ma érkezett meghívón látott..., s ekkor váratlanul elszakadt a film, és kigyulladtak a villanyok...

Molnár Tamás, csodával határos szerencsével menekült meg a haláltól. Néhány órára tért magához, amikor is újra a saját ágyában találta magát. Dr. Asperján ült mellette. Nem szólt, csak a fejét csóválgatta, és savanyúan húzogatta a szája szélét. Befejezésként nagyot cuppantott, mintha elismerését fejezte volna ki a sikeres produkcióért. Nővér állt mellette, az ajtóban a betegtársai leselkedtek. Dr. Asperján feléjük intett, mégis a nővérről szólt:

- Csukja be, kérem az ajtót!

Miután az ajtó bezárult, ismét Tamásra nézett. Gondterhelten és cinikusan beszélt:

- A pokolban akart felébredni, mégis itt van. Nem lepődött meg? Ő a porkoláb - a nővérré matatott -, én Lucifer vagyok, aki másodszor is összefoltozta a csontjait.

Molnár Tamás nem válaszolt. A plafont leste, dr. Asperjánt azonban ez nem zavarta.

- A gipsze mentette meg az életét, meg a telefondrótok, amelyekre, isteni szerencséjére, rázuhant. Ezerből egy, hát nem szerencse?

Molnár Tamás arcán most először suhant át némi értelem.

- Igen, igen a telefondrótokra zuhant, amelyek rúgószerűen felfogták, és erősen csökkentették a sebességét. Maga egyszerűen lecsúszott róluk a földre. Azért az is elegendő volt ahhoz, hogy néhány hátságolyája kiugorjon a helyéből, egy elrepedjen. Szerencséjére nem törött el... Ja, és két nyakcsigolyája is kiugrott...

Mialatt Tamás, így-úgy végignézett magán, hozzátette:

- Helyreraktuk. Látom, forog is.

Tamás a lábujjától fel, egészen a nyakáig be volt gipszelve. Gipsze felett homorú kosarat fedezett fel, ezek bordáiban villanykörték izzottak. Friss gipszét szárították velük. Másként kihülne, s fázna. A főorvos, miután látta megütközését, megfogta a kezét.

- Megérte?

- Ha a szerelem nem vállalkozik nagyra - suttogta fájdalmasan, eközben észlelte, hogy a nyelve is fáj, nyilván megharapta -, nem nevezhető szerelemnek.

- Sokszor csupán önzés az, amit egyes emberek, mint a tanár úr is, szerelemnek neveznek. A szerelem szívesen lesz szolgálóvá, az önzés ellenben azt szeretné, ha kiszolgálják. Ha ez nem történik meg, irány az ablak, igaz?

- Az igazi szerelem sohasem félt attól, hogy túl sokat kíván adni. Én az életemet is feláldoztam volna érte - nyögdecsele tovább, nagyokat nyelve, ugyanis a nyelve ismét vérezni kezdett.

- Az élet mindenki harca mindenki ellen - vágott közbe dr. Asperján - így önmagunk ellen is.

- Nem akarok nyomorékan, sántán élni!

A főorvos arcán cinikus mosoly futott végig, csendesen és elgondolkozón beszélt. Nyugodtan megtehetette, mert Tamást a körülményekhez képest, sem a sokk, sem más nem kínoztta. Csupán a nyelve fájt, érezte most először, a teste, talpától fel a feje búbjáig zsibbadt, másként, azt hinné: mindez nem az övé, messzire elszakadva teng az öntudatától.

- Két férfi megy a temetőben, egy púpos meg egy sánta. A sírok mögül hirtelen jókora szellem lép melléjük, mire a sánta elszalad, de a púpos mozdulni sem tud az ijedségtől. A szellem ráváll: Mi van nálad? Semmi, semmi, teljesen üresek a zsebeim. Azért - vágja rá az -, mert hátadon hordod a pénztárcádat. Add ide gyorsan! Az púp, nem pénztárca. Akkor is add ide! Másnap egyenesen sétál az utcán. Tartása, mint a nádszál, egyenes. Összetalálkozik a sántával. Elmondja neki a történeteket, mire az éjjel újra kimegy a temetőbe. A szellem azonnal eléje áll: Mi van nálad? Semmi, semmi, csak a sántaságom. Hogy ne panaszkodj, melléje adom ezt a púpot is.

Dr. Asperján sokatmondóan mosolygott a férfitra.

- Nem magán múltott, hogy nem így történt, mint ebben az ismert viccben. Nagyon könnyen kaphatott volna, az egyébként cseppet sem veszélyes sántasága mellé púpot is, mert elrepedt, kiugrott, igaz, de ugyanúgy el is törhetett volna a hátgerince.

Megpöcögtette a gipszét.

- Ennek is nagy szerepe van szerencsés földre érésében, pontosabban nem ennek, mert az eredeti összetöredezett, ezért átgipszeltük... Szóval egy hónap múlva talpra áll. A lába, lényegében meggyógyult. Ez az örültség, hála a jó szerencséjének, különösebben nem ártott neki. Gerincepedése sem veszélyes, csak akarat kell hozzá, és rendbe jön.

A főorvos felállt. Hátrarakta a kezét, és sétálni kezdett.

- Balesete Cseh-szlóvákiában, Gácson történt. Hegyi mentők emelték ki, és vitték be Losoncra. Onnan vöröskeresztes helikopter szállította a zólyomi repülőtérre, ahonnan repülőgép hozta fel Pestre. Ferihegyen rohammentő várta két orvossal. Az ortopéd klinikán ötödmagammal operáltam. Egy fél napig kínlódtunk, mígnem sikerült, am-

putálás nélkül összefoltozni a csontjait. Gyógyszerek, négy és fél liter vér, nővérek, teljes ellátás és a többi, és a többi! Számolja össze, mennyi ez forintban! És maga, ezt a sok törődést, értéket egyszerűen kidobta az ablakon. Hórukk, és kész!

Megállt előtte.

- Nem beszélve az életéről, amely pénzben nem mérhető, nem vehető, nem pótolható.

Melléje lépett és megrázta.

- Miért? Mert nyomorék? A második világháborúban tudja, hányan sebesültek meg, és váltak nyomorékká? Magyarország lakosságának a kétszerese. És manapság közlekedési balesetek következtében? Mi történt volna, ha azok mind kiugrálnak az ablakon? Mert elhagyta a menyasszonya? Tudja, hányan válnak el évente? Ma, ebben a percben, az országban? Igazi szeretet bajban is, az marad. - Újra felemelte a mutatóujját. - Ha igazi! Ezért, egy ilyen hamis nőért elvetni egy életet! Örülni kellene inkább, barátom, hogy most tette meg ezt, nem a házasságuk megkötése után, mert higgye el, előbb-utóbb, így-úgy elhagyja. Ha nem ezért, azért!

- Nagyon szerettem őt, és egyébként is minden összejött.

- Győzzük le magunkat egyszer, kétszer, és sokkal többek leszünk!

- Nem harcolhatok örökké önmagammal.

- Csak egy valami örök: az állandó változás. Ha így szemléljük a világot, nem csalódhatunk, amiért valaki egyszer ezt hazudta, máskor emezt.

- Ez száraz materializmus - nyögte nehezen, mert a nyelve, amint a fogához ért, fájt.

- Az, de ha idealista, olvassa el Billy Graham nagy amerikai baptista prédikátor könyvét: Hogyan kell újrászületni. Nálunk is hozzáférhető, én magam is olvastam, szívesen kölcsön adom. A világon eddig megjelent összes könyvek közül, kivéve a bibliát, a legtöbb, nyolcszázézer példányban adták ki.

- Régen vívódom, most ez a levél teljesen levert az egyébként sem stabil lábamról - humorizált is akaratlan, holott sem kedve, sem a történetek nem kedveztek ehhez, és érezte, a nyelve, egyre jobban feldagad.

- Minden pótolható, szerencséjére, mert ismétlem: isteni szerencséje van. Másként nem beszélhetnénk így, s ilyen sokáig, hat órára az öngyilkossági kísérlete után.

- Érdeemes egyáltalán előlről kezdenem?

- Még ötven éves korban is érdemes, nem huszonnégy évesen! Maga teljes értékű ember lesz, pontosabban lehet, ha úgy akarja. Kis lábhiba még nem a világ! A kislányt meg, mivel ilyen, felejtse el!

Tamás akaratlan felsóhajtott. Szólni akart, de félt, hogy megint fáj a nyelve, és még jobban feldagad.

- Mi lesz ezután - értette el dr. Asperján -, mert ezt akarta kérdezni, igaz? - Választ nem várva, folytatta: - A folyón átkelő hajósnak a víz sodrása miatt a kikötőhelynél sokkal feljebb kell irányítania a hajóját. Nekünk is így kell kitűznünk a célt. - Felhúzta a vállát. - Ez van, ezt kell, ha nem is szeretni, megszokni, fiatalember.

Molnár Tamás tekintete a kezére tévedt, amelyen kötést fedezett fel. A főorvos azonnal észrevette.

- Lehorzsolódott a bőre, semmi több. Két nap múlva meggyógyul, amint a nyelve, mert felfedeztük, látom fájlalja is, elharapta.

- És ezt a megemelt gipszet...? - nem folytatta, mutatta.

- Egy hónap, plusz, mínusz egy hét.

Molnár Tamás behunyta a szemét. A főorvos azonnal megsejtette, hogy ez az a pillanat, amelyen túljutott a lelki krízisen.

- Tehát megegyeztünk: még egyszer nem csinál ilyen ostobaságot! Ostobaságot? Bűnt, fiatalember! A rendőrségi kihallgatást csak holnapután engedélyezem!

- A levél, Bea levele, hol van? - eszmélt fel Tamás.

- Nálam. - Előhúzta a zsebéből, és meglobogtatta. Tamás állapotát meghazudtolón kapott utána, a főorvos azonban elhúzta szája elől a méreggel teli poharat.

- Valamiért valamit.

- Beát ne keverje bele! Kérem, semmisítse meg!

Köhögési roham fogta el. A nővér kanalas gyógyszert adott neki. Tamás halálsápadt arcán enyhe undor futott végig, miközben megízlelte s lenyelte a keserű gyógyszert.

- Tehát, valamiért valamit - ismételte meg dr. Asperján előbbi ajánlatát.

Tamás előbbi köhögési rohama elmúlt. Légzése is javult, eddig ugyanis eléggé nehezen szedte a levegőt.

- Kezet ad rá? - sürgette a főorvos.

Tamás, az előbbivel ellentétben, most nem tudta felemelni a kezét, csak rábólintott, mire dr. Asperján széttépte a levelet, maradványait nem dobta a szemetes edénybe, a zsebébe gyúrta.

Tamás feje előrebukott, és csendesen zokogni kezdett. A nővér a főorvos intésére injekciót szívott fel, és a főorvos kezébe adta.

- Így ni! - mondta az beadása közben. - Ettől megnyugszik, és elalszik.

S néhány perc múlva tényleg beborította Tamást az álom, ugyan nehéz, mégis pillszerűn könnyű selyemleple.

5.

Cserhalmy Ágnes jó ideig tétovázott, mielőtt bekopogott volna az igazgató főorvos irodájába.

A magas, szikár ember az íróasztalánál ült, valamiféle iratot olvasgatott, lapozgatott. Ami a szívéen, az a száján - tartották róla, nem ok nélkül a beosztottai.

- Mondtam, hogy bejöhet? - förmedt rá a lányra.
- Azt nem, az igent viszont hallottam.
- Akkor foglaljon helyet!

Ágnes egyetlen széket sem látott a szobában. Állítólag, az igazgató főorvos vitette ki, merthogy állva sokkal kevesebb ideig maradnak a hozzá szép számmal betévedők.

- Ezek teljesen hülyék! - Mintha ott sem lenne, úgy morgott tovább. Nem hozzá beszélt, az előbbi irat szerzőjét szidta. - Írnoknak néznek bennünket. Az egyiket még el sem készítettem, s íme, a másikat követelik. De, legalább érteném, hogy mit akarnak! - Ugyanebben a hangnemben folytatta akkor is, miután témát váltva, rárivallt a lányra. - Hányadik hónapos terhes?

Ágnes majd hanyatt esett, annyira meglepődött. Az öreg, igazgató főorvos titokban rásandított.

- Honnan tudom, mi?
- Honnan?

Nem félt tőle, mert csak a hangja volt kemény, szíve lágy, mint a vaj. Ő vette fel, Ágnes tornásztatta a törött lábú lányát, többször beszélgettek, holott ő igazgató főorvos, a lány, pedig egyszerű gyógytornászként dolgozott itt.

- A verebek ciripelték: cip... cirip! - Ráemelte szúrós tekintetét. - Három hónapos?

- Ennyire pontosan tudja az igazgató úr? - vágta rá inkább, mint kérdezte, mialatt azon törte a fejét, hogy honnan tudja, amikor ő csak...

Az igazgató főorvos úgy olvasott a szeméből, mint a nyitott könyvből.

- Attól, na! Most már tudja?

Gyurkovics Ili mondhatta meg, merthogy egyedül neki mesélte el a történeteket. Barátnő az ilyen? Lehajtotta a fejét, enyhe sóhajt nyomott szét a szája szélével.

- Az élet óriási csalódások összessége. Ki a gyerek apja?

Ágnes nem felelt. A cipője orrát nézegette.

- Nem tudja?

- Tudom, de azt sem érdemli meg, hogy kiejtsem a nevét, egyébként is annyira gyűlölöm, hogy már el is felejtettem.

- Ha gyűlöli, még szereti.

Ha az igazgató főorvos nem is találta el, az elevenjére tapintott. Csoma Pál neve eggyé olvadt azzal a borzalmas éjszakával, amelyre máig is szörnyűködve emlékezett, azonban a mindent elemésztő nagy szerelem emléke még elevenen élt benne. Összeforrít élete legszebb napjaival, s végeredményben a fájdalom is lehet édes, a levágott láb is fájhat néha. Hosszú ideig törte a fejét: mi történhetett Csomával? Mindennek a rossz társaság az oka, és a drog, amelyre rákapott. Gyógyszert raknak az italukba. Egyszer említett neki valamit, nem hitte el, amíg azon a bizonyos estén meg nem itatták az általuk is használt pancsitallal. És, a hihetetlen kapzsisága, pénzéhsége, gyenge jelleme!

- Mert, ha nem szeretné - folytatta az öreg igazgató főorvos -, akkor utálná, mint a gennyes furunkulust. Megtartja?

Az inkább vallatásra, mint beszélgetésre emlékeztető, váratlanul feltett kérdések az igazgató főorvos fürge, gyors és csavaros észjárásáról árulkodtak.

- Meg.

- A gyerek, áldás, de lehet átok is. Jól meggondolta?

- Mindent alaposan átrágtam magamban.

- Biztos?

- Biztos.

- A gyerek többet ér a gyémátnál - felemelte a kezét -, de csak a családban, ha azon kívül születik, akkor is gyémánt, csak hibás. A hibás gyémánt pedig...

- A hibás gyémánt is értékesebb igazgató úr, mint a legtökéletesebb kavics - torkolta le Ágnes közbeszólásával.

- Igaz, nagyon igaz, lányom. Hol fog lakni?

- Ho...ol? - álmélkodott.

- A terhes nővéreknek azonnal el kell hagyniuk a nővérszállást! Nem én találtam ki. Én, mint ebben az országban mindenki, egyszerű beosztott vagyok. Ki itt, ki ott.

- Pedig én azt hittem...

- Na, látja, mégsem gondolta meg eléggé.

Cserhalmy Ágnes megszédült. Olyan mozdulatot tett, mintha térdre akarná vetni magát. Az öreg azonnal felugrott, sietve elkapta a kezét, és a vizsgáló heverőjére ültette.

- Tudja ugye, hogy nagyon kedvelem magát, de amint említettem volt, nem én állok a létra legfelső fokán. Nekem is parancsolnak. Írja alá!

Gyengéden az asztalához vezette.

- Mi ez? - ütközött meg Ágnes.

- Olvassa el!

- Nem olvasta teljesen végig, sóhajtott, majd felvette az odakészített tollat, és alákanyarintotta a nevét.

- Csak így?

- Tehetek mást? Csak azt, tessék megmondani, mikor...

- Máris. - Biztatón rákacsintott. - Ne ijedjen meg, ennek ellenére, míg ki nem találunk valamit, itt lakhat.

- Köszönöm. - Úgy állt az asztal előtt, mint egy lebunkózott nyúl, amikor az igazgató főorvos folytatta:

- Orvos vagyok, ezért nem beszélhetem rá, hogy vetesse el, azonban ha maga úgy akarja, még segíthetek. Ne feledje, a legutolsó huszonnégy órában vagyunk!

A lányra nézett. Ágnes mélykék szemei olyan szilárdsággal, annyira elszánt elhatározással fénylettek, hogy torkába fojtották a további szavakat.

- Maga az anyja - megfenyegette -, viszont az ezzel járó zaklatásokat, a felelősséget is magának kell elviselnie. Gyereket felnevelni egyedül manapság...!

- Felnevelem. Mindenképpen felnevelem!
- Lányanyaként?
- Min-den-képpen!

Az igazgató főorvos, visszaült a helyére. Az aláírt iratot a fiókjába rakta.

- Hol fog lakni, mert jó, néhány hónapig még tartom a hátam, segítek, amiben tudok, de egyszer ugye...

- Tudom - vágott a szavába -, mindenképpen el kell hagynom a szállót. A szüleimnél vagy albérletben lakom majd.

- Sajnálnék megválni magától, a legjobb gyógytornászomat veszíteném el. Ha el is megy... egyszer, ne feledje, ide mindig, bármikor visszajöhet! - Belefúrta szúrós tekintetét. - Fiút vagy kislányt vár?

Gyereket.

Az igen furcsán viselkedő, már-már „szeszélyes” igazgató főorvos, mereven lesett maga elé, majd váratlanul lehajtotta a fejét. Szemét becsukta, mintha aludna. Cserhalmy Ágnes, nehogy felébressze, halkán elköszönt, és lábujjhegyen kibillegett az irodából. Pedig nem aludt, csak a mai fiatalokról elmélkedett.

* * *

A kis falucska főutcáján szokatlanul sok ember sürgött most. A felhangzó ordításra, kolompolásra verődtek össze.

A muris menetet a falu első embere, a tanácselnök vezette. Hatalmas kolompot rázott. Fejét ünnepélyesen megmervítette, arcvonásai eltorzultak a nagy buzgólkodástól. A kisbíró, mert ebben a kicsinyke, isten háta mögötti községben, még mindig kisbírónak nevezték a hivatalsegédet, közvetlenül mellette baktatott, és kiabált:

- Tűz van! Mindenki a szérűre! Tűz van! Mindenki a szérűre!

- Mi ég? - kiáltotta valaki a báméskodók közül.

- A tsz szalmakazla. Tűz van, mindenki a...

- Mit vigyünk? - zavarta meg egy másik férfi.

- Vedret és vasvillát, csak gyertek már! - kiabálta vissza ugyanazon hangsúllyal, amint előbb énekelte.

- Siessünk, siessünk emberek - buzdította a csatlakozókat s a menetet a tanácselnök -, mire odaérünk, leég az egész szérú!

Nagy, kézi szívó-nyomó tűzoltókocsit húztak vagy nyolcan, a többiek, lehettek vagy húszan, saját kezűleg, vízzel teletöltött lajtot vontattak.

- Miért nem fogtatok elébe lovat? - róttá meg a tanácselnököt egy öregember, aki most csatlakozott hozzájuk.

- Mert nincs.

A faluban alig akadt ló, a traktorok, pedig most mind a határban sürgötek. A szérút a falu végén levő, kis emelkedőre telepítették. Oda igyekeztek a fecskendővel meg a lajttal. Nyögtek, erőlködtek, káromkodtak, minden erejüket beleadva siettek a helyszínre. Aki a rudat fogta, eddig nyugodtan ment, most hirtelen zsémbeskedni kezdett:

- Mindenütt van már motoros fecskendő, csak Becsen nincs.

A szomszédjának mondta, de a tanácselnöknek címezte.

- Ahol üres a kassza - felelt meg az, nemcsak neki, mindenkinek, akik egyetértően helyeselték az előbbi felvetést -, ott ne ugráljanak! Vagy emeljük fel a községfejlesztési adót? - nyögte erőlködése közben, amire mindenki elhallgatott.

Éppen befordultak a tűz irányába, amikor Cserhalmy Ágnes leszállt a buszról. Egy ideig nézelődött, majd a legközelebb álló asszonyhoz fordult:

- Mi ég, Mariska néni? - érdeklődött megütközően.

- A szérú. Te...?

- Hazajöttem.

- Elkísérlek egy darabon, ugyanis arrafelé megyek, amerre te.

- Várjunk még egy kicsit! Nem akarok velük találkozni. Tudja, hogy van az, ha valaki, ennyi idő után hazajön a falujába? Csak bámulnának.

- Mióta baj az, ha megnézik a szép virágot, mert te aztán, igen megsépültél.

- Ki így, ki úgy! Én nem szeretem, ha bámulnak.

- Álljunk félre, bár a zöme már tovahaladt.

A falu egyetlen boltja előtt álltak. Az üzletvezető és a két eladó is kint állt. A tüzet oltani igyekvőket lesték. Melléjük húzódtak.

- Nini, Cserhalmy Ági! - csodálkozott a lányra az egyik eladó, mire a körülötte állók mind felfigyeltek, és azonnal körülvették.

- Hazajöttél? Jól nézel ki... Megszépültél... Azelőtt sem volt csúnya... Ágika mindig igazi bögyös lány volt... Talán már férjhez is mentél...? Még mindig a János kórházban dolgozol? - ilyesmiket kérdezgettek, találgattak. Alig győzött felelgetni.

- Mikor voltál itthon utoljára? - ezt a végig mellette álló Mariska néni kérdezte meg.

- Régen, jóval több, mint egy éve.

- Rosszkor jöttél. Teljesen felfordult a falu.

- Így alakult. - Mivel a menet legutolsó embere is elhaladt, elköszönt tőlük, és sietni kezdett hazafelé.

- Rohanak - kiáltotta vissza -, nehogy kizárjanak.

- Kizárni, ilyenkor, világos nappal?

- Ismerem őket. Mind a ketten a tűzhöz sietnek.

Nem messzire laktak. Az apja a helyi állami gazdaság brigádvezetőjeként biztosan az oltásnál szorgoskodik. Az anyja is szereti a látványosságot, ezért valószínűleg ő is odarohant, ha nincs máris ott - vélte útközben, amiért is egyre jobban szedte a lábát.

Jól gondolta: az anyjával a kapujukban ütközött össze, amint később kisült, tényleg a tűzhöz igyekezett.

- Ágikám! Ujjongott, mialatt kitérte a karját, hogy átölelhessen. - Tűz van, a szerű ég - újságolta ölelkezésük közben, majd gyorsan hozzátette: - Megnézzük? - Még egyszer megcsókolta, s megsimogatta.

- Több órán át utaztam. Fáradt vagyok, de ha akarod...

- Nem, nem! Gyere! - Belekarolt, és bekísérte a házba, ahol megint megcsókolta. - Jaj, de örülök neked! Ül le, akár le is dőlhetsz! Éhes vagy? Nagyon régen jártál itthon. Miért nem jössz gyakrabban? Hogy vagy, kislányom? - kérdezősködött, szorgoskodott megállás nélkül az anyja, miközben asztalt terített. Hol a lányát, hol az asztalt nézte, majd kiszaladt és ennivalót hozott a konyhából.

Cseppet sem változott az anyja - vélte Ágnes, miután alaposan szemügyre vette. Előre sajnálta a miatt, amit közölni fog vele, mert biztosan nem örül majd, sőt jelenetet rendez.

- Igazi széplány vagy. Teljesen olyan, mint én voltam - a lányára nevetett. - Van már udvarlód? Nyugodtan beszélhetsz, nincs itthon apád!

- Volt, de már nincs.

- Dobtad? - nevetett. - Így mondják Pesten, mi?

- Kölcsönösen, vagy nem is tudom, hogyan, s mit mondjak.

Az asztal terítójét babrálta s hallgatott. Az anyja ez alatt tovább kínlagatta.

- Egyél! Téliszalámi. Szereted. Valódi juhsajt. Apád hozta a gazdaságból. Sült csirke, délről maradt...

- Egyáltalán nem vagyok éhes.

- Inkább lepihennél?

- Végig ültem a buszon. Törődött vagyok, de nem annyira, hogy lepihenjek.

Cserhalmyné a lánya fölé hajolt, és megsimogatta a haját.

- Bánatos az arcod. Bánt valami, kislányom?

- Ez a bánat olyan, amiért nem mindegyik nő bánatos, anyu.

Az anyja egészen fiatalasszony volt még, eleven mozgású és jól öltözött. Felfokozott kíváncsisággal bámulta a lányát. Közelebb hajolt, végül, majdnem a szájához nyomta a fülét.

- Súgd meg!

- Terhes vagyok, anyu!

Az anyja olyan hirtelen kapta el a fejét, mintha tarkón csapták volna. Arca színt váltott. Hunyorgott, szája tátva maradt.

- Mi...it mondtál?

Pedig jól értette, de a saját fülének sem hitte el ezeket a lánya által kiejtett „borzalmas” szavakat.

- Gyerekem lesz - súgta.

- Te jó Isten! - csapta össze a kezét az anyja riadtan. Ezután a homlokára szorította a két tenyerét, összekuszálódott tekintetét a plafon felé emelte. - Uram Isten! Uram Isten!

Elhallgatott, megfordult, és elkapta a lánya kezét.

- Kitől? - úgy nézte, mintha most látná először.
 - Ne félj, nem az utcán szedtem fel, és nem nős férfitől.
 - Ha... ha már meg is tetted, miért nem vigyáztál?
 - Mert gyereket akartam tőle.
 - Ki az a tőle? Azt mondtad szakítottatok.
 - Vedd úgy, hogy férjem volt, de meghalt, vagy elváltunk.
 - Tudod, te egyáltalán mit beszélsz? Miért nem vetted el...
 - Megszülöm.
 - Megszülöm... megszülnöm! - kiabálta, mialatt úgy toporgott a lánya körül, mintha meg akarná fogni, csak nem tudja hol.
 - Ül le, anyu, és beszéljük meg nyugodtan!
- Megfogta az anyja kezét, és gyengéden a legközelebbi székre nyomta.
- Udvarolt, szerettem. Eleinte minden jól ment, aztán csibész lett a drága. Iszákos, most narkós és..., ah! Szimpla kis bűnöző. Ha hozzá nem, márpedig hozzá nem megyek férjhez, nekem más férfi nem kell. Viszont gyerek nélkül nem tudom elképzelni az életemet, tehát megszülnöm. Ha nem lesz huligán, ha nem keveredik rossz társaságba, ha nem szakad el az utolsó szál is, amely összekötött bennünket, elvetetem, majd megvárom az esküvőt, utána szülök egy másik gyereket, és ti sohasem tudjátok meg, hogy lány fejjel terhes maradtam egyszer.
 - Mit mondanak az emberek, a falu?
 - Nem törődöm mással.
 - Leányanya leszel?
 - Ez még nem jelenti azt, hogy... olyan, szóval izé vagyok, mivel én csak egy férfié, az övé lettem... Szerettem.
 - A világ, a falu! - sopánkodott tovább az anyja.
 - Fütyülök a világra! A falu meg nem érdekel. Elvégre a huszadik században élünk! Mással is megeshet az ilyen.
 - Apád brigádvezető, én pedagógus vagyok. Ezért, ha mondjuk téged nem is, őt és engem megszólhatnak, elítélnék, ujjal mutogatnak ránk, merthogy ilyen erkölcstelen gyereket neveltünk.
 - Minden újság három napig tart.

- Nem, ezt nem lehet, ezt nem teheted meg, lányom! - csapta össze pánikba esve, a két tenyerét.

- Anyu, ez az én dolgom - tüzesedett neki Ágnes is.

- Így neveltelek? Ezért járattalak, pedagógus létemre, igaz titokban hittanra? Áldoztál. Bértáldoztál... Miért hozol ránk szegényt?

- Szégyellje magát az, aki olyan buta, hogy megszól. Csak annak lehet gyereket szülni, akinek férje van? Jobb, erkölcsösebb lenne, ha hozzámegeyek, csak hogy ott legyen a nevem előtt: Csománé... aztán váljak el? Úgy szabad, így nem? Mondd nekik, hogy férjnél vagyok, csak a lány nevémet használom!

- Úgyis rájönnek. Ez falu, kis falu, itt... itt minden kitudódik egyszer. - A kezét tördelte. - Hiába mennek a holdra, hiába száguldanak a hangnál is gyorsabban a repülőgépek, hiába épülnek a toronyházak... falun a törvénytelen gyerek, a lányfejjel szült gyerek: zabi.

- Miért használod azt a szót, hogy törvénytelen, amikor éppen a törvény az, amely az egyedülálló anyákat védi?

- És a szokás? Se te, se én, se a törvény nem változtathatja meg az évezredek szokásokat, a kialakult helyzetet, a gyakorlatot, vagy mit tudom én, mit!

- Azt hittem sokkal modernebb nő vagy.

- Törvényes, mert a hitet most kapcsoljuk ki, de férj nélkül szülni erkölcstelen. Az volt nagyapád, az én időmben, az ma, és lesz a jövőben is, végig, amíg fennáll a család intézménye. És még egyet. A gyerek felneveléséhez ma is két személy: anya és apa kell. Ez így jó, így erkölcsös, így szokásos a társadalom és a kisgyermek érdekében.

- Ma teljesen más az erkölcs fogalma, anyu, mint azelőtt volt.

- A képet azelőtt is, ma is és holnap is rámába teszik, ez a ráma, pedig a házasság, a teljes család.

- S akik elválnak? Az a több tízezer család, ahol széttörték ezt a... - gúnyosan ejtette ki: - rámát?

- Amint előbb is mondtam: mi falun élünk. Itt még nagyon tartják magukat a szokások. Itt sokkal lassúbb a fejlődés, mint Pesten. Láttad, tűz esetén egyszerű, primitív kolomppal riasztják a népet, mert templom ugyan van, de nincsen pap s harangozó. Kézzelel húzzák a fecskendőket meg a vízzel teletöltött lajtot, mert ló, egy-kettő ugyan

még akad, de egyik sincs kéznél, a traktorok, pedig a határban dolgoznak... - Könyörögni kezdett. - Ha saját magadat nem is, legalább minket nézzél!

Ebben a pillanatban sejtette meg lánya tényleges jövetelének célját, amiért sokat mondón fúrta bele a szemét.

- Hol laktok majd a gyerekekkel? - fakadt ki előbbi gondolata furunkulusként, valamivel később.

- Ez attól függ... Ha befogadtok, három évig itthon, ha nem, valahol majd csak akad hely a számunkra is. A szállóban már csak néhány hétig maradhatok...

- Egyedüli gyerekünk vagy - a kezét tördelve mutatott körbe. - Itt minden a tiéd lesz. Úgy építkeztünk, hogy te, ti is elférjetek, amíg élünk. Tízéves korodtól kezdve havonta ötszáz forintot teszünk be az OTP-be, a nevedre. Két szobára való bútort kapsz, ha férjhez mész s mást... De így, ne kívánd, lányom!

Az asztalra hajolt, és sírni kezdett.

- Ha éreznéd, mennyire fáj a szívem kimondani: mindenem, mindenünk te voltál. Mindent, de mindent megkapsz, de ilyen körülmények között, terhesen, zabigyerekekkel nem lakhatsz itt!

- Ugye, ugye mégsem áldás a gyerek, anyukám?

- Az áldás meg az átok, a szerelem és a gyűlölet ikertestvérek, lányom. Kinek ez, kinek az.

- Akkor ne beszéljünk erről többet!

- Látom, nem értesz meg bennünket.

- Megértelek, csak nem értek egyet veletek.

Az anyja Ágnes elé lépett, megfogta a kezét, és újra felhúzta a csörgő órát.

- Miért akarsz mindenáron gyereket?

- Mivel az élet egyetlen igazi értelme a gyerek. Az ember a gyermekében él tovább. Az emberek célja, mint valamennyi élőlénynek: a fáknak, a virágoknak, az állatoknak az utódnevelés. Én soha, de soha nem megyek férjhez, ugyanis nem vagyok többé igazi nő!

- Alig múltál el huszonkét éves.

- Akkor is.

Ágnes elsírta magát. Összeborult az anyjával, átölelte, és a fülébe zokogva, elmondott neki mindent. Azt a szörnyű éjszakát is, amely ugyan nem ártott a testének, viszont a lelkét darabokra tépte.

Alig száradt fel a könnyük, összetörten, letaglózottan ültek egymás mellett, amikor kinyílt az ajtó. Cserhalmy István, Ágnes apja lépett be.

- Az egész szerű leégett - újságolta letörten az ajtóból. Ám mihelyt meglátta a lányát, hirtelen elhallgatott. Feléje sietett, átölelte és megcsókolta. Nem kérdezett semmit, holott azonnal észrevette, hogy mind a ketten sírtak. Belevágta magát az egyik fotelba, s hol a feleségét, hol a lányát böngészte. Azok, mivel Ágnes esete valósággal megmérgezte körülöttük a levegőt, képteleneknek bizonyultak a megszólalásra.

- Hogy vagy, lányom? - törte még végül is a terhes csendet a férfi.

- Másodmagával - felelte helyette az anyja.

- Hogyhogy?

- Úgy, hogy nagypapa leszel.

- És hol van a... férje? A gyerek apja?

- Az nincsen.

- Ne... e! Nincs kedvem viccelődni.

- Bárcsak vicc lenne!

- Tényleg terhes vagy, Ági? - fordult a lányához.

- Igen.

- Hányadik hónapos?

- Most léptem a negyedikbe.

Cserhalmy István felállt, de nem mozdult a fotel mellől. Úgy állt ott, mint egy szobor.

- Nem beszéltünk össze, István - szólt hozzá a felesége -, Ági itt akarja a gyereket megszülni, és nevelni hároméves koráig. Mi a véleményed?

- Ha valaki, én... hiszen ismersz: más gyereket is szeretem, hát a saját unokámat! De így - összeszorította a szája szélét, s megrázta a fejét -, nem lehet Ágikám! Ha férjed lenne, szívesen és bármikor.

Ugyanúgy, amint a felesége előbb, még a mozdulatai is azonosak voltak, amikor körülmutatott.

- Ami a miénk, a tiéd is. Minden, minden a tiéd lesz.

Habozott. Szíve összekeveredett az agyával, szeretete az előítélettel, az ősi szokás az új világgal, végül is a maradi falu győzött.

- Nem, ezt nem engedhetjük meg, lányom!

Ágnes két tenyerébe temette az arcát.

- Mindenképpen, még akkor is megszüülöm a gyereket, ha nem fogadtok be, sőt kitagadtok miatta - rebegte elszántan.

- Egyedül lányom, a vakvilágban? Idegenek között, albérletben? És ha beteg leszel? Olyan sem lesz, akire, tíz percre ráhagyhatod. Avagy a hátadra kötöd, és mindenüvé magaddal viszed, mint a burmai négek a kölyküket? Az anyagiakról gondoskodunk, támogatunk, ez azonban nem minden, sőt kevés, lányom!

Cserhalmy István nem kérdezte meg: ki az apja, miért nem veszi el, mert a felesége és a lánya kisírt szeméből már előbb kiolvasta: nincsen.

- A falu, az falu, lányom! - beszélt tovább csendesen és megfontoltan az apja. - Hiába aratnak a legmodernebb amerikai gépekkel, a kaszára manapság is szükség van. Hiába szedik fel a krumplit elsőrendű nyugati szerkentyűkkel, csak sok széthullik, azt pedig, ugye kézzel kapkodjuk össze a zsákokba. A meggyet sem géppel szüreteljük le... Hiába fejünk kiválónak nevezett külföldi gyártmányú fejőgépekkel, egy kis tej mindig marad a tehén tőgyében, amit ugye kézzel fejünk ki. Szalagon szállítjuk ki a trágyát a tehének alól, mégis ugyanúgy átveszi a szagot a ruha, mint amikor még tragacccsal töltük végig a placcon. Szép, modern, emeletes, tetőtér-beépítésű házak épülnek, legtöbbször mégis mellékhelyiségekben, a nyári konyhákban húzzák meg magukat, mint régen. Drága síremlékműveket, kereszteteket készíttetünk szeretteink sírhalmá fölé. Az ateista tanácselnökünk is, aki tudod, mit íratott a színmárvány emlékművük fölé: feltámadunk! A kukoricánkat autóval lopják, a szemetet nejlonszákokban hordják ki az erdő szélekre. A szép, fajtiszta kutyákat szabadon engedik, tudod, hol, távol az erdőkből, hogy ne kelljen értük adót fizetniük, holott milliókat raknak be az OTP-be...

- Értem, apu - állította meg Ágnes. - Ne haragudjatok, amiért szégyent hoztam rátok. Ezerszer átgondoltam: megszüöm. Igaz, már nem is tehetnék mást.

- Dehogynem, dehogynem! Elviszlek én olyan orvoshoz...

- Ugyan, anyukám! - torkolta le Ágnes. - Kórházban dolgozom. Azt hiszed, én nem tehettem volna, nem tehetném meg most, habár, ennyire előrehaladott állapotban, életveszélyes lenne.

- Akkor tedd meg! - vágta rá hévvel, meggondolatlanul az anyja. Összekulcsolta a két kezét, úgy könyörgött. - Ne... ne szüld meg így lányfejjel!

- Hagyd! - intette le a férje. - Nagykorú, diplomás, önálló, keresete van, ő tudja..., ha tudja.

- Dehogy tudja, dehogy tudja, hiszen éppen az a baj, hogy nem tudja!

- Nézd, Ági! - vágott az apja ismét a felesége szavába. - Én mindenképpen az apád maradok, ő pedig az anyád, te meg a lányunk. Mindent megteszünk...

- Mindent - erősködött a felesége -, még annál is többet, csak ezt az egyet ne kérd tőlünk! Ne akard, hogy szájára vegyen bennünket a falu! Apád brigádvezető, én pedagógus vagyok, igazgatóhelyettes. Apád igen szépen keres, én túlórákkal és helyettesítésekkel együtt, ugyancsak szép pénzt hordok haza. - Újra sírni kezdett. Szípigva folytatta: - Veszünk neked öröklakást. Amíg nincs, kifizetjük helyetted az albérletet, csak... csak ide, itt ne...!

Az utolsó szavakat suttogva ejtette ki. Azt hitte, azon nyomban megszakad a szíve. Úgy érezte, ebben a néhány percben minden összedőlt, amit húsz évig építgetett. Tövestől kiszakadt a virág, amelyet egyenesen a szíve közepébe ültetett. Sohasem mondott nemet a lányának, csak most, amikor legnagyobb szüksége lenne a segítségére. Mi lesz vele, és az unokájával? Mert megszüli. És az a történet is nagyon izgatta, amelyet az előbb mesélt el neki. Hogyan eshetett meg, és miért éppen az ő lányával történt meg az a szörnyűség? Miért nem vigyázott jobban egyetlen lányára? Hol rontotta el a nevelését? Mert elrontotta, ezért bűnrészes: ő és a férje is. Ki veszi el, ezek után?

Gondolatainak sötét függönyét a férje szavai rebbentették szét.

- Azt szeretnénk volna, ha orvos leszel. Nem vettek fel az egyetemre jó, se te, se mi nem tehetünk róla, és végeredményben elvégezted a gyógypedagógiai főiskolát, utána a gyógytornász szakot. Annyira vitted, mint anyád, többre, mint apád, de azt sohasem bocsátom meg magamnak, amiért nem hoztunk haza a főiskola elvégzése után. Fel-tétlenül anyád mellett lett volna a helyed, na de hát eső után köpö-nyeg. Az elmúlt, ez van! Viszont bármiként is van, így nem lakhatsz nálunk, lányom!

Nem folytathatta, mert Ágnes váratlanul, idegesen felpattant, ott-hagyva a kővé meredt szüleit, az autóbusz-megállóhoz futott. Sze-rencséje volt, éppen akkor érkezett meg. Felugrott rá s visszautazott Budapestre.

* * *

Csendes kúra volt. A János kórház sebészeti pavilonja teljesen el-csendesedett. A folyosón gyógyszereszkóztolgatta a déli kelkáposz-ta-főzelék itt maradt illatát, holott az ablakokat mind kitárták, azon-ban itt már a „tiszta” levegő is klór-, kloroform-, polybé- meg seb-benzin-szagának keverékévé érett.

Cserhalmy Ágnes mára befejezte a munkáját. Gondterhelten sétált a kihalt folyosón.

Minden egyes sorompó lezárult előtte. Kilenc helyen járt, adott fel több hirdetést, de mihelyt megtudták, hogy terhes, mindenütt bevág-ták orra előtt az ajtót, leveleire, pedig választ sem kapott... A napok viszont teltek.

Utolsó adujának kijátszásán törte a fejét, eszerint szülése után cse-csemőotthonba adja a gyermekét, ezután albérleti szobát szerez, mert szerez, majd lesz, ahogy lesz, magához veszi a kicsinyét. Ezt a kár-tyát azonban csak a legvégső esetben játssza ki. Addig? Reményke-dett, és reménykedni fog az utolsó napig, mert ha egyre soványodik is a remény, attól még valóra válhat. Most is két üzenetet várt. Piri nővér hozza, mind a kettő az albérlettel kapcsolatos. Ha ezek közül egy sem sikerül, akkor tényleg elment a vonat...

Piri nővér hamarosan megérkezett. Ágnes elébe futott, és kíváncsi-
an függesztette rá a tekintetét.

- Semmi! - tárta szét az, részvétellel a két kezét. - Se Pécelen, se Rá-
koscsabán sem fogadnak be gyerekekkel - közölte lehangolódottan. -
Egyedül menne...

- Köszönöm - rebegte, majd hátat fordított, és magába roskadtan el-
indult a lépcsőház felé. Piri nővér együtt érzően nézte az eltávolodó
lányt, annyira sajnálta, hogy majdnem utána futott, hogy megsimo-
gassa, vigasztalja. Talán meg is teszi, ha nem veszi észre Magócsi
Bélát, aki kézzel-lábbal integetett, a távolodó lánynak:

- Ágika, várjon meg! Én nem tudok annyira sietni, mint maga!
Annyit, de annyit kerestem...

- Hogyan talált meg? - érdeklődött Ágnes, mialatt közelebb lépett
hozzá. Piri nővér rájuk mosolygott s továbbment.

- A nővérszálláson mondták: siessek, még bent érem.

- Csak nem a tizenkilences szobában?

A fiatalember halk dűnnyögést morzsoltszét a fogai között, mielőtt
rávágta volna.

- Úgy még nem bánt el velem nő, mint maga.

- De megtornásztattam, és lépcsőket is másztam magával: fel-le.

- A lépcső bejött, akarja, hogy fejest is álljak magáért?

A fiatalember, mint mindig, ha Ágnessel beszélt, mohó szemekkel
lesett mély kivágású blúzába. Ágnes észrevette, ám most szokásától
eltérően nem fordult el. Magócsi Béla lejjebb lépett a lépcsőn egy
fokkal, és váratlanul a formás lányba karolt.

- Úgyis a feleségem lesz! - súgta erőszakosan.

- Mondja, nem beképzelt maga egy kicsit? Azt hiszi, csettint egyet,
és én máris a karjaiba hullok? Ebbe nekem is van némi beleszólásom
- kacéran ejtette ki -, uram!

- Nézze, Ágika! Én régen szeretem magát. Külön öröm számomra,
ha visszajöhetek ide. Azt hiszi, ha maga nem lenne, jönnék?

Magócsi Béla már nem feküdt bent a kórházban, utókezelésre járt
vissza.

- Meggyógyult? - kérdezte meg őszinte kíváncsisággal Ágnes.

- Teljesen jól vagyok. Egyedül maga vonz ide, de... nem lenne jobb máshol beszélgetnünk? Gyerünk fel a szobájába! Becsületszavamat adom...

- Nem adok a férfiak becsületszavára.

- Akkor az egészségemre, anyámra, mindenre esküszöm.

- Ne esküdjön, velem úgysem tudna elbánni!

Elszégylelte magát. Szívébe búbanat költözött: pedig „ott” mégis elbántak veled!

- Ha ott nem, elviszem valahová. Kocsival vagyok.

- Maga vezet?

- Igen. Egészen jól sikerült az alkalmasságim.

A lány értetlenül bámulta, mire gyorsan hozzátette:

- A szokásos orvosi vizsgálatról, alkalmassági vizsgára küldtek, mondva: csak az ő jóváhagyásukkal hosszabbíthatják meg a jogsimat. Sikerült. Ugyanis én hivatásos gépkocsivezető vagyok, ami nélkül nem lehetnék gépészeti brigádvezető.

- Nem tudtam, hogy kocsija van.

- Holott már említettem egyszer. - Közelebb hajolva brúgta: - A kalitka is megvan, a kismadarat várja.

- Ez én lennék? - kacagott fel Ágnes akaratlan.

- Teljesen magán múlik, hogy igen, vagy nem.

A fiatalember a gazdagon berendezett lakására célzott, amely egyszer tényleg szóba került közöttük. Cserhalmy Ágnes egy pillanatra megszédült: - Neve, lakása, mindene meglenne a gyerekének - duruzsolt fülében a gondolat, amely mióta lakást keres, állandóan a fülében zsongott, mert ő már régen kilépett saját személyiségének igazi burkából, egyé olvadtt megszületendő gyerekével. Akkor is ő járt az eszében, miután megszólalt.

- Tényleg elmehetnék valahová..., vagy tudja mit...? - habozott néhány pillanatig. - Legyen úgy, amint akarta. Gyerünk fel hozzám! Szabálytalan, ám ki tartózkodik ilyenkor a szálláson?

Előreindult. A férfi követte. Ágnes nem ismert magára. Lelkiismerete lázongott, miközben felfelé mentek, mígnem az arca hirtelen felderült: végveszélyben van, hátha sikerül e gügye férfi segítségével kikecmeregnie ebből a lehetetlen helyzetéből.

Magócsi Béla nyeregben érezte magát. Azt hitte ugyanis, hogy az autóval, meg a „kalitkával” vette le a lábáról, ezért tovább sarkantyúzta a lovat, amelynek azt hitte, biztosan ül a nyergében.

- A legmodernebb hűtőszekrény, automata mosógép, központi fűtés...

- Nagyon téved, ha azt hiszi, azért váltottam színt, mert maga gazdag. Én is egyedüli lány vagyok. Az én lakásom is készen vár otthon. Két szoba, bebútorozva, autó, ifjúsági takarékbetétkönyv...

- Hová való, Ágika?

- Becsre.

- Már jártam ott. Ötven kilométerre van tőlünk. Fociztunk.

- Apám brigádvezető az ottani államai gazdaságban, anyám tanár, igazgatóhelyettes.

A férfi lehiggadt. Örült, hogy nem a vagyona miatt kell neki, mert, hogy kell, az biztos! Csak legyen vele egyedül a szobájában! Olyan szemmel gusztálta a lányt ezekben a pillanatokban, mint asztalon az eléje tált jó falatot.

Senki sem járt körülöttük ennek ellenére csak akkor beszélgettek tovább, amikor már a lány kellemesen berendezett szobájában ültek. Magócsi Béla az asztalnál, Ágnes a heverőn, ahol maga sem értette, hogy mi történik vele, önkéntelenül engedett ösztöne sűgésának. Attól a pillanattól kezdve, amióta a lépcsőre lépett, ahol Magócsi Bélával találkozott, a régebbi lányból automatikusan anyává változott. Innét kiteszik, a szülei nem fogadják be, albérletet nem kap, otthonba, pedig nem adja a gyereket, ezért minden áldozatra készen állt, még a becstelenségre is. Ha a férfi ennyire epedezik utána, legyen az áldozat is, ő!

Ezek a gondolatok kavarohtak az agyában, mígnem a fiatalember éhes tekintete vissza nem zökkentette énjének eredeti kerékvágásába.

- Állandóan magára gondolok, fekszem le este, kelek fel reggel - sugdosta átélten.

- Most el kellene pirulnom?

- Tényleg elpirult.

- Hát, ha zavarba hoz...

- A pirulás a tiszta erkölcs helye.

Ágnes most pirult el igazán.

- Mennyire jól áll magának ez a pirulás! - áradozott tovább a fiatal-ember. - Magának minden jól áll.

Felállt, a lány elé lépett, és összeütötte a bokáját.

- Ezennel megkérem a kezét! Szeretem. Legyen a feleségem!

- Ne játsszon a tűzzel, mert könnyen megégetheti a kezét.

- Bár úgy lenne! Nos, mi a válasza?

- Mondja, nem téveszti maga össze a vágyait és a szerelmét? Mert a vágyak, amennyire hirtelen fellobbannak, az ölelkezés után éppen olyan gyorsan el is illannak. Az a pillanaté, amíg a házasság...

A fiatalember nem engedte folytatnia. Letérdelt eléje, és átkarolta a térdét.

- Szeretem, megbolondulok magáért. Nem szeretőnek, feleségnek akarom!

Ölébe hajtotta a fejét, és csókolgatni kezdte rövidke szoknyája alól előbukkanó combjait. Hevessége mélyről fakadó ömlengése semmiféle érzelmet nem mozgatót meg a lányban. Az után az emlékezetes, szörnyű éjszaka után, nem érezte magát többé igazi, nőnek. Most is, a csupasz combjait csókolgatják, ő mégis rideg maradt. Se az anyyira jól ismert feléledő kéj, semmi, csupán a gyermeke érdekében játszott el a buja nő szerepét. Megsimogatta a fiatalember fejét, aztán lehajolt, s szép csendesen megcsókolta az arcát.

A fiatalember, ettől felbuzdulva a blúzának esett.

- Ne legyél ennyire mohó! - tegezte le Ágnes először, cseppet sem ellenkezően, olyféle formán túrve, mint a kirakati bábu, mialatt lehúzzák a gúnyáját.

- Álomszép tested van - súgta gyönyörítisan a fiatalember, a félig meztelen nő láttán.

- Az első pillanat elkerülhetetlen - mutatójával megnyomogatta a fiatalember orrát -, de a másik már bűn.

- Hadd kárhozzam el érted! - Tovább vetköztette.

- Vigyázz Béla, mert számtalan bajnak a türelmetlenség az okozója - figyelmeztette rideg nyugalommal, majd váratlanul elhallgatott, és sokatmondón megfenyegette.

- Akkor én nagyon nagy bajban vagyok, ugyanis hónapok óta a türelmetlenség kínoz, szívvel-lélekkel várok erre a percre.

Béla, miután ő is ledobálta magáról a ruháit, maga alá gyűrte a lányt, és megtörtént az, amely alatt Ágnes sem gyönyört, sem undort nem érzett. Hidegen feküdt, a férfi alatt, olykor-olykor, csupán a félrevezetése a látszat kedvéért ölelte, és vette át, néhány pillanatra annak, mohó, nyálfolyós, ritmikus mozgását...

Ágnes a lehiggadt fiatalember mellett feküdt. Összeszorította a száját, és szilárdan elhatározta, hogy mindent elmond neki, az azonban állandóan belefojtotta a szót, mint most is.

- Valamelyik filmben láttam, nem emlékezem a címére: szeretkezés után a férfiak szomorúak, a nők vígok. Lám, nem igaz, mert te vagy a szomorú, én a víg. No... no, ne vess egy kicsit Ági! - megcsipkedte az arcát.

- Nemcsak hallottad, tapasztaltad is?

- Kis féltékenykém! - Hozzábújt és tovább cirógatta.

Most kell megmondania - határozta el, mégsem jöttek szavak a szájára. Sőt az előbbi felkiáltójelek sorban kérdőjelekké torzultak. Ezért feltételes módot használt.

- Ha azt mondanám: terhes vagyok, akkor is elvinnél?

- Kilenc hónap múlva minden kiderül. De előttem, te, aki annyira járatlan vagy a..., velem szemben, a dörzsölt lóval? Te eddig szűz voltál, én vagyok az első férfi az életedben, tehát előttem nem..., ez után viszont meglehet, hogy terhes leszel.

- És, ha csak azért kellenél - folytatta rezdületlen Ágnes -, hogy ne legyen az... esetleges gyerekemnek, meg lakása?

A fiatalember olyan szemekkel lesett rá, mintha azt fürkészné, hogy nem lázas-e, s nem beszél-e félre? Ágnes ez alatt tovább mondta:

- Béla, te engem egyáltalán nem ismersz! Semmit, de semmit sem tudsz rólam s a múltamról.

- Senkit sem engedtéél magadhoz, amióta ismerlek. A múltad pedig, egyébként milyen múltad lehet neked, nem érdekel. Erről én, sohasem faggatlak téged. - Két csupasz vállát simogatta, mialatt folytatta: - Így ismertelek meg, így is veszlek feleségül!

Ágnes mélyet sóhajtott: Ezzel azt etethetek meg, amit akarok! Az esze ujjongott, a lelkiismeretébe viszont kést szúrtak, amely fáj, nagyon fáj.

- Te tényleg szeretsz? - szögezte, teljesen váratlanul, terhe alatt nyögőn a fiatalember képébe.

- Igen. Nagyon, nagyon szeretlek.

- Annyira, hogy mindent, de mindent meg tudnál nekem bocsátani?

- Olyan vagyok, ha téged meglátok, főleg, ha megérintelek, mint a valamikori papunk. Nagyanyám mesélte. Elmentek hozzá gyónni... Tudod, mi az?

- Gyóntam, és elsőáldozó is voltam. Bértáncoltam.

- Szóval még le sem térdeltek, ő máris elhadarta: Nem öltél, a többi bűnöd alól fel vagy oldozva. Mondj el öt Miatyánkot és öt Üdvözlégy máriát. - Megcirógatta a lány arcát. - Nincs is bűnöd, akkor meg, mire ez a nagy felhajtás!

- És... ez, hogy te meg én itt?

- A jó vétel után előleget szoktak adni. Ezen túl azt is tudom, hogy nőnek is kiváló vagy.

- Nem tartasz... izének?

- Te nem vagy... izé... Kurtizán. Mindent én erőszakoltam ki.

- Mindenképen elveszel?

- S te, mert még mindig nem mondtad ki a boldogító igent?

Ágnes a férfihoz simult, és sírni kezdett.

- Hozzád megyek - súgta eközben könnyesen. - Ne haragudj érte, és sohasem feledd el: Te akartad! - Felemelte könnyeitől nedves arcát és a párjára szegezte a tekintetét. - Érted, Béla, te akartad!

- De titokzatos vagy! Ó, ti nők! - azt hitte, azért ilyen szeszélyes, mivel most veszítette el a szüzességét. - Megsimogatta. - Mikor esküszünk - súgta, nyomban ezután a fülébe.

- Minél előbb! - nyögte még mindig zokogva.

A fiatalember lecsendesítette, s Cserhalmy Ágnes végre nyugalmat színlelt, holott annyira, táncoltak az idegei, mint vándorlásuk előtt álló, nyugtalan, le s fel szálló fecskék raja alatt ősszel a villanydrótok.

6.

Szépen dekorált koporsóban hosszúkás tükör feküdt. Előtte egy nő állt. Belenézett, feléje bökött a mutatóujjával: Nem engem, csak téged temetnek el!

Cserhalmy Ágnes hosszan nézte mozdulatlan, szenttelen arcát a tükörben.

Aljas ringyó vagy! - nyögte ki végül is. Könnyezni kezdett. Arca, hattyú nyaka összemaszatolódott, mialatt folytatta: - Hogy tehetsz ilyet! Mondd vissza, amíg nem késő! - suttogta elhalón, mialatt az agya a szívével viaskodott.

A gyerekemért teszem, aki a szívem alatt alszik.

Becsaptál egy rendes férfit.

Ő akarta, én példálóztam. Ő, nemcsak nem hitte el, meg sem hallgatott.

Tudom: aljasság. Az útszélén ácsorgó, magukat kellető ringyók sem tennék meg.

Hová mész a kisbabáddal, amikor senki sem fogad be?

Igen, igen, előbb-utóbb kitudódik, botrány, de milyen nagy botrány keletkezik belőle!

Asszonyneved lesz, a gyereked apát kap, aki felneveli.

Még nem késő, mondj el neki mindent!

Szét ne rombold azt, amit eddig felépítettél: a gyereked fészket!

Hiszen ez fürtelem: negyedik hónapos terhes vagy, a ruhádat lassan össze kell szorítanod a hasadon, hogy leplezd! Mit mondasz, például két hónap múlva?

Koraszülés.

Úgyis rájön, előbb-utóbb rájön!

A szerelem teljesen elvakította. A vak ember pedig, semmit sem lát meg.

Szélhámos vagy, Ágnes! Utolsó ringyó!

A szükség vitt rá. Végszükségből tettem. Senki sem fogadott be, még a szüleim is kaput mutattak...

Sírása megszűnt. Felütötte a fejét, úgy nézett a tükörbe, mint aki mindenre készen áll. Csak meg kell húznia a ravaszt, és máris eldördülhet a gyilkos fegyver.

Kopogtattak.

Rendbe szedte a ruháját, zsebkendőt rántott elő kis táskájából, és felitatta vele a könnyeit.

- Tessék! - szólt ki ezután.

Dékányné Kozma Lívia lépett be, a másik gyógytornász.

- Ugorj be helyettem, szívi! - kérte. Hátulról átölelte a vállát, de azonnal el is engedte. - Sírtál?

Ágnes úgy tett, mintha nem hallaná, az folytatta:

- A fiúddal van baj?

- Semmi, semmi, csak minden összejött. Van az így néha, nem? - Púdert és krémet kent az arcára, ezután kihúzta a szemöldökét is.

- Találkád van? - faggatta tovább Lívia.

- Béla vár.

- Akkor nem vállalod? - tört le az.

- Ne ijedj meg, beugrom! - csípett bele mókázón. - Az órájára pillantott. - Még van egy jó órám. Azért kenekedtem ki, hogy ne kelljen kapkodnom, ugyanis nem szeretem az utolsó percre hagyni.

- Két betegem maradt hátra. A hatosban, tudod az a tornatanár, aki leugrott az ablakból.

- Jobban van?

- Óriási mázlis krapek. Képzelt, már gipsz sincs rajta. Hihetetlenül szívós, és nagyon szimpatikus fej. - Hirtelen megcsókolta. - Köszönöm, igazán kedves vagy.

Már rohant is az ajtó felé. Menet közben kiabált vissza:

- Szia, és még egyszer kösz. A másik a tizenegyesben. Lásd, majdnem elfelejtettem.

Cserhalmy Ágnes még igazított magán valamit, aztán ő is a kolléganője után sietett...

A „tizenegyest” a villamos ütötte el. Vele, mivel mindent szépen és jól csinált, gyorsan végzett. A combnyaka tört el. Teljesen meggyógyult, nem értette, miért van még bent, és miért nem jár le a többiekkel a tornaterembe. Utána a tornatanár következett.

Ágnes kíváncsian lépett be a 6-os számú kórterembe. Az öngyilkost, azt a férfi akarta látni, aki kiugrott a második emeleti ablakon. Ő képtelen lenne ilyesmire. Vajon, miért tette?

Molnár Tamás mosolyogva fogadta: Hát így néznek ki az öngyilkosok! - gondolta, mialatt ő is visszamosolygott rá.

- Líviát helyettesítem... - szinte felkiáltott: - Ismerem magát. Vissza tud emlékezni, hol s mikor találkoztunk?

Ágnes valóban megismerte: Ő az, akit egyszer a kaputól, lifttel fel, idáig tolt háromkerekű kiskocsiján. Örült, mivel a vélt morcos férfi helyett ismerős, jó kedélyű, rokonszenves, ráadásul csinos férfit talált.

Tamás a fejét törte, ami a hangján is megéreződött.

- Nem..., nem emlékszem. Hol találkoztunk?

- Lent a kapunál. Háromkerekű tolókosiban ült, én feltoltam...

- Ahá, beugrott! Utólag is köszönöm.

- Akkor kezdhethük?

- Ha... át!

- Nem akar tornászni? - ütközött meg Ágnes.

- Testnevelő tanár vagyok, ezért saját magam végzem a gyógytornámat. Livikével megbeszelem, egy-egy gyakorlatot közösen végig próbálunk, ezután magamra hagy. Előbb végeztem a gyakorlatokkal. Fáradt vagyok, ha lehetne... - húzta a szót a tornatanárnő beleegyezését remélően.

- Én beleegyeznék, de tudja nálunk az egy óra egy egész fél óráig tart. - Nevetett. - Addig üljek?

Tamás felkelt, széket hozott, és az ágya mellé tolt.

- Megkínálhatom hellyel? - Miután az rábólintott, tovább mondta: - Akkor foglaljon helyet!

- Inkább elmegyek - huzakodott, váratlanul Ágnes.

- Ne rohanjon! Tudom: fél, hogy ellenőrzést kap.

- Nyert.

- Üljön le! Én, pedig kitalálom, amin az óta töröm a fejemet, mióta belépett a kórterembe.

Ágnes leült, és az ágya szélén kuporgó fiatalemberre mosolygott.

- Nos?

- Nagyon hasonlít valakire. Hadd nézzem meg profilból is... Megvan - csapott Tamás a homlokára. - Leonardo da Vinci Mona Lisájára.

- Így, kihúzott szemhéjakkal és kifestett szájszéllal?

- Modern Mona Lisa.

A jó alakú, tiszta fehér képű nő kényszeredetten mosolygott. - Meglepő nyíltságot, mély őszinteséget és meleg rokonszenvet fedezett fel a fiatalemberben.

- Én is tanítani akartam eleinte, mint maga, valamelyik kisegítő iskolában, mivel az alapszakom gyógypedagógus, de félttem a rossz gyerekektől.

- Nincs rossz gyerek, csak rossz szülő van, ugyanis ha minden egyes gyerek árva lenne, minden gyerek jó lenne - nevette el a végét. - Nincsen tudományosan bebizonyítva, olvastam.

- Miért akart öngyilkos lenni? - szegezte neki a kérdését teljesen váratlanul s a helyzetéhez viszonyítva bizarrul.

Tamást szinte mellbe vágta a kérdés. Valahogyan mégsem ütközött meg igazán. Csendesen végignézte a lányt, azután válaszolt:

- Amiért a pirostarka tehén zöld füvet eszik, mégis fehér tejet ad, a vaja, pedig sárga.

- Jól megfelelt, eszerint szemtelennek tart?

- Mert öntelt voltam, kedves kollegina, de jól megfizettem érte! - Bágyadtan elmosolyodott. - Akarsz repülni? - kérdezte az egyik gólya. Persze, feleltem, mire füvet vett a csőrébe, én belekapaszkodtam a szájammal, de alig értünk ki az ablakon, amikor nagy daru szállt felénk. Mellyitek volt ilyen okos, akinek eszébe jutott ez a pompás gondolat? - Gúnyolt ki bennünket. - Nekem - mondtam én öntelten, és le-pottyantam.

- Szellemes, de mintha olvastam volna valahol ezt a dramatizált, kissé kifordított történetet: Aesopus meséiben. Szóval nem akar válaszolni?

- Egy kislány miatt, akibe nemcsak szerelmes voltam, önzőként teljesen kisajátítottam. Úgy tettem, mint az egyik hadifogoly a második világháborúban.

- Megint Aesopus-mese?

- Apámtól hallottam. Szóval sehogyan sem akart megfürödni, ugyanis sohasem fürdött még kádban: Azt nem! - hajtogatta. A társai megragadták, és erőnek erejével belenyomták a kádba. Később: na, most már kijöhetsz, mert más is akar fürödni.: Azt már nem! - vágta vissza. Nos, én is így jártam.

- Elhagyta, másé lett?

- Menyasszonyom volt. Én, a balesetem után nyomorék maradtam, amiért is férjhez ment máshoz.

- Sikerült végre elfelejtenie?

- Dupla pénzért.

A lány értetlenkedően nézte.

- Zenére akarják járatni Jánoskát, ezért a szülei elviszik az egyik híres zenetanárhoz. Tud már játszani? - kérdezte az. Igen. Zongorán meg hegedűn is egy kicsit, hallásból. Akkor csak dupla pénzért vállalom el. Miért? - kérdezték a szülők ámulva. A feléért megtanítom játszani, a másik feléért meg elfelejtetni azt, amiről azt hiszi, hogy tudja. Nekem az ablakon is ki kellett ugranom, hogy elfelejthessem.

- És semmi sem maradt az ugatásból? - vágott vissza szellemesen a lány.

Most Tamás képedt el. Mosolyogva várta a folytatást.

- Marikát megugatja egy kutya - kezdett bele Ágnes nevetve a történetbe. - Az anyja felkapja, és vigasztalja: - Ne félj, látod, már nem is ugat. De félek - szepegi a kislány. Miért? Mert még mindig maradt a szájában ugatás. - Cinkosan nevetett a szemébe. - Magában is maradt... Érti?

- Egy illető - erőltette Tamás a szellemességet, mintha vissza akarna vágni, maga sem értette miért, ilyesmi is ritkán fordult elő vele, nemcsak az utóbbi időben, egyáltalán - hazafelé ballag a mezőről. Egy kutya megtámadja, mire ő leveszi válláról a kapát, és agyoncsapja. Éppen akkor érkezik meg a kutya gazdája: Miért tette ezt a kutyámmal? - gyúlt haragra. Meg akart harapni. Miért nem a kapa nyelével ütötte meg?

- Mert - folytatta helyette nevetve a lány - ő sem a farkával akart megharapni.

- Nos, nem az a lényeg, ami megtörtént, hanem az, hogy egyszer s mindenkorra leszámoltam az öngyilkosság gondolatával is. Ez a válaszom.

- Jól megcifrázta. Azért mi, nők, bölcsebbek vagyunk.

- Miért, ha szabadna megtudnom?

- Mivel mi jól tudjuk: egyetlen férfi sem érdemli meg, hogy eldobjuk miatta az életünket, pedig, ha valaki, akkor mi, nők, igazán panaszkodhatnánk.

- A fejszére panaszkodik dőlteben a kivágott tölgyfa. Sohasem panaszkodj rám, vág vissza a fejsze, te adtad a nyelet nekem.

- Mert mi, nők - folytatta Ágnes kuncogva -, olyanok vagyunk, mint Diogenész, neki egy hordó is elég volt, de Napóleonnak az egész világ kellett.

Tamás jóízűen mosolygott a lányra.

- Jó magával beszélgetni, holott a nevét sem tudom.

- Cserhalmy Ágnes vagyok.

- Ágika, szép név.

Most a csinos lány nevetett a fiatalemberre. Akarva-akaratlanul Csoma Pállal hasonlította össze, holott rá, már csak akkor gondolt, ha döglött állatot látott. Most mégis, mint levágott kezű embernek a hiányzó testrésze, fájt. S bánkódott, amiért nem ismerte meg előbb, ezt a fiatalembert, maga sem tudta, miért.

Mindezek jegyében, belső kényszerből hosszabb ideig babsalygott a szemébe, mielőtt megszólalt volna.

- Mondja, nem félt?

- Nem, de most már félnék. Nyakig begipszelve, bár, az ígért két hónap helyett három hét után levették rólam, mivel meggyógyultam.

- A teste után, a lelke is meggyógyult?

- Látja, ez a szó illik rám: beteg voltam, mert lelkileg is megbetegedhetünk, de, hála Istennek meggyógyultam. Mindent sötétben láttam, még a napot is. Napot? Nem is volt nap, csak hajnal utáni sötétség.

- A legsötétebb óra közvetlenül hajnalhasadás előtt van.

Tamás féloldalára dőlt, és sokatmondón Ágnesre mosolygott.

- Most már egészen jól emlékszem magára.

- Na végre, csakhogy leesett a tantusz!

- Tudja, Ágika akkor nagyon siralmas állapotban tettem. A menyasszonyom csókkal köszönt el tőlem, rá egy percre a kapuban egy másik férfival, akihez később feleségül is ment, ölelkezett össze... - Homlokához nyomta a bal mutatóujját. - Várjon csak! Maga ott, ha jól emlékszem, valamiféle teherről beszélt. Miről is? Mert utána többször eszembe jutott.

- Olyan teherről, ami csak lánynak teher, asszonynak dicsőség.

- Állapotos?

- Igen.

- Férje?

- Nincsen.

- Apja csak lesz a gyerekének?

- Nem lesz, ha bár...

- Csak nem azt akarja mondani, hogy nem tudja, ki az apja?

- Tudom. - Lehajtotta a fejét, és halkán folytatta: - Én is menyasszony voltam félig-meddig, aztán otthagytott. Jobban mondván elzülött, csövező huligán lett a drága. Vidéki fiú volt, társaságot keresett, hát talált.

- Egyedül neveli fel?

- Úgy csinállok, mint a mesebeli békák. Nagy tejföls köcsögbe estek. Egyikük azonnal megadta magát. - Tamásra mutatott. - Ne, ne tiltakozzon, mert nem magán múlt! A másik nem adta fel. Addig evickélt, amíg a tejfölt vajjá verte, és szép komótosan, nyakig mocskosan ugyan, de kimászott a köcsögből. Férjhez megyek.

- Így, terhesen? Nem azért, mintha meglátszana, mert semmi, de semmi nem látszik meg magán.

- Nézze! Másodszor beszélgetünk ugyan, de mondhatnám: csak néhány perce ismerem. Alaposan kifaggattam magát, no de én nő vagyok, mint ilyen kíváncsi! Viszont maga férfi, nem illik kíváncsiskodnia.

- Bocsásson meg! Bár velem úgy beszélhet, mintha egy repülő csészaljról, magyarul ufóról most kiszállt marslakóval csereferélne.

Ágnest valóságos közlési kényszer kínozza. Az a sok keserűség, amelyről eddig hallgatott, mind kitört rejtekhelyéből, s ha akart, ha nem, beszélnie kellett róla.

- A szüleim, noha igen jómódúak, külön lakás, bútor minden... van, nem fogadnak be, merthogy szégyent hoztam a fejükre, és mit szólna a falu! Albérletet nem kapok. A szállót el kell hagynom. Ez a férfi befogad. - Felemelte a fejét, eddig a homlokát masszírozta, és bánatosan a férfira pislogott. - Mit tehetnék mást?

- Ilyen szép, jó alakú lányt, csak úgy befogadni? Nem koldus maga!

- Teljesen belém esett, én viszont nem szeretem.

- Együtt élni olyan emberrel, akit nem szeret...?

- Aki őszintén tudja, hogy önmagában nincs semmi jó, az ne keresen másban hibát, és akkor nem lesz baj.

- Tehát minden rendben, elégedett.

- Aki nincs megelégedve önmagával, másokkal még elégedett lehet.

- Sem ő, sem maga nem lesz boldog, meglátja!

- Honnét tudja?

- A körülményekből köveztetve. És a gyerek apja?

- Tőle semmit sem várhatok. Amikor közöltem vele az állapotomat... Borzasztó mit műveltek velem: ő és azok a piszok barátai.

Hosszú, gondterhelt szünet után folytatta:

- Nem megyek férjhez, viszont a gyereket megszülnöm, gondoltam akkor. De közbeszólt a sors. Amint előbb mondtam már, senki sem fogad be. Intézetbe adjam a gyerekeimet? - Hevesen megrázta a fejét.

- Nem és nem! Hónapoktól futkosunk, én és a kolléganóm, egyedül oké, de gyerekkel nem kapok albérletet! Ekkor jött ő... Megkérte a kezemet, én igent mondtam.

Szemében, szivárványszerűn könny csillogott, száját kesernyésen félrehúzta.

- Piszkos ringyó vagyok, igaz? - fakadt ki önvádlón.

- Nem, maga nem rossz nő - súgta Tamás. - Nem csupán az arca, a lelke is Mona Lisa. Honnét veszem? Nem tudom. Talán a hetedik érzékem súgja.

- Lépjek vissza? - könyörgött inkább, mint kérdezte.

- Az autóban nem jó mindig elől ülni, mert minden bukkanót előre látunk, és félünk, hátha karambolozunk. Néha háttal kell ülnünk, mert így viszont örülünk, ha megpillantjuk az akadályt, amelyen szerencsésen túljutottunk. Ezt tudom mondani. Tanácsot adni viszont... - Félrehúzta a vállát, s elhallgatott.

Ágnes felegyenesedett, és kényszeredetten a Tamásra nevetett.

- Jól elhúztuk az időt. Nem lett volna mégis jobb tornászni?

- Én kértem, hogy ne tornásszunk. Tudja mit? Beszéljessünk!

- Magával mi lesz, Tamás?

A férfi dacosan nézte egy ideig a földet, majd hirtelen, az igen karsú lányra emelte a tekintetét.

- Sportoló nem lehetek, de testnevelő tanár csak azért is leszek! Mindenféleképpen visszamegyek az eredeti iskolámba.

- Mindenesetre? Akkor mégsem bízok önmagában.

- Én a mindenféleképpen szócskát használtam. Ha mégsem lehetek testnevelő, beiratkozom valamelyik kiegészítő szakra.

- És mi lesz a... - ujjával nagy őt rajzolt a levegőbe.

- Elfelejttem. E kettő közül ez lesz a könnyebb.

- Nézze, Tamás! A csípője nem hajlik többé, viszont szakszerű tornával, hosszú tréninggel: a térd és a gerince hajlékonyságának fokozásával, pótolhatja. - Mutatta. Miközben hajlongott, szoknyája egészen a derekáig felcsúszott: Mennyire szép teste van, nyugtázta őszinte fejbólintással Tamás, mialatt nézte. - Jól figyelje meg! - figyelmeztette közben Tamást, mintha nem bámulta volna e nélkül is eléggé.

Bemutatott néhány gyakorlatot, majd váratlanul felpattant.

- Most már tényleg mennem kell!

- Randija lesz igaz. Kikent arc, kihúzott szemöldök...

- Magócsi Bélával, a vőlegényemmel találkozom. Ismeri?

- Ne... em.

- Pedig ő is itt feküdt.

- Biztosan láttam, de az arca nincs tükörben.

Közben Tamás is felállt, éppen egy fejjel magaslott a lány fölé. Barátin belekarolt. Ágnes melegen nézett fel rá.

- Úgy látszik, mi rokon lelkek vagyunk - gügyörészte ez alatt kissé zavartan. - Köszönöm a bizalmát.

- Sajnálom, hogy nem segíthettem.

- Maga sokat segített nekem, ellenben én csak fecsegetem.

- Akar segíteni nekem? - rukkolt elő váratlanul Tamás. Maga is meghökkent bátorságán, azonnal el is hallgatott.

- Szívesen, ha tudok. Mondja!

- Holnap uszodába megyek. Nem úszni - sanyargott -, csak nézelődni.

- Melyik uszodába?

- Egy versenyt nézek meg a Margitszigeten.

- Kiengedik?

- A vártnál sokkal hamarabb kihevertem... az esést. Gipszemet a kiállításba helyezték, két hónap helyett, egy hónapon belül levették. Elmaradt a bezengett gipsznadrág is. Szóval meggyógyultam.

- Jó, jó, de ez igen hosszú út!

- Maga Asperján javasolta. Ez lesz az első utam. Akadna barátom, aki segítene, de ez nagyon cikis lenne. Szégyellem magam, mert szó, ami szó, egyelőre nagyon rosszul s lassan megyek. Nyomorék, igazi nyomorék vagyok, én a volt sportoló, a testnevelő tanár!

A lány gondolkozott. Homlokát összeráncolta, fejét lesütötte.

- Nincs ideje? - hangolódott le Tamás.

- Mindenre jut idő, amire akarjuk, hogy jusson. Hány órákor induljunk?

- Tíz órákor kezdődnek a döntők.

- Csak nem? - kapcsolt a lány.

- Ő is indul. Én lemérem, hogy miként állok vele s magammal.

- Még mindig szereti, igaz?

Tamás nem válaszolt.

- Nem fél?

Megint nem válaszolt, csupán a fejét rázta.

Ágnes sietett. Kapkodón megbeszéltek, hogy hol találkoznak, majd sietve elbúcsúzott, és kilibegett.

Tamás visszafeküdt az ágyába: Különös, nagyon különös nő! Behunyta a szemét, és felidézte beszélgetésük valamennyi részletét.

Közben bejött a szobatársa is. Azt hitte, alszik, nem zavarta, megfordult, és visszament kártyázni. Miután az ajtó becsukódott mögötte, felállt, és végigcsinálta azokat a gyakorlatokat, amelyeket az iménti gyógytornásztól tanult. Ezután leballagott az alagsorban lévő tornaterembe. Ide naponta kétszer járt le. Délelőttönként, mivel a tornaterem leginkább foglalt volt, rövid és könnyű, délutánonként hosszabb és nehezebb gyakorlatokat végzett. Ezelőtt is tudta, mit kell csinálnia, ám Cserhalmy Ágnes előbbi bemutatója alapján, újabb gyakorlatokat eszelt ki. Dereka fáj, izzadt, mégis végigcsinálta. Hamarabb elfáradt, mint máskor, mozogni is alig tudott, mégsem hagyta abba. Csak azért is tovább „dolgozik”!

Egy... kettő... - vezényelte, buzdította önmagát. - Most hátra, majd szép lassan előretérdelünk, nem hajolunk! Nem így, egészen addig, amíg a fejünk nem éri a földet!

Ez nem ment. Abba is hagyta. Nem azért, mivel nem sikerült, hanem megfájdult a műtét helye, s a gerince.

Letérdelt a kispadra, és megpróbált csípőhajlítás nélkül, gerinchajlításával ellensúlyozva felülni. Ez sem sikerült.

Majd holnap!

Felhuzakodott a gyűrűre, utána a bordásfal következett, ahol szépen sikerült zászlót csinált. Közben a fáradtság jelei egyre jobban megmutakoztak. Megcsinált harminc fekvőtámaszt, majd azzal az elhatározással indult fel a kórtermébe, hogy holnap folytatja.

Lefeküdt. A holnapi úszóversenyre gondolt: Vajon találkozik-e Beával? Ha igen, milyen lesz a viszontlátás?

Margitsziget öreg fái bóbiskoltak. A bokrok, alig múlt el reggel, máris a föld felé lógatták tikkadt leveleiket. A füvet egyenruhás lányok locsolták, olykor-olykor egymást is lefröcskölték, s tátott szájjal belenevettek a vízsugarakba. A padokon öreg emberek álmodoztak elmúlt fiatalságukról. A kavicsal nem régen, szépen leteregetett és frissen elgereblyézett sétányon fiatalok ízeltgették a csók állandóan változó zamatát. Ahol éppen nem locsoltak, mit sem törődve a táblákkal, amelyeket mindenki látott ugyan, de senki sem vett komolyan, gyerekek játszottak a fűben...

A nap percről percre erősebben sütött. Forró dunsztba kötötte a fákat, belecsókolt az árnyékokba, bebújt a bokrok alá, amelyek fiatalosan megfricskázták az orrát, mire az nagyot tüsszentett, s kitört a kárikula...

Molnár Tamás és Cserhalmy Ágnes nemrégén ért ki a Margitszigetre.

- Nem szomjas, kedves kollegina? - incselkedett Tamás a lánnyal, mélyen bent a szigeten. - Mert nekem ugyancsak megjött a kedvem egy...

- Üveg sörre?

- Nem, paradicsomlére - nevetett.

- Ott a gomba, én fizetek.

- Paradicsomlevet?

- Legyen Almuska - kacagott fel. - Fussunk!

Tamás arca elfanyalodott. Azelőtt szaladt volna. Most: Nem most, soha! Egyik csípője merev maradt, vajon miként nézhet ki, merev csípővel? Bal lába két centivel rövidebb, az első osztályú élsportoló, a nemzetközi versenyek állandó szereplője, sánta. Nem futni, lépést tartani is alig tudott a lánnyal. Ezt is gyakorolja holnaptól a tornateremben. Gyakran megbotlott. Ez ellen mit tehet? Rövidke melázásából a lány megérző biztatása verte fel.

- Egészen jól megy.

- Vigasztal? - Fájdalmas fintorral lesett a lányra. Az megállt, és visszatartotta őt is.

- Tényleg nem látszik meg magán. Mintha semmi, semmi sem történt volna. Egy kis gyakorlás...

- Egyesek a keserű tablettát is édes mézként adják be.

- Sohasem panaszkodjunk, mert nem kapunk meg mindent, amit szeretnénk, inkább örüljünk, hogy több van, mint amennyit remélünk. A maga lábát, ha nem tévedek, amputálni akarták.

A hideg logikának is van ereje, ha átizzik a segítőkészség tüzetől, bizonyító hatása mérhetetlen. Ágnes szavai tüzeltek, Tamás mégis gúnyosan felelt.

- Köszönöm.

- Az ember értékét nem a csomagolása szerint mérik. A szépen szervírozott rántott leves néha értékesebb, mint repedt tálban az Újházy-tyúklevés.

- Attól függ, kinek. Azelőtt irigyeltek, most sajnálnak. Ugye érzi a különbséget?

- Miért sajnálkoznának magán? Nézzen ide! - előreszaladt, futás közben kiáltott vissza: - Bemutatok néhány lépéstechnikát.

Szembefordult vele, és már mutatta is, mindig megjelölve, kék pán-tos szandáljának orrával a helyet, ahol a lábai elváltak a földtől.

- Látja a különbséget? Ne a beteg lábával igyekezzen nagyobbat lépni, mert az nem sikerül, sőt növelné a bicegését, az egészségeset igazítsa a beteg lábához! Így! Egyébként ez a művelet közönséges fizikai törvényszerűségeen alapszik.

- Értem - ismerte el Tamás a lány szakértelmét.

Mindaddig gyakorolták, Ágnes olykor-olykor belekarolt, és vezet-te, amíg a körülöttük tartózkodók fel nem figyeltek rájuk. Egyesek közelebb sétáltak hozzájuk, és, mint két csodabogarat, megbámulták őket.

Összenevettek, és tovább mentek.

- Meglepőn kellemes partner - súgta később Ágnes -, azonban semmi esetre sem venném a szívemre, ha lekésné miattam a versenyt. Mennyi időnk van még?

- Negyedóra.

- Akkor siessünk!

- Valamivel a kezdés után szeretnék odaérni, ugyanis nem akarok találkozni régi sporttársakkal!

Legszívesebben máris visszafordult volna, de restellte a lány előtt. Valami megpendült benne az emberi érzelmek gyakran változó hangú gitárján, amire lány azonnal rezonált.

- Nagyon sokat elmereng. Bántja valami?

- A sorsfordulók mindig izgatják az embert. Testnevelő tanár létemre, lám járnai tanulok. Vajon visszamehetek-e az iskolámba?

- Elhatározta, nem?

- Félek.

A szomszédos sétányon, amelyet igen szétterülő lombú, de alacsony bokrokkal teletűzdelt, keskeny fűsáv választotta el tőlük, váratlanul három fiatalember tűnt fel. Ágnes azonnal megtorpant, majd váratlanul Tamásba karolt, és gyorsan maga után vonta.

- Gyerünk innen! Siessünk! - suttogta a hirtelen reá törő ijedtségétől rekedten.

Tamás nem értette a lány gyors színeváltozását, ám, miután az alacsony bokrok fölött, ő is megpillantotta a három fura alakot, valami összeszorította a torkát. Úgy néztek ki, mint megtépett madárijesztők, a kiadós nyári vihar után. Egyikük hirtelen kivált közülük, és egyenesen feléjük igyekezett.

- A volt vőlegényem. Megismert - rebegte halálra rémulten a lány. Ha Tamás nem kapja el a kezét, elszalad.

- Dumcsizni szeretnék veled, Ági! - kiabálta a borzos hajú, csupa szőr fiatalember már messziről. - Kettesben, mint a madarak? - gúnyolódott rajtuk, miután melléjük ért.

- Meglehet, hogy te beszélni szeretnél velem, viszont nekem egyáltalán nincs kedvem szóba állni veled!

- Felcsíptél egy menő fejet, s most énekelsz?

- Leprás vagy, tűnj el!

- E miatt a sánta ló miatt üdülsz a hegytetőn?

Tamás keze akaratlanul ökölbe szorult, szíve hangosan vert, Ágnes azonnal megérezte. Mintegy bátorításként, szorosan hozzálapult.

- A vőlegényem - hazudta a lány Csomának, majd riadtan Tamás fülébe súgta: - Félek. Siessünk ki a forgalmas útra!

- Adj egy kilót, aztán mit bánom én! - követelőzött Csoma eléjük lépve.

- Koldulunk, madárijesztő úr? - gúnyolta Tamás. - Miért nem dolgozol, apus?

- Nem szeretem, ha más dobol a seggemen, kikapám! Kopj le, mert meg talállak bökní, és azonnal feldobod azokat a felemás mankóidat - megfogta az állát és megrángatta. - Bambino!

Tamás ellökte, és védekező pózt vett fel. Pillanatokon belül felmérte a helyzetét: hárman vannak, ő egyedül, ráadásul betegségéből lábadozón, ettől függetlenül nem adja olcsón!

Ágnes kinyitotta kis válltáskáját, és belekotort. Némi keresgélés után egy bankót vett elő.

- Egy fillért se adj neki! - húzta vissza a kezét Tamás. - Dolgozzon meg érte, esetleg énekeljen a téren. Vagy tudod mit, öcsi? Térdelj le, és pitizzél?

- Máris kihúztad a gyufát! - fenyegette meg Csoma, miközben két társa félelemkeltően feléjük sietett. - Választhatsz. Pofon hajítsalak-e, vagy letaglózszalak?

Ágnes átkarolta Tamást, és könnyezve nézett a szemébe.

- Ne kezdjél ki velük! Narkósak, minden gazságra képesek! - Ellépett a férfitől, és Csoma Pálra förmedt:

- Annyira utállak, mint a döglött macskát!

Nem fejezhette be, mert Csoma elkapta a kezét, és maga után vonzolta. Ágnes ellenkezett, Csoma azonban olyan erővel húzta, hogy végül is megadta magát, és vele futott. Tamás utána igyekezett, ám beteg lába miatt nem érte be őket.

- Aljas állat! - szidta Ágnes az őt maga után vonzó, volt vőlegényét.

- Guberáld le a jaktot, és visszamehetsz a sánta Luciferedhez!

- Egyetlen hajszála többet ér, mint a te koszos fejed.

Csoma egyik társa, most először közberöhögött.

- Sánta, viszont a nudlija kemény, igaz?

A többiek felnyerítettek: nudlija! Mást, sokkal nagyobb gorombaságot is mondanak, ha Ágnes le nem köpködi őket, majd teljesen váratlanul Csoma Pál kezébe harapott.

- Állatok, útonálló, nyomorult koldusok! - sziszegte, majd határozott mozdulattal újra belenyúlt a táskájába, kivette az előbb előkészített bankjegyet, és közéjük dobta. - Nesze nektek! Tetvek!

Csoma lehajolt, és felvette a földre hullott pénzt.

- Megérkezett a sánta anyyalka is - figyelmeztette Csomát egyik társa. - Megtépjük?

- Olajra...! - vágott közbe riadtan Nyilas, mire azok mintha begyakorolták volna, pillanatokon belül futásnak eredtek. Az úton ugyanis rendőrautó tűnt fel.

A közeli padról, eddig egyikük sem vette észre, egy öregasszony ugrott fel, és a rendőr kocsi felé kiáltott:

- Útonálló, rablók. Kapják nyakon őket!

A csíkos rendőr kocsi tovább ment, úgy látszott a benne ülők nem néztek arra.

Ágnes a legközelebbi padra rogyott. Úgy remegett, mint fogságba esett madárka. Arca halálsápadtan fehérlett. Szemét elkeseredetten a földre sütötte.

Tamás egyik kezével megfogta a karját, másikkal a haját simogatta.

- Az embereket olyanoknak kell elfogadnunk, amilyenek, nem, amiként szeretnénk.

- Ezek nem emberek - zokogott fel Ágnes. - Az állatoknál is állatibb. Szerencsétlenné tettek, megaláztak. Elkábítottak, és ezek a koszos férgek mind átmentek rajtam azon a bizonyos éjjelen - szipogta sírásától rángatódzva.

Tamás nem válaszolt. Ágnes tovább jajgatott.

- Holnap férjhez megyek egy olyan férfihez, akit nem szeretek. Tudatosan megbecstelenítek egy rendes családot. Ez az állat meg...

- Te tiszta lány vagy, Ági! - hallgatatta el Tamás. Rajtad nincsen mocsok. Lehet, hogy más elítél, én, megértelek, és igenis felnézek rád!

- Azt a szennyet, amit ezek rám kentek, nem lehet vízzel lemosni! - Mintha most eszmélt volna fel, keserűen elmosolyodott. - Továbbra is tegezhetlek?

- Persze, tegeződjünk! Nagyon szenvedsz?

- A szenvedésnek fájdalom a mértéke. Az én fájdalom határtalan.

- Ágika! Az én életem..., volt miként volt, a jövőm... - nyelt egy nagyot. - Szóval, költözzél hozzám! Igaz csak egyszobás a lakásom. Te s a gyerek a szobában, én a konyhában laknék. Ne menj férjhez ahhoz a férfihez! Elmondod neki az igazat, és kész!

- Nem lehet.

- Névházasságot kötünk, a kisbabát..., apai elismerő nyilatkozatot adok. Tudod, Ági, én sohasem nősülök meg, olyan, de olyan mindegy! Akkor meg...

Ágnes abbahagyta a sírást. Szemében az előbbi könnyek maradékaiban hálás mosoly ragyogott, miközben a férfinak szögezte a kérdését:

- Miért nem nősülsz meg?

- A nyomorék férfi akkor tesz boldoggá egy lányt, ha nem veszi el.

Ágnes Tamás szájára nyomta a tenyerét.

- Komolyan mondom - erőlködött tovább az. - Nekem teljesen, de teljesen mindegy!

- Nem lehet - vágott hevesen ismét Tamás szavába. Az eget kémlelte, hangja ünnepélyessé vált. - Repülj lelkem oda, ahová a szél jajgatása hajt! - Néhány pillanatra elhallgatott. Lehajtotta a fejét, és újra sírni kezdett. - A te gyökereidnek - súgta eközben szipogón - más földbe kell ágyazódniuk!

- Attól a lombok fent még összeölelkezhetnek egymással, és csókolózhatnak a nappal.

- Csakhogy, ez a két kérdéses lomb nagyon messzire esik egymástól.

Felállt. A férfi felé nyújtotta a két kezét, és felsegítette a padról. Kissé rendbe szedte az arcát és a ruháját, majd maga után húzta. A második lépésnél váratlanul a vállára hajtotta a fejét.

- Hihetetlenül kedves, rendes férfi vagy, s ez olyan jó! Ha minden jó ember, tartom, két ember, te hány ember vagy?

- Egy fél. Nos, hozzám költözöl?

- Ne tördeld tovább az ágat, mert ha a fa jajgatni nem is tud, azért fájdalmat még ő is érezhet.

- Én csak segíteni akartam neked.

- Ne beszéljünk róla többé, mert megint elsírom magam. Egyébként valld be, te is csak azért vagy ennyire nagylelkű, mivel még mindig a régi nagy megrázkódtatás hatása alatt állsz. Később megbánnád. Te még mindig azt a nőt szereted. Ettől függetlenül nagyon, de nagyon köszönöm.

Olyan hálásan nézett Tamásra, hogy az már nem is hála volt, hanem frissen fogant szerelem.

Nem beszélgettek többet, mély csend vette őket körül, ki-ki a saját fájdalmán rágódott tovább...

Mire beértek az uszodába, a versenyek már folytak. Tamás alig helyezkedett el, merev csípője miatt igen kényelmetlenül ült a szűk padsorban, máris sokan felismerték, s feléje integettek. Egymás után hívták, csalogatták le az első sorba. Országos hírvű versenyzőként több nemzetközi gálán szerepelt, amiért is sokan ismerték. Közülük többen meglátogatták a kórházban is. Nem válaszolt, nem integetett vissza.

Kisvirág Bea a kettes pályán úszott. Felállt a rajthelyre. Tamás szeme mindent elfeledve tapadt rá. Arca tűzben-lángban égett, a volt menyasszony minden porcikája: ahány annyi emléket ébresztett, erotikus vágyainak emléktárában.

- Micsoda nő, akiről azt hitte régebben, hogy az övé! - sóhajtotta. Aztán, mint akit tilosban kaptak, tenyerébe hajtotta a fejét, és betakarózkodott a mindent újra átélő gondolataiba. Mert ettől a pillanattól kezdve, sem ő, sem a környezete nem élt tovább, csak múló emlékeibe kapaszkodó gondolatai szárnyaltak körülötte, mindent elsöprőn.

Maga sem tudta, meddig maradt így, csak akkor ocsúdott fel, amikor az ordítás elhalt, és a hangszóró Kisvirág Bea nevét bömbölte a fülébe. Szétnézett. Körülötte mindenki tapsolt, kiabált, ujjongott, csak ő maradt mozdulatlan. Hogy ne tűnjék fel, erőltette, mégsem jött ki a torkán hang, csak sóhaj...

A versenyek véget értek. Kisvirág Bea az emelvény legmagasabb fokán állt. Tamás csak most ébredt rá, hogy mennyire elmerült az előbbi régi, szép emlékeinek rózsaszínű tengerében. Annyira elbambult, hogy azt sem tudta, mi történik körülötte. Tovább leste Beát. Ezen túl kizárólag őt nézte.

Kisvirág Bea körülforgatta a fejét. Tüstént felfedezte Tamás kiemelkedő fejét. Egyébként is szembetűnő helyen ült, ráadásul az emberek is megfogyatkoztak körülötte. Egy pillanatra megdöbbsent, aztán mintha csak előbb váltak volna el, rámosolygott, kezét felemelte s feléje integetett: Helló!

Miután nyakába akasztották az aranyérmét, eljátszották a himnuszt, rövid s bensőséges integetés után leugrott a dobogóról, s mindenkit széttúrva maga körül, Tamás felé integetett: Várj meg, azonnal jövök! - kiabálta semmivel, senkivel sem törődően.

Molnár Tamás felugrott, és amennyire erejéből telt, a kijáráthoz „rohant”: El innét! Nem találkozhat vele! Úgy „futott”, mint tetten ért tolvaj. Jóval távolabb járt már, amikor eszébe jutott Cserhalmy Ágnes. Nem állt meg, csak körülnézett. Miután sehol sem látta, tovább igyekezett, mert semmiképpen sem akart találkozni Beával.

A kijáratnál mégis ő volt az, akit legelőször megpillantott. Sebtében, elől teljes terjedelmében szétnyíló, magára rántott kék fürdőköpenyt viselt.

- Helló! - ujjongott, miközben a nyakába repült. Átólelte, hevesen megcsókolta. - Meggyógyultál? Jól vagy? - érdeklődött, miközben a vállára hajtotta a fejét. - Meg akartál lépni, de túljártam az eszedem, mi?

Néhány pillanat után elengedte Tamás derekát.

- Gyere be az öltözőmbe! - Ellentmondást nem tűrően belekarolt, és maga után vonszolta.

Közben többen szaladtak feléjük, hogy gratuláljanak a győztesnek. Akinek nem jutott az arcából, az a kezét nyalta vagy a hátát veregette, simogatta. Akadt, aki csak éljenzett s hadonászott, hogy ő is itt van. Majd szétszedték, annyira ünnepelték. Tamás illedelmesen félreállt, azonban nem kellett sokáig várakoznia, mert Bea, hátat fordítva, kiszabadította magát rajongói gyűrűjéből.

- Te nem gratulálsz? - meredt Tamásra ragyogó szemekkel.

Az félrehúzta a száját.

- Gratulálok - motyogta kissé gúnyosan, mintha nem a győzelmének, hanem Bea vastag karikagyűrűjének szólna, amely férjhez menését szimbolizálta.

Az újdonsült asszony úgy viselkedett, mintha semmit sem venne észre. Addig-addig vonszolta maga után régi vőlegényét, amíg a hódolói, az ünneplői teljesen le nem morzsolódtak mellőlük.

- Látom, teljesen meggyógyultál - folytatta Bea, miután végre kettesben maradtak.

- Újra egészséges vagyok... s nyomorék...

- Nem is venni észre. Nem sántítasz, holott azt mondtad a kórházban, hogy sánta leszel, meg...

A hódolók, az ünneplők másik csoportja csak utánuk özönlött: Ott van! Éljen! - mutogattak, kiabáltak feléje, miközben teljesen betöltöttek a környéket.

Kisvirág Bea, a verseny első helyezettje, az ünnepelt, most nem örült nekik. Néhány közönyös szót váltott velük, megköszönte a jókívánságokat, ezzel-azzal csókot váltott, kezét rázott, majd, sűrű elnézést kérő pirongása után, tovább vonszolta Tamást, faképnél hagyva őket, a legközelebbi ajtóhoz igyekezett. Tamást maga elé tolt, ám ő, mielőtt belépett volna visszafordult s még egyszer elnézésüket kérve az őt követő hódolóitól, csókokat dobált nekik, és melegen feléjük integetett.

- Miért hagytad ott őket? - állt elő Tamás, miután Bea becsukta az ajtót, s elébe vágódott.

- Miattad.

- Te nem ünnepsz? - súgta Tamás erősen összezavarodottan.

- Arra is sor kerül, majd. Most te mindennél, mindenkinél fontosabb vagy nekem.

- Közép-Európa bajnoka. Miért nem mész, ünnepsz a többiekkel. Tudod, hányan keresnek az óta? A szövetség vezetői, az edződ, a riporterek...

Bea nagyvonalúan legyintett.

- Nem érdekelnek. Amióta megpillantottalak, nem vagyok magamnál. - Elkapta Tamás kezét, és a melléhez szorította. - Mert bármi történt is, én sohasem feledtelek el, Tomi. - Mélyen belefúrta, meleg érzelmektől csillogó, csábos szemgolyóit. - Te?

- A kihúzott fog helye sokáig fáj, de a seb egyszer beforr.

- Máris beforrt? - sértődött meg az újdonsült asszony.

- Be - vágta rá Tamás magabiztosan.

- Sajnálom - rebegte lehangelődöttan. Fejét lehajtotta. Zavartan játszott a köntöse kötőjével. - Egyedül vagy? - suttogta valamivel utána.

- Kislánnyal jöttem.

- Szereted?

Tamás nem válaszolt.

- Mi ez? - Bea a társa zsebéből jócskán kinyúló, majdnem kieső papírdarabot húzott ki. Megforgatta, majd hangosan olvasni kezdte:

„Én, emellett sohasem lehetek fény, csak árnyék a te életedben. Az árnyékban pedig, mindig sötét van. Elmentem! Cserhalmy Ágnes, aki ma csak egy kis bokrocшка volt, egy szép, nagy fa árnyékában”. - Tamásra lesett. - Te érted ezt?

Ágnes írta, csúsztatva a zsebébe, mialatt ő elmélázott. Ezt azonban nem mondta meg neki.

- Mondj róla valamit! - unszolta Bea.

- Gyógytornász. Én kértem meg, hogy kísérjen el, mert ennyire hosszú úton, amióta levették a gipszemet, még nem jártam. Holnap lesz az esküvője, s gravisz.

- Mindenesetre irodalmi lelkületű, a kicsike! - gúnyolódott, mialatt szorosán közelebb húzódott hozzá. - Gyere fel hozzám! - súgta a fülébe. - Közelben lakom, itt Óbudán. Nagyon jó lenne kettesben ünnepegni.

- A férjed?

- Külföldön van, hosszabb tanulmányi úton. Teljesen egyedül vagyok.

Tamás élesen megrázta a fejét. Bea elhallgatott egy időre. Később a társa inggombjaival játszott, mialatt zavartan tovább sugdolódzott:

- Megértelek, Tomi! - Könnybe lábadt a szeme. Tamás sosem látta ennyire elérzékenyülni. Hangja elfakult, és remegett. - Minden egyes szavamra emlékszem: sohasem hagylak el - idézte régebbi saját szavait, miközben régi szerelmese mellére borult. - És látod, mégsem így történt, holott mindig téged, csak téged szerettelek. Hibáztam, megesett ez már mással is! Azt hittem, nyomorék, béna..., vagy mit tudom én, milyen leszel! Én, pedig nyomorékkal, megmondtam, nem? Miért csaptál be?

Tamásra nézett. Az a fejét rázta, és hallgatott.

Kisvirág Bea ekkorra végleg összetört. Már nem csak pityergett, fel-felzokogott.

- Értsél meg! - Megrázta. - Bocsáss meg! - kiabálta hisztérikusan.

Amikor Tamás ekkor sem válaszolt. Bea a melléhez dörzsölte a homlokát.

- Szólj már valamit! No! - esedezőn pislogott fel rá. - Mondd, hogy megbocsátasz!

- Milyen jó lenne, ha az ember még gyerekkorában elkövetné a hibákat, hogy felnőtten okuljon belőle... Sajnos, mi már felnőttek vagyunk. A fog helye sokáig fáj, mondtam előbb, de a seb egyszer beheged. Most ezt is hozzáteszem: viszont az a fog nem nő ki többé.

Kisvirág Bea sokáig hallgatott, aztán újra a férfi arcába fúrta a tekintetét.

- Gyere fel hozzám, Tomi! - kérlelte még egyszer az elkényeztetett gyerekek követelőző hangján.

- Jól meggondoltad?

Hevesen rábólogatott.

- Ne...em. Teljesen komolytalan nő vagy, Virág!

- Én? - fellengzősködött. - Aki mindenkit faképnél hagytam miattad. Én vagyok az ünnepelt, mégis itt kuksolok veled, ebben a lyukban. Keres a rádió, a televízió, kutatnak utánam a barátaim, és mégis..., engem senki sem érdekel, csak te?

- A régi Braumchweigi címeren egy futó paripa látható, ezzel a felirattal: nunquam retrorum.

- Mit jelent: - érdeklődött rosszat sejtőn.

- Sohasem visszafelé!

Lehámozta magáról a hűtlené vált, régebbi menyasszonya kezét, megfordult, és szó nélkül elindult az ajtó felé. Már kint járt, amikor Bea utána futott.

- Legalább annyit mondj, hogy megbocsátasz!

Tamás nem válaszolt. Tovább bicegett, mert most tényleg sántított, holott nem a lába, hanem a szíve fájt.

Bea elállta az útját.

- Miattam lettél nyomorék, fáj! Ugye... ugye megbocsátasz?

Tamás eltolta maga elől, és ridegen a képébe vágta:

- A mennyországot ígérted nekem, mégis kis híján a pokolba taszítottál.

- Te kényszerítettél ennyire durva döntésre. Miért?

Tamás megint nem válaszolt. Tovább ment. Kisvirág Bea egy ideig állt, Tamás tovaimbolygó alakját nézte, aztán a falnak dőlt, és felzokogott.

- Bocsáss meg, bocsáss meg! - Kiabálni akart, de egyelőre nem jött hang a szájára. - Fordulj már hátra! - később is csak ennyit mondhatott, mert végül ismét, teljesen elcsuklott a hangja.

Tamás azonban nem fordult vissza többé.

* * *

Egy, kettő... egy, kettő. Na, ez már megy - sóhajtott fel enyhe meglepedettséggel Tamás. - Kacsázok, de már nem sántítok.

Jó hetes gyakorlás után beidegződővé vált az, amire Cserhalmy Ágnes megtanította: ha a jobb lábával nagyobbakat lépett, mint a balal, a két centis különbség kiegyenlítődött. Nem szépen járt, de nem is sántított. Jól tudta: még a bűvész kalapjából sem röpül ki sült galamb, ezért nem várt csodát. Bátran szembenézett a nehézségekkel, hallatlan energiával edzette magát tovább. Azelőtt csak a jobb lábával tudott fellépni a lépcsőre, a balt maga után húzta. Most az alacsonyabb lépcsőkre a bal lábával is, bár sután, de fellépett. Csípőjének merevségét gerincének hátrahajtásával, meg a jobb csípőjének ügyes el-elfordításával pótolta. Csípője ettől függetlenül nem hajlik többé, és az a hiányzó két centi sem nő ki soha, ezért sánta marad. Milyen testnevelő tanár lesz így belőle? Pedig ő újra az lesz, ha a fene fenét eszik is, az lesz!

Futásnak eredt. Egészen jól futott, viszont a bal lábát úgy csapkodta a földhöz, mint megriasztott kacsza a szárnyát.

Megállt, és szomorúan maga elé lesett: A gyerekek kinevetnek. Rám mutogatnak, mint az egykori kigombolt sliccű tanárra. - Ezután oldalra fordult, és gyors mozdulattal felhúzta magát a nyújtóra. Előbb hintázott, azután jól sikerült saslengés után a földre ugrott. Megint, mint annyiszor, valami belenyilallt a hátába. Nem törődött vele.

Ez is Bea miatt van, mert ha nem ugrom ki az ablakon... Áh! - legyintett.

Egyre jobban fáj a gerince, mégsem keseredett el, mert, aki az életben felfelé akar menni - tartotta -, az induljon el lépésről lépésre. S ő újra kezdte.

Most a bal lábunkkal letérdelünk...! Nem jó, gyorsabban! I... így! Azután fel: egy, kettő! Fel-le, egy, kettő! No, még egyszer, és elég! Most a másik lábunkkal is letérdelünk: I... így! Mind a két térdünk a földön van, kezünkkel is megérintjük a földet, és gyorsan lábujjhegyre állunk! Ez jól ment, elég! Na, nézzük csak azt a fájós gerincet! Újra letérdelünk, nemcsak az egyik, mind a két térdünkkel, jó mélyen előre fordulunk, aztán hátra. Egy: előre, kettő: hátra! Egy, kettő...

Felnevetett.

Már nem is fáj. Most bordásfalazunk egy keveset, utána megnyikorgatjuk a korlátot is, és jöhet a többi!

A bordásfal után mégis leült, ugyanis hiába igyekezett, nem ment úgy, mint máskor. Állandóan Beát látta maga előtt: micsoda nő! Valahogyan mégis Ágnesre gondolt. Az egyik huncut, kihívó és csupa szex, a másik, mint régi templomok Madonnája, érett mosolyú, mégis izgató. Azt csókolni kell, ehhez csak imádkozni szabad. Az egyik szép, piros alma, bele kell harapni, a másik szőlő, amelyet csak szemezgetni szabad. Az rózsa, emez, akárhogyan történt azzal a majomképűvel, lilium. Az egyik macska, a másik nyuszi, az ravasz, emez szelíd bárány. Abba „belekóstolt”: micsoda íze volt! Ebbe...? Két szép virág, de egyik sem neki nyílik! - Legyintett. - Felállt, a kötélehez lépett, és felmászott a csigáig. Visszafelé ereszkedett éppen, amikor felfedezte, hogy valaki nézi. Odafordult: dr. Asperján Nándor főorvos állt az ajtóban.

- Régen... itt van, főorvos úr?

- Öt perce figyelem. Nagyon örülök, egészen jól csinálja.

- Vannak dolgok, amelyek csak akkor szépek, ha elrejtjük, mint én a sántaságomat. Ezt, pedig gyakorolnom kell.

- Eszerint miniszoknyát csak a szép lábú nők hordjanak, mert aki nek görbe a lába, annak a hosszú szoknya dukál?

- Az ember ismerje meg magát, de senkinek se árulja el milyen! Tessék nézni, sántítok-e?

Végigjárta a kistermet. Oda is, vissza is.

- Hogyan csinálja? - ámuldozott dr. Asperján.

- Napokig gyakoroltam. Egyik gyógytornász segítségével dolgoztam ki a sémát. Lassan-lassan beidegződik belém s a mozgásomba.

- Lám, vannak, akik a nehéz helyzetben szárnyat kapnak.

- És kirepülnek vele az ablakon. - Az öngyilkossági kísérletére célzott.

- Tudja, mennyit dolgoztunk magán? Képzelve: a jobb lába térdtől bokáig, a bal csípője le egészen a térdéig felnyitva. Csontot véstünk, szegecseltünk és illesztgettünk egymáshoz. Azt jól tudja, hogy eredetileg amputálni akartuk a bal lábát? - Nem várt választ. - Régen rossz, ha az orvos így kezd: Először is emlékeztetem valamire, mindenki meghal egyszer. - Kíváncsian leste, vajon megérti-e? - Egyetlen fillért sem adtam volna az életéért, azonban miután minden úgy ment, mint a karikacsapás, én örültem a legjobban, és egyszer csak, zsupsz le az ablakon!

Összeszorította az ajkát, újra átélte a történeteket.

- Ha hiszi, ha nem - folytatta néhány rövid pillanat multán -, miután lefutottam az utcára, véletlenül éppen én voltam az ügyeletes, és lehajoltam magához, olyan düh fogott el, hogy pofon ütöttem: Hát ezért kínlódtam ennyit ötödmagammal?

Odébb lépett, leült a kispadra, eközben tovább beszélt:

- Vannak, akik a kudarcból is sikert tudnak kihámozni. Annak, hogy éppen maga az, külön örülök. Visszamegy testnevelő tanárnak, ezt tudom, és mi lesz a nősüléssel?

- Egyelőre nem nősülök meg, az biztos! Csak ennyit mondhatok.

- Az élet a legjobb tanító, egyben a legrosszabb is, mert soha senki-nek sem árulja el, mi lesz a legközelebbi lec...ke. Igaz?

- Ha arra gondol, hogy megint megfutamodok, téved. Bátran szembenézek a tényekkel, még akkor is, ha a sors eddig vállára emelt, most hirtelen ledobott.

- Optimista, örülök neki.

- Amióta megerősödtem, egyre inkább feltalálom magamat. Újra bízok, és megint van hitem.

- Ez az! - A hátára vert, ugyanis közben Tamás is leült melléje. - Az igazi gyógyszer már akkor használ, amikor az orvos felírja, ám ne feledje: beszédni otthon szokás!

- Jól felkészültem az életre. Mindent újra kezdek. Nem esek kétségbe.

- Kétségbeesésünk mértéke mindig attól függ, tart-e még, vagy elmúlt a baj, - Kisvirág Beára célzott. Tamás azonnal megértette.

- A volt menyasszonyom férjhez ment. Nem régen találkoztam vele.

- Nem említette meg nekem.

- A lakására hívott, és képzelje nem mentem...

- Aki lemond a dohányzásról meg a szerelemről, az élete biztosan hosszabb lesz, viszont unalmasabb.

Tamás maga sem értette miért, Cserhalmy Ágnesra gondolt, és egy hét után, most először összeszorult a szíve. Megint elvesztett valakit. Talán nincs mit sajnálnia rajta, biztosan hibás volt ő is, de megnézné-e valaki a pisai ferde tornyot, ha egyenesen állna?

Dr. Asperján felállt.

- Holnaptól kezdve szabadságon leszek.

- Csak nem elköszönni jött, a főorvos úr?

- De. A zárójelentését megírtam. Fülöp doktor majd odaadja. Gyógyszert továbbra sem kell szednie. Lába csontos ankylozisszal gyógyult. Teljes mértékben megterhelhető. Jól jegyezze meg: újra teljes értékű ember. A tanítás szeptemberben kezdődik. Egy teljes hónapja van addig. Gyakoroljon, tréningezzen tovább! - Megint a háttára vert. - Mire becsengetnek, tanár úr, minden rendben lesz!

- Leszámítva a sántaságomat, meg a merev csípőmet.

- Tegnap, amikor megbeszéltük a távozását, beszélgettünk róla. Ez csak lábhiba. A cipő még cipő marad attól, ha lehorzsolódik a bőre. Mind a két lába megvan. Maga átlagon felül erős férfi. Ez a lába, mármint a bal, sohasem fáj többé, akár két mázsa terhet is felemelhet vele, viszont egyes dolgokat nem végezhet el többé. - Felnevetett. - Van-e olyan ember, aki mindenhez ért? Egészséges ember is kacsázhat, és más is ülhet hanyag eleganciával. Egyes tornamutatványokat nem végezhet el, igaz, ám nem mindenki Magyar Zoltán, majd megcsinálja más! Nem lesz többé bajnok, de hányan nem vagyunk azok? Ha nincs szél, evezni kell, és a hajó továbbmegy, fiatalember! Isteni szerencséje volt azzal a sikertelen öngyilkossági kísérletével. Sok helyen úgy ölik vízbe a kis kutyákat, egyes lelketlen emberek, hogy követ kötnek a nyakukba. Magát fordítva a nehéz gipsze mentette meg. Az a kis repedés, amely csak először tűnt veszélyesnek, gyors

san összeforrt. A lába teljesen rendben van. - Feléje nyújtotta a kezét.

- Hát akkor elbúcsúzom. - Melegen rámosolygott. - Isten vele!

- Nagyon szépen köszönöm... - hangja elcsuklott, nem is folytatta.

A főorvos is érzékenyebben mondta tovább:

- Megszerettem magát. Látogasson meg néha! Úgy, mint orvos, de úgy is, mint barát, szívesen látom.

Tamás nem szólalt meg többé. Lassú lépétekkel kísért ki dr. Asperjánt.

Miután a főorvos, meleg kézszorítás után elment, visszafordult ugyan, de nem mozdult tovább.

Ma nem tornászik, és máskor sem ebben a tornateremben - vélte, amitől kissé összeszorult a torka.

Betegek jöttek-mentek, ezért nem maradt tovább, visszaballagott a kórtermébe, egy ideig pihent, majd lement a postára, s táviratot adott fel az iskolájának.

7.

Magócsi Béla kitörő örömmel készült a szomszédos városban lévő szülőotthonba. Autóval jó negyedóra alatt odaér, ezért nyugodtan ke-negette örömtől ragyogó arcára a borotvahabot.

Apa leszel, apafej! - pamacsával, pontosan az orra irányába, a tü-körbe bökött. - Hallod? A...pa!

Énekelni kezdett.

- Szép az élet he-he-he! Gyereked van he-he-he! Pam-pam, papa-pam, apa!

Csak addig hallgatott el, amíg szétkente a habot.

- Tyu-tyu-tyu, pam-pam-pam, papa-pam, apa! A tyu-tyunál a talpá-
val, a pam-pamnál a sarkával dobbantott. Még borotválkozás közben
is dúdolt. A felénél sem tartott, a bajuszát vágta le éppen, amikor ki-
nyílt az ajtó. Az anyja lépett be.

- Nagyon jó kedved van, Béla! - szólt rá, csipetnyit sem átvéve a fia
jókedvéből, mihelyt melléje ért.

Az, felkapta a kagyló széléről a pamacsát, s apró pöttyöket nyomott
az anyja arcára. Majd, anélkül, hogy visszarakta volna, átkarolta az
arcát törülgető, tiltakozó anyja derekát, talán fel is emeli, ha ő gyor-
san ki nem szabadítja magát.

- Eredj már, te golyhó! - korholta kissé hátrább lépve.

- Te, miért nem örülsz az unokádnak? Régen figyellek, ne tagadd,
nem örülsz!

- Örülök, ám... - vágta rá minden meggyőződés nélkül, elharapva
mondata végét.

- Kislány, Incike. Három kiló negyven deka.

- Jóval hamarabb érkezett meg a vonat, fiam!

Béla értetlenül bámult az anyjára, mire az gyorsan folytatta:

- Nem a szokásos kilenc, négy hónap múltán repült kéményünkre a
golya.

- Koraszülött - ráncolta össze homlokán a bőrt, tárta szét a kezét.

- Mikor ölelted meg először, úgy... mármint az ágyban, az esküvő-
tök előtt?

- Egy hónappal előtte.
- Ott egy, itt négy - számolt az asszony -, ez összesen öt s nem kilenc, igaz-e?
- Igaz, de...
- A kisbabák mindig kilenc hónapra születnek, fiam!
- Incike koraszülött.
- Megöregedtem, de én sosem hallottam négy kiló negyvenkét éves koraszülöttről. Te?
- Nem, de miért ne lehetne ennyire fejlett? - Jól kihúzta magát. - Akinek ilyen ősei vannak!
- Nem, fiam! Ez a gyerek nem koraszülött! - erősködött az anyja.
- Márpedig ő az! - Mintha csak most kapcsolna, bambán bámult az anyjára. - Mit akarsz ezzel mondani?
- Hogyha tényleg csak egy hónappal azelőtt ismerted meg, mielőtt elvetted volna - sokatmondón kapta el a fia tekintetét, kutatta az arcát -, kakukkfióka ül a fészekedben, Béla.
- Incike nem az én gyerekem? Hogy mondhatasz ilyet!
- Tudom, jól éltetek. Rendes asszony, szorgalmas, kedves, meg egymás..., aláírom, de érdeklődtél-e, mi s ki volt azelőtt?
- Ha nem az anyósa lennél, nem kérdeznél ilyet.
- A férfi sohasem olyan, amilyennek az anyja elképzei, de nagyobb buta annál, hogy a felesége ne tudná becsapni. Hallottam valahol, s így igaz.
- Miért csapna be? Az ő szülei is falusiak, mint mi.
- Mégsem tartják vele s velünk a kapcsolatot. Az esküvőtökön sem jelentek meg.
- Mert meg sem hívtuk őket. Ágnes akarta így. Összebalhézta, meg egymás...
- Nagyon, de nagyon bután viselkedsz, fiam!
- Neked az tetszenék, ha egyből felülnék, igaz?
- A szerelem öl, butít, vakít. Te máris vak vagy?
- Ágnes nagyon rendes asszony. Hűséges, szorgalmas és odaadó. Te is ezt mondtad előbb, nem? Diplomája van. Pestet, és a jó állását is otthagya értem, hogy beüljön az itteni, vacak postahivatalba bé-

lyegeket nyálazni. Budapestért cserébe, ez a koszos falu. Jó vásár, mondhatom!

- Tedd már félre az elfogultságodat, Béla. Senkire, rám se hallgass, csak az orvosra. Ma úgy is bent jársz a szülőotthonba, kérdezd meg tőle! Ő nem hazudhat neked, csak a színtiszta igazat mondhatja, mert ugye köti az esküje.

Béla hite megrendült, de még ellenkezett.

- Ágnes nem olyan. Miért csapott volna be? Én voltam az első férfi az életében. Ennyit már csak tudok, nem?

Az anyja sarkon fordult.

- Feltétlenül beszélj az orvossal! - szólt vissza az ajtóból az elképedten, utána bámuló fiának.

Magócsi Bélát leforrázták. Olyan képpel lesett az anyja után, mint ha segítségért akarna kiáltani. Miután becsukódott mögötte az ajtó, elkeseredetten a levegőbe csapott a pamacsával. A hab a csempére pötytyent, nem törődött vele. Gyorsan befejezte a borotválkozást. Mindent otthagyt. Még a pamacsát se öblítette le. Berohant a szobába, magára kapkodta a ruháját, és elmenekült otthonról. Nem autóval ment, ugyanis ennyire feldúlt lelkiállapotban nem ülhetett a volán mögé. Nem volt ideges, az anyja szavai csipkedték rongyos szélűvé, előbbi kedvét.

Az autóbusz-megállóban senkihez sem szólt. Félreállt, és az előtte heverő kavicsokat rugdalta... A buszon is, alig váltott szót az ismerőseivel. A szomszéd asszony, közvetlenül a háta mögött ült. Megcsíp-te, ő hátrafordult.

- Úgy kuksolsz, mintha nem a szülészetre, a feleségedhez és újszülött gyerekedhez mennél, hanem temetésre.

- Van ez így néha - csak ennyit mondott, majd nem törődve vele többé összetöpörödött, s magába mélyedten „vészelte át” a menet-időt.

A végállomáson egy pohár sörré is meghívták. Nem ment. Egyenesen a szülőotthonba rohant, holott jól tudta, majdnem egy félóra múlva kezdődik a látogatás. A portásnak pénzt adott, mire az készségesen hátat fordított, mialatt beosont a nagykapu kis ajtaján.

Dr. Brüll, Ágnes szülész szakorvosa a szülőszobából futott ki valamiért. Nagyon sietett, félig már beöltözött. A mentőket várta, akik URH-adón szóltak be a központjukba, ahonnan telefonon értesítették a szülőotthont, hogy készüljenek, mert a szülés már a mentőkocsiban megindult. Ezért csak kutyafuttában állt vele szóba.

- Csak azt szeretném megkérdezni - makogta -, koraszülés volt a miénk, vagy...

- Koraszülés? Miért lett volna az! - vágott szavába az orvos. - Ágika teljesen kihordott, normális, kilenc hónapos magzatot szült. A koraszülöttek, általában két kiló alatti súlyúak, amíg Incike...

- Három kiló negyven - bökte ki helyette a férj, olyan hangon, mintha saját halálos ítéletét nyögte volna ki.

- Miért kérdezte?

- Csupa tudatlanságból - hebegte a tovább rohanó orvosnak, aki azért hagyta faképnél, mert meghallotta a közeledő mentőautó szirénázását. Annyit sem mondott, hogy bocsánat.

Magócsi Béla is elindult. Úgy haladt végig a folyosón, hogy még a gumitalpú cipőjének koppanását is hallotta. Mintha üvegen járna, s nem a cipője kopogna, hanem a füle. A falak visszaverik, óriási hangfalként dörömbölik bele a semmibe, mert ő nem a földön, valahol az úrben ténfergett, a körülötte lévő padok, ablakok, örökzöldek nem léteztek a számára...

Az eddigi, igen szép életük mostanra semmivé vált, mint a köd széteszlott Egyszer a meleg gyötörte, máskor a hideg rázta, ezért, mint a nagyon ideges emberek, hol be-, hol kigombolgatta a zakóját.

Ágnes arcán széles mosoly ült, mialatt elébe sietett.

- Holnap hazamegyünk - újságolta már messziről, ám férje a legnagyobb megdöbbenésére, tünetően elfordította, csókja fogadása elől az arcát.

- Mit tettél velem? - csattant fel kérdőre vonón. - Hogyan tehetted meg ezt? - A további kérdések szemrehányón hörögve záporoztak Ágnes felé. - Terhesen jöttél hozzám. Miért csaptál be? Hogy lehettél ilyen nagy..., tudod mi! Én, a hülye - verte látványosan a fejét az öklével -, elhittem neked, hogy koraszülés.

Ágnes hátrált néhány lépést, majd hirtelen megállt. Kezét védekezőn a mellére szorította.

- Nem tudom, nem tudom. - A férje szeme közé lövellte a tekintetét, s feljajdult. - Nem tu...dom!

- Nem tudom, nem tudom - pattogott az tovább. - Legalább mosakodjál, mert néha mosakodni is kell, nem elég csak színt váltani. Mi ez egy ilyen nagy képmutatónak, ámítónak, mint amilyen te vagy?

Ágnes azonnal felismerte a helyzetét. Két lépéssel odébb lépett, és bocsánatkérően suttogni kezdte:

- Az én képmutatásom már régen megszűnt volna, ha az igazság nem lenne ennyire kegyetlen hozzám. Nevet akartam a gyerekemnek, aki tényleg nem tőled származik, meg otthont, mert nem magamért, őérte tettem. Jézust is megszülték valahol, nekem jászol sem jutott. A szállóból kiraktak, albérletet nem kaptam, a szüleim kitagadtak... Ez az igazság, Béla!

A közeli asztalhoz vánszorgott, s a mellette álló, fonott karosszékbe rogyott.

- Te akartál. Szeretted - újra ráemelte könnybe lábadt szemét -, vagy nem?

- Szerettelek - suttogta a férje, aki közben bizonytalan lépésekkel utána vánszorgott.

- Ha igazán szeretnél, nem csiholnál belőle ekkora tüzet. Valójában te senkit, csak magadat szereted Béla! Áldozatnak véled magad, ezért addig-addig fújod a vizes fát, amíg lángot nem fog.

- Te merészelsz nekem szerelemről, meg mimikről beszélni?

- Sohasem színleltem szerelmet. Hogyan tehettem volna, amikor már a nővérszálláson is terhesen feküdtem melletted az ágyban. - A földre szegezte könnyes szemét. - Jó, el kellett volna mondanom, igazad van. Meg is teszem, ha szóhoz hagysz jutni.

- Nem mondtál te semmit - heveskedett a férje. - Semmit se mondtál el! Csak: mit szólnék... ha..., ilyeket dűnnyögtél a fülembé.

- A szemérmes ember példálózik, az okos ért belőle.

- Ne téveszd össze - figyelmeztette hideg gúnnyal a férje - a szemérmességet a ringyósággal! Miként fér össze a lilium és a sár, a főzőkonyha meg a vécé, a leveses tál és a kifakadt halott?

Ágnes a férje lába elé vetette magát. Átkarolta két kezével a lábát, arcát a térdéhez szorította.

- Ne, ne szórd, rám a szennyet úgylis sok van már rajtam! Nem, nem csak én tehetek róla!

Felemelte a fejét, és újra a férfi arcába fúrta a könnyeitől fényes tekintetét.

- Ha fejedre esik egy alma, ne azt szidd, a fát és a szelet, amely le sodorta. Értsél meg, nem tehettem mást!

- Az egész falu engem nevet s gúnyol majd. A felszarvazott férj is nevetséges, de te nem csak szarvat, szamárfület és ökörfarkat húztál rám. - Gúnyosan sorolta: - Kettőt vettél el egy helyett. Más tojt bele a fészkedbe! Más lépett előbb a kertedbe. Kijárt utat tapostál! Azt hitted, szűzföld, és már mag is volt benne... Ilyeneket kiabálnak majd rám!

Hangja, mialatt beszélt, egyre jobban elszíntelenedett. Szemében furcsa tűz lobogott, ajka remegett, mialatt Ágnes, nehézkesen feltá pászkodott a köről, visszaült, és pongyolája bő ujjával letörölgette a könnyeit.

- Ha elvász, ha nem - mozdult meg végre a márványszáj, arca továbbra is szenttelen, teste mozdulatlan maradt -, én nem lépem át többé a küszöböt, de a faluból nem költözöm el. Ott akarok meg tisztni, ahol vétkeztem. Ha leköpnék, letörölöm, ha belém rúgnak, nem rúgok vissza! Ha pletykálnak rólam, nem hallom meg, mert én nem leszek többé személy, csak vezeklés. Visszaadom a nevedet is, amelyet a kislányomnak loptam el tőled. - Hangja remegett, arcára némi pír lopódzott. - Csak egyetlenegyét kérek tőled: bocsáss meg annak, aki mától halott! És felejts el!

- Felejts el, felejts el! - nevetett fel erőltetetten a férje, majd teljesen váratlanul, sokkal csendesebben folytatta: - Nagyon szerettelek, Ági. És ez a nagy szerelem most egyszerre szappanbuborékká változott, s elpukkadt. Tudod, milyen borzasztó érzés egyik percről a másra meggyűlölnöm azt a gyereket, amelynek annyira vártam a világrájöt tét? Előtte imádtam, most pedig gyűlölöm, mint a férget. Tudod, miért? Mert miatta veszíttelek el téged. Szerettelek, mondtam, és ez

így igaz. Most sem haragszom rád, ez is igaz, azonban ez mind kevés ahhoz, hogy ezek után együtt éljek veled!

Ágnes már akkor méregre gyúlt, amikor a gyerekét féregnek nevezte, mégsem szólt közbe, csak most csípett vissza.

- A gyengéd ember előbb homlokon csókolja a feleségét, aztán sitelve fenéken rúgja, igaz Béla?

- Csipkelődsz! - fortyant fel a férje. - Még jó, hogy vádbeszédet nem tartasz, holott semmi esetre sem én vagyok a vádlott.

- Szeretted, most sem haragszol... mondtad.

- Így igaz.

- Tudod, mi ez? Mentőöv, amelyet úgy dobnak be, hogy szétverjék vele a fuldokló fejét.

Magócsi Béla felegyenesedett. Mindene sírt, mialatt végignézett a feleségén, a hangja is:

- Elmegyek.

Ágnes felugrott, s feléje tárta a két kezét. Olyan mozdulatot tett, mintha a nyakába akarna ugrani.

- Bocsáss meg, bocsáss meg előtte, Béla!

A férje felelet nélkül megfordult, és erélyes léptekkel megindult az ajtó felé. Ágnes utánaszaladt.

- Várj meg! - szólította eközben, megtestesült fájdalommal.

A férje megtorpant, de még nem állt meg. Ágnes, miután beérte, elébe állt, elkapta a kezét, és magához szorította.

- Úgy érzem, mindenkitől bocsánatot kell kérnem, de nem találok rá szavakat, pedig biztosan van, szép is, és talán hosszú is, csak most... most nem jön a számra. - Szemében újabb könnyek gyűltek, folytak végig az arcán. - Csak ennyit: bocsáss meg, Béla!

Választ sem várva megfordult, és hangosan zokogva elindult a kórterme felé...

Szobatársnője, aki teljesen véletlenül főnökének, annak a postahivatal vezetőjének a lánya volt, ahol dolgozott, hirtelen felugrott, és eléje rohant.

- Rosszul vagy?

- Áh! - szemei könnyben úsztak, az arca mégis mosolygott. - Mondd, te éreztél már ilyet? Ilyen... váratlan megkönnyebbülést? Ha-

talmas terhet, bűnbánatot hordasz... Vele alszol, vele kelsz. Ha leleplezésre gondolsz, kiver a verejték, borzalmas rossz érzések öntenek el... Aztán egyszer csak, a legváratlanabb pillanatban, hirtelen megszabadulsz tőle.

A harmatos fiatalság szirmait régen elhullajtott szobatársnője, aki a tizenöt éves lánya mellé, újabb kisbabát szült: A gyerekem kamasz, én még fiatal vagyok, ezért az anyaság tudata még elevenen él bennem, valakit simogatnom, babusgatnom kell, ezért szültem egy másik gyereket - mondogatta a folyosón a fiatalabb kismamáknak, most aggodva szorította kezét Ágnes homlokára.

- Nincs lázad. Mi történt veled?

Ágnes nem válaszolt. Mélyen lehajtotta a fejét, és mereven nézte egy ideig a földet. Később az ágyára vetette magát, és hangosan felzokogott.

- Szóljak az ügyeletes orvosnak? - kérdezte a szobatársnője.

- Nem kell, köszönöm.

A jó tizenöt évvel idősebb asszony melléje ült, és magához húzta Ágnes fejét.

- Nyugodj meg, és beszélj! Mi történt veled? Az előbb semmi bajod, most meg teljesen kikészültél.

Ágnes felegyenesedett. Zsebkendőjét keresett s megtörölte azzal az arcát. Mély lélegzetet vett, sírása alábbhagyott, viszont eddig lefojtott szomorúsága, most újabb utat keresett magának. Összerázta, megremegtette a szája szélét, olyan mélyet sóhajtott, mintha nem kapna levegőt.

- Megtudta - rebegte két sóhaja közben.

- Mit és ki?

- A férjem, Béla.

- Mit tudott meg a férjed? - álmétkodott az lebénultan.

- Incikének nem Magócsi Béla az apja... Azt hitte, koraszülött. Most valahogyan rájött, én, pedig mindent bevallottam neki.

A szobatársnője még mindig nem értette, csak megsejtett valamit, ezért ösztönszerűen rávágtá:

- Nem kellett volna bevallanod, ha már eddig eltitkoltad.

- Nem lehetett elkerülnöm. Így alakult...

Bár Ágnes világosan megmondta előbb, hogy miről van szó, ez azonban annyira hihetetlenül hangzott, hogy a szobatársnője még csak most kezdte megemésztetni.

- A mindenit! S mit szólt hozzá? - kíváncsiskodott, színt vallón női mivoltának később dadogva.

- Én már azt is humánusnak tartom, hogy ezek után nem ütött agyon, csak belém rúgott.

- Tényleg megrúgott? - Ágnes nem válaszolt, a műanyag padlót lesté. A szobatársnője tovább kíváncsiskodott. - Ha nem tőle, kitől van a gyerek?

- Egy olyan aljas embertől, akinek a nevét sem ejtem ki többé, talán már el is felejtettem.

- Mondd el!

Ágnes, egy mély sóhaj után engedelmesen elmondott neki mindent. Hol szembenézett vele, hol lehajtotta a fejét. Úgy dőltek belőle a szavak, mint rossz csapból a víz. Egyszer gyorsan, máskor lassan, néha csak csepegett. Harag, bánat, keserűség, gyűlölet..., minden belevagyült, csak a kétségbeesése nem érződött, amely kínozta. A végén nemcsak megkönnyebbült, egyenesen örült, amin a társnője igencsak megdöbbsent, majd... - Most... most mi lesz veled? - érdeklődött előbbi szörnyülködésének közepette.

- Akármi lesz is, sokkal jobb lesz, mint eddig volt. - Elkapta a kezét. - Tudod te, mi az, hazugságban élni, nézni más örömét, amely neked kínszenvedés?

Behunyta a szemét, mellét kifeszítette, mély lélegzetet vett.

- Ha tudnád, ha éreznéd, mennyire megkönnyebbültem! - Elengedte a társnője kezét, s mélyen hallgatott.

- Hol fogsz lakni - hűtötte le az -, másodmagaddal? Hozzájuk nem mehetsz vissza, és amint mondtad nem is akarsz. A híd alatt?

- Ott is jobb lesz, mint náluk volt.

- Elváltok?

- Visszaveszem a lánynevemet. Incikét a saját nevemre anyakönyveztetem.

- Te! - kiáltott fel a szobatársnője, egyben munkatársa, mint akinek váratlanul eszébe jutott valami, miközben sokat sejtetően megszorított-

ta a kezét. - Mellettünk, tudod, ott a postahivatal mellett, van egy üres parasztházacska. Egyszobás..., fürdőszoba nincsen, ám, egyelőre az is megfelelne. Meg is veheted...

- Miből?

- A szüleid csak adnak pénzt!

- Kitagadtak, ezért egyetlen fillért sem fogadnék el tőlük.

- Én a te helyedben nem lennék ennyire makacs.

- Nem makacsság ez. Önérzet, vagy mit tudom én, dac...

- Bérbe adják. Régen kiadó, de a kutyának sem kell, mert ugye nálunk nincs lakáshiány. - Hirtelen az órájára pillantott. - Apu tíz perc múlva megérkezik, a férjem ugyanis szolgálatban van, akár ma elintézi neked. Beszéljek veled?

- Nagyon, de nagyon jó lenne. - Hálásan átölelte, és megcsókolta. - Köszönöm, Éva! Ugye te is ócska ringyónak tartasz?

- A rossz fogalmát nehéz meghatároznunk, édeske, mert szerintünk mindig az rossz, amit mások követnek el. Nem, én nem ítélek el, bár teljesen megérteni sem tudlak.

- Bünt követtem el, nagy bünt. Őszintén meg kellett volna mondanom neki, még akkor és ott a kórházban, mielőtt lefeküdtem vele, mert náluk... áh!

- Amint mondtad, sokat bántott a lelkiismereted...

- Bántott? - vágott közbe. - Az én lelkiismeretem valósággal harapott. Nap, s mint nap belém harapott. Nagyon megbűnhődtem érte. Előbb kellett volna tisztességesnek lennem, és akkor...

- Sohasem késő megpróbálnunk annak lenni, akik lehettünk volna, Ági - torkolta le vigasztalón a szobatársnője.

Ágnes nem válaszolt, mert a folyosó felől lépések hallatszottak.

A látogatók érkeztek meg.

A kis község postahivatalának vezetője, akit a falusiak, régiesen postamesternek neveztek, nagyon hamar megkedvelte Cserhalmy Ágneset, a szorgalmas és pontos hivatalnokot. A lakást nemcsak megszerezte, hanem, mire hazajött a kisbabájával, felesége segítségével, a lehetőségekhez mérten szépen be is rendezte nekik.

... A két szomszédos kismama állandó kapcsolatot tartott azóta, és mire letelt a húszheti szülési szabadság, észre sem vették, hogy a korábbi emberi kapcsolatuk testi-lelki barátsággá alakult át.

Cserhalmy Ágnes, a közben eltelt idő alatt, elvált Magócsi Bélától. Visszavette a lánynevét, és úgy, amint már a kórházban megmondta a férjének, a gyereket is erre a névre anyakönyveztetette. Válása után ugyan írt Csoma Pálnak, apasági nyilatkozatot kért tőle, ugyanebben a levélben küldött egy nyilatkozatot is, amelyben lemondott a gyerektartásról, a gyermekének apja azonban nem válaszolt.

Minden simán ment, továbbra sem lett volna baj, ha váratlanul közbe nem lép a volt anyós. Magócsi Béla anyja, mint az ármánykodás nagy mestere, egyik szép napon kezébe vette a karmesteri pálcát, és váratlanul beintett a falu jól hangolt, példásan buzgólkodó pletykazenekarának. És ez a „zenekar” hirtelen rázendített.

Jaj, annak, akinek ez a zene szólt!

Cserhalmy Ágnes hallgatva az egyik nagy, görög bölcselkedőre, aki sok-sok száz évvel ezelőtt megmondta: az emberek ellen lehet védekezni, de a szóbeszéd ellen nem, ezért egyetlen pillanatig sem védekezett, csak tűrt és várt.

Az utcán lépten-nyomon rákiabáltak, mire ő bezárkózott. Vásárolni nem járt, a kolléganőjét kérte meg a rendszeres bevásárlásra. Az orvoshoz és a kismama tanácsadásokra, Incikét a barátnője vitte el helyette...

Ágnes ez alatt, az aránylag tartós bezárkózása alatt kifejezetten megszépült. Karcsúsága, formás domborulatainak körvonalai sokkal élesebben rajzolódtak ki feszülő ruhája alól, mint előtte. Ha olykor-olykor mégis, elkerülhetetlen végigment az utcán, egyes fiatalember, mint édes szőlőt a muslicák azonnal körülrajzolták, s pajzán szavakkal illeték. A hivatalban, egyszerű „barázdának” véelve, amelyre minden madár rárepülhet, „nyílt” ajánlatokat tettek neki... Lassan-lassan elviselhetetlenné vált a helyzete. Cserhalmy Ágnes mégsem lökte ki a karmait hanem, mint fészkből kipottyant madárka, riadtan a fa tövébe húzódott. Elkérte magát a kiszolgáló ablaktól. Eddig pénztáros, csomagkezelő, sajtófelelős volt, de ő kezelte az OTP-betéteket is. Most a csomagok kezelése helyett könyvelt, a pénztáros-

ságot, pedig a kis telefonközpont kezelésére cserélte el... Csak a bérelt, egyszerű, lelakott, de szépen berendezett lakásában, a kislánya mellett érezte magát boldognak, ám az utóbbi időben már itt sem hagyták békén.

Egyik este vetkőzött. A kombinéjánál tartott éppen, amikor észre vette, hogy az ablakon át, amelyet elfelejtett befüggönyözni, figyelik. Habozott, hogy az ablak elsötétítő függönyét húzza-e félre vagy kapcsolja le a villanyt. Némi kapkodás után a villanykapcsolóhoz hátrált. Miután leoltotta, a kéznél lévő pongyolájába bújt, és az ablakhoz rohant. Még oda sem ért, az máris megkoccant.

- Engedjen be! - suttogta valaki kintről.

- Mit akar?

- Bent megmondom.

- Mit..., mégis, mit akar tőlem? - hebegett zavartan.

- Magát. A testét.

- Minek néz maga engem, kurvának? - hebegte a méregtől fulladozón.

- Ne fogalmazzon ennyire durván. Régen figyelem magát... Nagyon tetszik nekem. Ha, akarja, jól megfizetem.

- Takarodjon el innét, mert segítségért kiáltok!

- Másokat, beenged, engem, miért nem?

- É...én? Mondjon egy nevet.

- Magócsi Béla anyja híreszteli, de másoktól is hallottam. Régen lesem. Nagyon szép teste van. Teljesen felhergelődtem, mint a bika...

- Csak hiszi, hogy bika, holott ökör.

A fiatalember hangosan káromkodott, valami olyasfélét mormogott, hogy becsapták, meg fenyegetőzött, végül bosszúsán leugrott a téglarakásról, amelyet ő maga rakott az ablak alá, és elsompolygott onnét. Az erősen korhadt kerítésen, az jöhetett be, aki akart.

Máskor autó állt meg az úton, közvetlenül a kapuja előtt, kis kertjében, a virágjai között kapálgatott.

- Gyere el velem autózni, Ágika! - tegezte le a belőle kiszóló férfi, akit látott már valahol, de kevésbé ismerte.

- Miért nem a kedves feleségét hívja?

- Nem mindegy a neked, kivel? Eggyel több, vagy kevesebb... - Bemegyünk Pestre. Szórakozunk és...

- Szórakozzon a Nagy Pista szamarával, ha a kedves felesége nem elég! - s faképnél hagyta.

A fiatalok, ha meglátták, rápisszegtek, füttyültek... Ő úgy tett, mintha észre sem venné őket. Sok, különféle, ajánlatokat tevő levelet is kapott, noha a legtöbbit olvasatlanul elégette, akadt, aki feleségül kérte.

Minden újság három napig tart, hirdeti a szólásmondás. Ez a cirkus azonban már több mint egy éve folyt körülötte. A koronát a postahivatalban tették rá. Pénzt számolt az egyetlen iroda végében, amikor idős asszony csörtetett be az ajtón. Annyira becsapta, hogy mind a ketten odafigyeltek, eztán a kis kiszolgáló ablakhoz rohant, és torszakadtából beordított:

- Gyere ide, te cifra cafrika, hadd tépjem ki a hajadat!

Ágnes tudta, hogy neki szól, mégis úgy tett, mintha nem venné észre, mire az még jobban ráordított:

- Neked beszélek, te jöttment, kis ringyó! - Szeme villámlott, rút arca még jobban eltorzult. - Elcsavartad Béla fejét, belegázoltál annak a rendes családnak a becsületébe. Most az én unokám kell? Talán megint tele van a hasad? Férj kell, hogy újra beletojjál a fészkébe, mi?

Ágnes szó nélkül felállt, az udvari kijárat felé indult. Az öregasszony utána ordított:

- Ne menj el, mert betöröm az ajtót, és szálanként tépem ki a hajadat!

- És mi mit csinálunk, ez alatt, Jolán néni? - védte Ágnest az egyetlen munkatársa.

- Neked nem osztottam kártyát, Kriszti!

- Van, aki nem tud kártyázni, csak az ürüléket kevergetni, mint maga - nyelvelt vele tovább Kriszti.

- Mit beszélsz? - szúrt bele az öregasszony. - Mi vagyok én, szarkeverő?

- Maga mondta.

Az öregasszony feléje köpött. Haja összeborzolódott, arca újra eltorzult, úgy nézett ki, mint a boszorkány. Ezután megint Ágnesre ordított:

- Ha nem hagyod abba, ha továbbra is az unokám körül rázod azt a nagy csecsedet, elüldözlek ebből a faluból! Én megteszem, meg én, mert én nem vagyok olyan gyáva, mint Béla anyja. Megtépem a hajadat. Csúffá teszek. Olyan botrányt csapok, hogy arról beszél az egész falu...

A cérna elszakadt. Ágnes élesen szembefordult vele, s hidegen vágta a szemébe:

- Az igazi száárnak mindig nagyobb a nyelve, mint a füle, néni! - Megfordult, és kirohant az ajtón.

Az udvaron két tenyerébe temette az arcát, és hangosan zokogva futott be a postamesterék szolgálati lakásába. Az ajtóban megállt. A falnak dőlt, és tovább sírt. A postamester felesége vette észre, de mire melléje ért, már ott termett Éva is, aki az anyjánál járt - egyébként fizetés nélküli szabadságon volt -, ezért szinte egyszerre kérdezték meg tőle:

- Mi történt veled?

- Nem bírom tovább - zokogta. - Úgy élek, mint egy szent, mégis mocskolnak. Kinek adok én okot, kit csábítok el? Maguk mindennap látnak, mindent tudnak rólam, főleg Éva! Szóba állok egyetlen férfival?

Tovább sírt. A két asszony megfogta, és az egyik fotelhoz vezette.

- Ül le! Nyugodj meg! Főzök egy jó, erős kávé! - az idősebb asszony már el is tűnt a konyhaajtóban.

- Mi történt veled? Meséld el! - kérte Éva.

- Dolgoztam. A napi bevételt összegeztem. Az ajtó váratlanul kivágódik, egy vén banya ront be, és se, szó se, beszéd, rám támad: Kitépi a hajamat, botrányt csap, elüldöz a faluból... - Újból sírni kezdett. - Még a gyereket is bemocskolta.

- Mit mondott, miért tette?

- Mert szerinte elcsábítottam az unokáját. Azt sem tudom, kiről beszélt. Kit, melyik férfit ismerek én ebben a rohadt faluban, úgy istenigazából? Senkit. Ki sem mozdulok otthonról. Ha néha, egyszer-

egyszer mégis végigmegyek az utcán, a halaszthatatlan dolgaimat intézem, kérem el a pap csuháját, és bújjak bele? El-elmegyek ebből a faluból!

- Mész ám, mindjárt megmondom, hová!

- Nem bírom, nem bírom tovább! A férfiak zöme prostituálnak néz. Leszólítanak, leselkednek az ablakom alatt, ajánlatokat tesznek, szóban, levélben. Az asszonyok rám nyújtják a nyelvüket, piszkolnak...

- Majd elmúlik, kedves. A férfiak többsége meghajlik az erény előtt, és sürgősen odébb áll.

- A múltam szerint ítélnék el. Körül dongnak, mint köpést a zöld legyek.

- Később elfelejtenek, mert egyetlen kutya sem koslat potyán a szuka körül. Aztán itt a tavasz. Az asszonyok, mint a varjak, sorban ki-röpülnek a mezőre. A hivatalban szeretnek. Megbízható s pontos vagy...

- Mit érek a pontossággal, ha nincsen senki, aki észrevegye?

- Az elkeseredés beszél belőled, meg a harag, ezek, pedig nem jó tanácsadók, szívem! Apa igenis elismeri a jó munkádat, fizetésemelést adott. Az emberek meg előbb-utóbb lecsillapodnak. Az a lényeg, hogy van egy nyugodt otthonod, s szép és egészséges kislányod.

- A vízben a nagy, ragadozó hal felfalja a kisebbet, a szárazföldön sok lúd disznót győz, a levegőben a vércse elkapja szelíd galambot... Hol van akkor nyugodt hely ebben a faluban?

A postamester felesége eközben megfőzte, és behozta a kávé.

- Ludas Béláné volt a ludas - játszott a szavakkal. Mialatt a kávé le-főtt, beszaladt az irodába kiszimatolni, hogy ki okozta azt a csúnya botrányt. Ott tudta meg az öregasszony nevét. - Tudod ki az? Béla anyja testvére. Egyébként világéletükben, haragban voltak, mostanra kibékültek. Majd az uram elintézi, ne félj! A községházán járt, mialatt az eset történt. Már is visszament, hivatalos helyen történt botrány miatt panaszt tenni.

Megsimogatta Ágnes haját.

- Eddig olyan szépen túrtél, most borulsz ki? Meglásd, hamarosan lecsendesedik ez a..., ez az ellened felkavart pletykatenger!

- Egyik vihar még el sem ül, máris itt van az újabb. Talán megérdemlem..., talán nem. Szerintem nem. Rossz nő vagyok, Kató néni?

- Dehogyan vagy, dehogyan vagy! Az emberek kegyetlenek, nagyon kegyetlenek, lányom! Tudod, mit mondott Diderot? A kutya sem harapna, ha beszélni tudna. Meg: minél jobban megismerem az embereket, annál inkább kedvelem a kutyámat.

- Tudod, mi a baj, Ági? - szólt közbe Éva. - Nem mozogsz eleget az emberek között. Ebet a szőrével...

- Így csak ugatnak, akkor marnának is.

- Ma színházba megyünk. Gyere el velünk, szívi! - kérte Éva.

- Inci?

- Majd én vigyázok rá - ajánlkozott azonnal Éva anyja. - Menjetek csak! Ne legyen gondotok a két gyerekre. Nagyon jól meglesznek együtt, mint két testvér, annyira szeretik egymást. És ugye, itt lesz a nagylányunk is! Nemcsak most, máskor is, rengeteget segít nekem.

- Beleférek... úgy értem lesz hely a kocsitokban?

- Meglehet, csak ketten leszünk, mert újra megbetegedett a férjem kollégája, és helyettesítenie kell a drágámnak. - Éva férje a helyi vasútállomáson forgalmistaként dolgozott.

- Te vezetsz?

- Ne rezelj be! Nem hajtok a fának! - Továbbcirógatta Ágnes arcát.

- Eljössz? - szinte rimánkodott. - Nemcsak most, máskor is, mindig velünk jöhetsz. Jössz?

Ágnes rábólintott, közben felállt, rendbe szedte a ruháját, és visszaballagott a postahivatalba.

8.

Molnár Tamás a vártnál sikeresebben vette az akadályt, amely majdnem kettétörte a pályáját.

Mielőtt belépett volna munkahelyére, a gimnáziumába, mindent átgondolt: A gyerekeket le kell kötni, mert ha nem, ők kötik le magukat, ami borzalmas lehet a tanárúknak. A gyerekek mozgatására, foglalkoztatására a testnevelési órák a legalkalmasabbak, viszont veszélyesek is lehetnek annak, aki testi hibás, mert a gyerek olyan, mint a csalán, ha nem jó helyen fogják meg, csíp...

Két osztálynak tartott, „első fellépéseként” egyszerre tornaórát. Sorba állította őket a tornaterem közepén, és eléjük állt.

- Biztosan észrevettétek rajtam... Szóval, nem így születtem, elhihetitek, az sem lenne szégyen, viszont nem lehetnék testnevelő tanár. Ebbe a gimnáziumban tanítottam... Baleset ért, amely érhet titeket, és a szüleiteket egyaránt. Élsportoló voltam. A balesetem is sporttáborban történt. Biztosan láttatok a televízióban síversenyt. A többit képviseljétek mellé!

Olyan csend honolt a tornateremben, mint a temetőben. Minden szem őt figyelte.

- Ezen túl együtt dolgozunk. Én, megtanítalak benneteket tornászni, és egészségesen élni. Fegyelemre, önuralomra, testedzésre, kérlek benneteket, hogy segítsetek nekem! Aki akar, csúfolhat, intelligencia kérdése: ki igen, ki nem! - Feléjük bökött. - Most pedig kezdjük el az órát!

A sípjába fűjt.

- Libasorba igazodj! - Néhány pillanatig várt, itt-ott egy-egy tanulót erre-arra állított, hogy a múlt tanévben már megszokott, nagyságszerinti tornasor újra kialakulhasson. Aztán újra a sípjába fűjt. - Futás! Egy, kettő, egy, kettő...! Magasabbra emeljük a lábunkat! Nem lazás-lunk, nem sétálunk, futunk! Egy, kettő...

Amelyet a megszokott testnevelési óra követett...

Azt az újonnan megtanulandó gyakorlatot, amelyet csípője merevsége miatt nem tudott bemutatni, mással végeztette el. Valamennyi osztályban kiválasztotta a legjobb tornászt, elmagyarázta, mit s hogyan kell elvégezniük, aztán bemutattatta velük a gyakorlatot.

A jó tanárnak mindent jobban kell tudnia, mint a diákjainak, más-ként lenézik, s oda a tekintélye. Olyan gyakorlatokat mutatott be sán-ta létere a nyújtón, a bordásfalon, a korláton, a gyűrűn, meg néhány többi tornaszeren, leginkább a kötélén, a mászórúdon és a, lovon..., hogy mindenki elámult. Kint az udvaron diszkoszt, gerelyt dobott, súlyt lökött, focizott - ő volt a kapus -, viszont azokat a játékokat, ahol sokat kellett a lábával is dolgoznia, kerülte, mert a mozgása su-tának, nevetségességnek tűnt.

Diákjai már az első hónapokban megszerették. Tisztelték, felnéztek rá, habozás nélkül engedelmeskedtek neki egész tanévben. Az osztályfőnökökkel rendszeres kapcsolatot tartott. Számon tartotta azokat a diákokat, akikre sok volt a panasz. Őket a testnevelési órákon külön-külön és alaposan „megdolgoztatta”. Legjobb tornászait régi egyesületébe ajánlotta be, ahová személyesen kísérte el őket, ahová rendszeresen eljárta ő maga is. Részt vett diákjaival a nagy versenyeken, s mindenütt, amit a testneveléssel kapcsolatba hozhattak. Kollégái, akik az óta jöttek, mialatt kórházban feküdt, sutaságával egyetemben, megkedvelték...

Tamás a másnapi órabeosztását nézegette a tanári szobában, amikor valaki beszólt:

- Tomi, a diri hívat!

A mellette ülő tanártársa nagyképűen a fülébe súgta:

- Óvakodj tőle, mert olyan ember, aki előre tudja a választ, mielőtt a kérdését feltenné. Nagyképű és beképzelt. Itt csak az történhet, amit ő akar, nekünk s mindenki másnak, kuss, a neve!

Tamás nem törődött vele, mégis kifacsart érzésekkel sietett a tanári szobától kissé távolabb lévő igazgatói iroda felé. Előbbi, tanártársa az igazgatói székre pályázott. Mindenki kedvelte, javasolta, viszont a fővárosi művelődési osztály még igazgatóhelyettesnek sem nevezte ki.. Senki sem tudta miért. Azóta sértődött. Az igazgatót balesete

előtti hónapokban helyezték ide, egy másik gimnáziumból. Tamás alig ismerte, holott, igaz, csak némi ideig kollégák voltak.

Még a tanév elején történt, valamelyik unalmas értekezleten, Tamás arra figyelt fel, hogy az igazgatója beszéde alatt, balkezeivel állandóan a szemüvegét lökdöste. Megszámolta: harmincnégyszer lökte feljebb, és legalább húszszor mondta azt, hogy téboly, amiért is a tanártársai tébolydirinek csúfolták.

Senkiben sem bízik meg, tartották, csak önmagában. Annyira bizalmatlan, járta róla a sikamlós, csipkelődésnek szánt hír a tanárok között, hogy valamennyi kézfogása után képes megszámlolni az ujjait, amiért is Tamás, a parolázásuk után önkéntelenül az igazgatója kezét figyelte.

Az egyik fotelra mutatott.

- Foglalj helyet, kedves kolléga! Régen készülök, már a múlt évben is eszembe járt, erre a beszélgetésre, csak, téboly az idő, az idő kevés, meg miegymás!

Mutatóujja körmével megpöcögötte karójának üvegét, a másikkal zavartan lökte feljebb a szemüvegét.

- Hogy vagy? - kérdezte meg nyomban ezután teljesen váratlanul.

- Köszönöm szépen. Hívattál?

- Igen, igen... No, ülj már le, mit ácsorogsz ott! Te! - váltott másodszor is hangot, mialatt két ízben is feljebb lökte a szemüvegét. - Mi is történt veled annak idején?

- Síbaleset...

- Igen, igen a lábad! - vágott közbe, majd az ajtóhoz futott, és át szólt az iskola titkárnőjének: - Anikó, egy kávé kérek!

- Ha nekem hozatod - szólt közbe Tamás -, ne tedd, ugyanis nem kávézom.

- Nem kérsz? - Megint kikiáltott. - Nem kell, Anikó! Köszönöm! - Újból Tamáshoz fordult. - Egyáltalán nem kávézol?

- Sportoló koromban szoktam le róla.

- Persze, persze, te sportoltál. Téboly, hogy mennyire könnyen felejték.

- Te engedté el abba a sporttáborba, ahol balesetet szenvedtem. Diszkoszvető és gerelyhajító voltam. Élsportoló. Centikkel maradtam

le a világcúcstól. Ha nem jön közbe a balesetem, ma világcúcstartó vagyok.

- Téboly, de milyen nagy téboly, hogy mik vannak. De, tulajdonképpen mi történt veled?

- Sieltem. Egy szakadék tátongett előttem. Kikerültem... - nevetett.

- Igen, igen, és a lábad, ugye? Téboly, hogy mik történnek! - húzta a szót, kerülgette a témát, mint kutya a sündisznót. Tamás úgy érezte magát, mintha nyomozó előtt ülne. Az igazgató tovább faggatta:

- Mi van a lábaddal?

- Mit veszel észre rajtam?

- Kissé sután mozogsz... Néha sántítasz is.

- Elkapta róla a tekintetét. Feljebb lökte a szemüvegét. A golyóstollát leste egy ideig, majd felvette az asztaláról, és pattogatni kezdte, végül visszadobta.

- A combod, vagy a lábszárad tört el?

- A combfejecsem tört darabokra, amitől a bal csípőm merev maradt.

- Béna? - képedt el az igazgató.

- Így is lehet mondani.

- Ilyen állapotban testnevelést tanítani, oktatni, téboly!

- Te is ellenőrizted néhányszor az óráimat, mindannyiszor elégedetten távoztál.

- Nem vagyok testnevelő szakos. Matematika, fizika, az én világom.

- Feljebb lökte a szemüvegét. Szemét mereven Tamásra szegezte.

- A kerületi és a fővárosi felügyelők is tartottak nálam ellenőrzést. A lehető legjobbat írták rólam. Olvastad, nem?

- A sajnálat sok mindent elnéz.

Tamás felugrott, és megütközve lesett az igazgatójára. Eddig csak vélte, mostantól megvilágosodott előtte, hogy nincs vele megelégedve, talán el is küldi.

- Ki... ki sajnál engem, és miért? - hangja fakón és rekedten kongott, mint a hirtelen felindult embereké.

- Üljj vissza, ne kakaskodj!

Egyesek gyorsan váltogatják álarcukat, mint az igazgatója is. Levette a fontoskodót, és visszarakta a mézest-mázost.

- Tényleg nincs rád panasz. Fegyelmet tartasz, a gyerekek szeretnek...

- Ne kerülgesd a forró kását! - vágott közbe Tamás. - Mondd meg kereken, mit akarsz, mert valamit mondani szándékozol, nem?

Az igazgató összeszorította ujjaival az orrát, még a levegőt is a száján vette egy ideig, majd olyat sóhajtott, mint a kutya, ha kölykezik.

- Nézd, Tamás! Néha fáj az igazság, téboly mennyire fáj, de az igazság ettől még igazság marad, ha nem is mondjuk ki. Én kimondom: sánta katona nem való a hadseregbe! Díszmenetelő században - fanyar hangsúllyal húzta a szót - egy sánta, téboly!

- Csakhogy én nem katona, testnevelő tanár vagyok. Már második éve tanítok. Itt, a te középiskoládban...

- Ez igaz - vágott közbe megint az igazgató, mialatt sokadszor feljebb lökte a szemüvegét -, viszont e kettő nagyon hasonlít egymásra. A szemedbe nem mondják, holott, a hátad mögött kinevetnek. Téboly, de ez az igazság!

- Engem?

- Te vezényelsz vigyázzt, hátraarcot, te beszélsz a testkultúráról! Nem visszas ez, nem nevetséges ez?

Tamás csak hápogott, mialatt az igazgató folytatta:

- Én, személy szerint, elvileg egyetértek veled. Az iskolánk hírneve miatt kellett ezeket elmondanom neked.

- Ha valaki azt mondja: elvileg egyetértek veled, azt jelenti, hogy gyakorlatilag nem ért vele egyet. Így van?

- Téboly, de igaz.

- Akkor miért teketóriázol?

- Sánta testnevelő tanár, szerintem, a gimnázium első embereként, éppen olyan nevetséges, mint a sánta katonatiszt, vagy rendőr. Az igazgatói értekezleteken az egész főváros rajtam röhög. Gúnyolnak - megrázta a kötött mellényét -, téboly, de így igaz, engem gúnyolnak, én rajtam nevetnek. Rajtam keresztül az egész iskolát kinevetik, hogy a gúny szót ne használjam tovább. A szülők kiveszik a gyerekeiket, és másik gimnáziumba viszik.

- Mondj egy nevet!

- Még nem tartunk ott szerencsére, de így lesz, nem téboly?

Tamás lehorgasztotta a fejét. Elsőnek, az jutott eszébe, hogy a mellébeszélésből meg a hajlongásból lehet a legjobban megélni, úgy, amint az igazgatója teszi, aztán gyorsan belemart a gondolat, amely mindez ideig kínozza: de hiszen itt most az ő bőréről van szó!

- Borzasztó érzések közepette döböntem rá, hogy nyomorék vagyok - szinte feljajdult a hirtelen felgyülemelő fájdalomnak súlya alatt. - Nem hajlik többé a csípőm, hogy sánta leszek, és nem lehetek ezen túl tornatanár. A kezelő adjunktusom, későbbi nagyra becsült főorvosom rávezetett: Miért nem lehetnék, ha akarok! Régen kiírhattott volna, ő azonban nem engedett el mindaddig, amíg testileg teljesen nem rehabilitált. Edzési, tornatermi lehetőséget biztosított a számomra...

Összehúzta a szemöldökét, és merőn felnézett az igazgatójára.

- El tudod te egyáltalán képzelni, mennyi kínba, szenvedésbe került, amíg hallatlan kemény önuralommal, mondhatni saját testem kízásával újra visszaverekedtem magam ide? Hosszú hónapokig gyötörtem a testemet, nap, mint nap. Mások kártyáztak, szórakoztak vagy udvaroltak, én a tornateremben a helyes járást tanultam, gyakoroltam. A sok fekvéstől és a gipsztől mindenem megmerevedett. Most, nem vagyok mestertornász, viszont bármelyik tornatanár kollégámmal felveszem a versenyt mindenféle szeren, még a földön is, az egyetlen futás kivételével.

Az igazgató megigazgatta a szemüvegét, s legyintett. Tamás felsattant. Nagyon ideges volt.

- A felügyelők bámulnak. Nem sajnálnak, inkább bámulnak! Nagy különbség, nem?

Nem várt választ, tovább sorolta.

- A gyerekek hallgatnak rám, szeretnek. Szóról szóra követik az utasításaimat. A legjobbakból versenyzőket neveltem, nevelek. Két éve dolgozok újra, máris négy versenyre neveztünk be, vettünk részt. Két első, két második helyezést hoztunk el. Egyik tanítványom országos első helyezést ért el. Oklevelet kaptam érte. Tanítványaim közül, közbenjárásomra és segítségével, negyvenötön különböző egyesületekben sportolnak. Tornaszakkört vezetek, ahol máris felfe-

deztem néhány östehetséget. A gyengébb tornászokkal külön foglalkozom, mivel nem a sztárnevelés a feladatom.

Szusszanásnyi szünet után újra folytatta:

- Saját kezűleg írtad alá sportkörünk megalakulásakor az alapszabályt, nem? Eddig ilyen nem létezett ebben a gimnáziumban. Első egyesületi háziversenyünk éppen holnap lesz... A kollégák egymás után keresnek fel, adják kezembe azoknak a neveit, akikkel nem bírnak az óráikon. Én, mint a musztángokat, sorban betöröm őket. Nőtlen vagyok, családom nincs, minden szabad időmet a sportnak szentelem.

Elhallgatott. Az igazgató zavartan játszott tovább a golyóstollával.

- Igaz, igaz, mind igaz, de téboly, nem én, a felettes szervem és a szülők sem néznek jó szemmel. Raccsoló tévémondó, hebegő kommentátor, nyomorék testnevelő tanár... Nem érted, Tamás? Nyomorék vagy, minden erőfeszítésed ellenére nevetségesen festel a tornateremben. A gyerek kegyetlen. Ha a szemedbe nem is, mert nem, otthon vagy az utcán kigúnyol, és akkor jönnek a szülők, mert, ha nem is sok, előbb titkoltam, most kimondom: igenis akadt néhány, aki szóvá tette az állapotodat.

- Az asztalra rakta az öklét.

- Neem, te ott nem maradhatsz! Vegyél fel más szakot, ha mindenáron tanár akarsz maradni. A bohócon sem nevetünk mindig, és a cirkusz hírneve miatt néha áldozatot kell hoznunk!

Tamás lenézően nézte végig az igazgatóját.

- Holnap beadom a lemondásomat.

- Na, végre, csakhogy megértettél! Örülök neki, és ne legyen köztünk harag!

Sokadszorra feljebb lökte a szemüvegét, és ő is felállt. Körüljárta, egészen az ajtóig kikísérte. Ott, mintha kezét akarna csókolni, mélyen meghajolt, és szinte egyszerre kapta el Tamás kezét. Ő azonban elrántotta, hátradugta, és mint a tejüvegen, átnézett rajta.

Kézfogás nélkül lépett ki az ajtón.

Kiégettnek, kifosztottnak érzete magát, amint végiglépdelt a folyosón. Nem messzire onnét pontosan azzal a tanártársával akadt össze,

akivel a tanáriban beszélgetett idejövetele előtt: az önjelölt igazgatóval, akit annakidején a tanártársai mind támogattak.

- Mi van? - kérdezte, mialatt kíváncsian leste az arcát.

- Kirúgott.

- Remélem, fellebbezel? - kérdezte teljesen elbizonytalanodón.

- Én adom be a felmondásomat. Semmi kedvem a hadakozásra.

- Igazad van, mert mielőtt az ember az asztalra csap, jól nézze meg, hogy nem áll-e ki belőle szeg! - Elgondolkozón folytatta: - Bár mindenkinek joga van a védekezésre, a csöpp hörcsög is megtámadja a hatalmas lovat, holott az egyetlen rágásával agyonütheti, csakhogy az ló, ez meg - az igazgató iroda felé mutatott - elefánt. A keresztfiának kell a hely - súgta. - Mindenki tudja, Még, mialatt betegeskedtél, többször járt itt. Elújságolta nekünk, a hülye. Csodálom, hogy eddig, ő a „nagyfőnök”, majdnem két évig várt az alkalomra.

Kollégák jöttek szembe. Köszöntek, ők viszonozták, ám a beszélgetést abbahagyták. Tamás elköszönt, és megindult a tornaterem felé, mert ma még két órája volt.

Az órák véget értek. Molnár Tamás úgy ült a tornateremben, mint akit letaglózta. Lassan elgondolkozva forgatta körbe a fejét szerről szerre, miközben agya televíziójában megállás nélkül szaladt a kép.

Hiába erőlködtem. Nyomorék... tiszt, mit keres a hadseregben. Raccsoló tévébemondó, hebegő kommentátor... bohóc - ismételte, mint telefonban, az üzenő, magnóra vett szövegét a készülék.

A maga valóságában felmérte a helyzetét. Be is jött minden, és akkor váratlanul megdörrent az ég!

Tényleg azért mondta, mindezeket a diri, mivel kell a helye a keresztfiának? És, mindettől független, hátha igaza van? Ha a szemében nem is, a háta mögött tényleg kinevetik, csúfolják, a szülők szóvá tették..., vagy hazudott? Biztosan, mert a tanulóit az utcán messziről köszöntik, megszólítják... Nem a gyerekek, a felnőttek a kegyetlenek! A versenypálya után, most a tornatermet is itt kell hagynia! Minek él ezután? Ezelőtt valamennyi szabad idejét a gyepen töltötte el, megállás nélkül edzett, versenyzett. Itt állandóan a gyerekek között tartózkodott. Mi lesz ezután? Nem lesz többé országos vagy

nemzetközi bajnok, ezen túl testnevelő tanárnak sem alkalmas? - háborgott a gondolta, mint lehalászás közben a felkavart tó vize.

Kisvirág Bea, régi nagyszerelme, volt menyasszonya férjhez ment. A tornaterem és a gyerekek egészen jól pótolták eddig. Ezután...!

Felállt, a bordásfalhoz lépett, és végigzongorázott rajta az ujjjaival. Utána a gyűrűkhöz ment, és meghintáztatta azokat, a korláton megcsinálta a saslegést, majd visszaült a kispadra.

Miután kijött az igazgatójától, azt tervezte, mint az egyszeri vadász, aki véletlenül agyonlőtte hűséges kutyáját, s a temetése utáni perctől kezdve szögre akasztotta a puskáját is, hogy, ha a tanári pályát nem is, a tornatanárságot feladja. Itt ebben a pillanatban mást súgott a szíve: Még ma megveszi a Művelődésügyi Közlönyt, amelyben az üres pedagógusállásokat hirdetik. Kiválaszt egy Pest megyei kis falusi általános iskolát, aztán odautazik. Ha megegyeznek, azonnal leszerződik, s beiratkozik valamelyik egyetemre vagy főiskolára, pótszakra. Biológiát, esetleg földrajzot vesz fel a szerint, amint az új igazgatója akarja. Sikeres egyesség esetén, kiveszi a munkakönyvét, és úgy itt hagyja ezt a gimnáziumot, hogy még a kapufának sem köszön vissza.

Körülforgatta a fejét.

Ez a tornaterem volt a világa, az éltetője, a szerelme, a kedvese, mindene. Ezután ez sem lesz!

A tornaszerek sírtak: A ló nyüszített, a bordásfal jajgatott, a kötél szomorúan harangozott, a nyújtó mind a két karját feléje tárta, a gyűrű kerek szájjal ordított, a korlát sokadmagával cidrizett..., és mégis az ő szeme lett könnyes.

* * *

Molnár Tamást Kónyahartyánban -, jó két hét múltán, harmadik községként látogatott el erre a meghirdetett helyre - nagy meglepetés érte. Az általános iskolában még tanítottak.

- Hogy... hogy? - kérdezte a legelőször útjába akadó pedagógustól.

- Nem tanítottuk le a kötelező óraszámot, ezért még két hétig nyomjuk a gombot.

Az igazgatót inkább mezőgazdásznak nézte, mint pedagógusnak: alacsony, jó kedélyű, pirosposzsgás képű, harcsabajuszú emberke volt. Miután megmondta neki, hogy pedagógus, Budapestről jött, és állásügyben jár, lelkesen a vállára vert.

- Első fecske vagy, holott nekünk sürgősen több pedagógusra lenne szükségünk - nevetett fel örömtől kicsattanón. - Pestről mostanában a kutya sem jön vidékre, bezzeg innen rengetegen vándorolnak fel oda.

Mintha máris többet mondott volna, mint, amennyit akart, elhallgatott, de hát ő meg a hallgatás! Összevonta a szemöldökét, és Tamásba fúrta a tekintetét.

- Milyen szakos vagy?

- Testnevelés.

Egyszerre kapta el mind két kezével a vállát, s megszorongatta.

- Isten küldött hozzánk! - Murisan lesett körbe. - Nincs itt a párttitkárunk? - Nevetve folytatta: - A legjobbkor jöttél, pajtás!

- A lábam... Balesetem volt... - Hebegte zavartan.

- Menni tudsz?

- Már hogyan tudnék!

- Akkor meg, mi a baj? - A változatosság kedvéért most a hátát veregette meg. - Tudod, ki tanította eddig a tornát? A magyartanár. Nem találsz ki, hány éves? Hetven. Régen nyugdíjas, de még tanít. Mi rimánkodtunk neki, mert pótlás, az nincs! Állni is nehezen tud, csupa visszér a lába, bukfencet vetni meg, óh, szegénykém!

- Más szakot szeretnék felvenni.

- Tornatanár létedre más szakot? - méltatlankodott az igazgató. - Úgy kerestük a tornatanárt, mint a cukrot! Gyönyörű, modern tornatermet építettünk, szaktanár meg sehol. Csak nem bolondultam meg, és hagylak mást tanítani!

Tamással megfordult a világ. Újra testnevelő tanár lehet, amiről még álmodni sem mert. És íme!

Az igazgató közben megfogta a magában örvendező férfi kezét.

- Ül le! Beszéljük meg a feltételeket! Hol tanítottál?

- Egyik gimnáziumban - megnevezte.

- Gimnáziumban? És, ha szabad megkérdeznem, miért jöttél le ide, ebbe a koszos kis faluba?

Tamás szép sorjában elmondott mindent. Miután befejezte, a kis vérmes, igazi régimódi, eredeti falusi igazgató-tanító felkiáltott:

- Ha a párttitkár hallja is, kimondom: Az Isten küldött, pajtás! Mikor foglald el a helyet? Szokás szerint augusztus elsejétől, vagy előbb?

- Én, akár holnap is...

- Ne holnap, azonnal! - csapott le az igazgató. Kimutatott az ablakon. Az udvarban gyerekek játszottak, hancúroztak. - Tudod, miért vannak kint? Mert ma az a bizonyos kollegina is...

- Nő?

- Igen, és beteg.

Tamás olyan hirtelen ugrott fel, mintha méh csípte volna meg.

- Máris megyek! - Ökölbe szorította a kezét, és megrázta.

- Várj még egy kicsit! A szolgálati férőhely, tudod, amit hirdettünk, csak két hét múlva készül el. Addig nálam laksz, rendben?

- Rendben - vágta rá, csakhogy továbbmehessen.

- Ne annyira gyorsan, hé! - szólt utána megint az igazgató. - Egy fél óra múlva felmegyek a járáshoz. - Legyintett. - Szokásos év végi értekezlet, miegymás. A kikérődet addig megírom. Itt hagyom az asztalomon. Holnaputánra, jó?

Tamás rábólintott. Úgy támolgott ki és ment végig a folyosón, mint az alvajárók. Tegnap minden elveszni látszott, mára újra kisütött a nap!

Már a folyosó végén járt, amikor valaki utána kiabált.

- Várjon meg, kolléga! - Fiatal nő sietett utána. - Az igazgató hívott ki órámról, hogy mutassam be a gyerekeknek. - A kezét nyújtotta. - Kis Gizi vagyok. Matematikát és fizikát tanítok.

- A számtan már itt is matematika? - évődött Tamás nevetve.

- Áh, csak neked mondtam így - válaszolta szintén nevetve. - Itt a számtan egyáltalán nem matematika. Hanem - böngészte egy ideig -, tudod, kihez hasonlítás? - váltott gyorsan szót ámuldozón. - Az egyik felkapott énekeshez. Kihez is...? Nem jut eszembe.

- Csak nekem a játékomat és nem a hangomat kellene szinkronizálni, igaz?

- Csak nem jut eszembe, új krapek. Mindegy! Hallom, nálunk tanítasz majd!

- Ha beleegyezel, szívesen.

- Nagyon kellett a tornatanár. A múlt órát én helyettesítettem.

- Ment?

- Mint analfabétának az írás. Írni nem tud, azért diktálni kénytelen - vágta rá kissé érdesen, de még mindig nevetve.

Tamás mélyen elgondolkozva ballagott a kis tanárnő oldalán. Még mindig nem emésztette meg a történeteket. Menet közben titokban szénézett: Ez lesz az új otthona. Vajon jól érzi-e majd magát, itt ebben a különleges, csendes faluban, s környezetben. Falun, újra falun, mint gyermekkorában. Közben az is eszébe jutott, amit a gimnázium igazgatója mondott: Nyomorék tornatanár! Kihúzta magát, igyekezett úgy lépdelni, mintha semmi baja sem lenne a lábának.

Miután kiértek az udvarra, a kis kolléganője váratlanul megfordult.

- Menj csak, később visszajövök! Ne haragudj, de...- otthagya.

Mi történt ezzel? - kíváncsiskodott magában Tamás. - Lehet, hogy pisilnie kell? - Utána fordult. Egy ideig nézte: ezek a nők!

A gyerekek észrevették, és befutottak a tornatermükbe. Az ajtóból lesték: lökdösődtek, találgattak. Ki ez? Idejön, vagy továbbmegy? Miután látták, hogy kétség nélkül feljűk tart, gyorsan beljebb húzódtak.

Molnár Tamás a köszönésük fogadása után, azonnal eléjük állt.

- Mától kezdve én leszek a testnevelő tanárotok.

- És tud is tornászni a tanár bácsi? - szólt közbe a legbátrabb, egyben legszemtelenebb, nagyfejű, erősen szeplős gyerek, a többiek hanges, kissé erőltetett nevetésének közepette.

Tamás, miután alaposan végignézte a gyereket, a mászókötéltre mutatott.

- Másszál fel! - Már előzően megállapította: gyönyörű, új a tornaterem, viszont hiába nevezte az igazgató előbb modernnek is, a felszerelése erősen hiányos.

A kisfiú a kezébe köpött, aztán nekirugaszkodott, ám a felétől visszacsúszott.

- Nos, neked nem ment. Idenézz!

A kötélhez lépett, megragadta, a lábát V alakban széttartotta, s finoman, könnyedén felkúszott egészen a gerendáig.

A gyerekek megtapsolták. Tamás, mielőtt a leendő tanítványai előbbi meglepetésükből magukhoz tértek volna, villámgyorsan bemutatott néhány gyakorlatot a gyűrűn is.

- Nos? - fordult az előbbi gyerekhez. - Elfogadod, vagy mutassak be néhány gyakorlatot a korláton és a bordásfalon is?

Az, őszinte elismeréssel, de kissé megszeppenve adózott a tanár bácsi tudásának. A többiek felszabadultan tapsoltak, ám Tamás felemelte a kezét.

- Sorba állunk!

A gyerekek összevissza ugráltak. Tamás a fejét csóválta egy ideig, majd közéjük vegyült, és magasság szerint - jegyezd meg, ki áll előtted, mert ezen túl mindig őutána állsz - megjegyzéssel szépen sorba állította őket. Mire megtanította igazodni is ezeket az ügyetlen, de nagyon lelkes gyerekeket, kicsengettek.

- Hurrá! - ordítottak fel szinte egyszerre, és futni kezdtek a ruhászekrények felé, mígnem Tamás visszaparancsolta őket az előtérből.

- A csengetés mindig a tanároknak szól! Tornaórákon nektek a sípomhoz kell igazodnotok! - Zsebébe nyúlt, kivette a sípját és belefűjt. - Sorba állunk!

A gyerekek egy kivételével, az előbb megmutatott módon sorba álltak.

- Te miért nem állsz sorba? - fordult Tamás a dacoló fiúhoz.

Az nagyképűn felrántotta a vállát, és hallgatott.

- Várj meg! - A többiekhez fordult. - A sípszó után szépen felöltöztök, és visszamentek az osztályotokba! - Azt sem tudta hányadikosok.

- Utolsó óra - jelentette be a legelöl álló kislány.

- Jó, akkor öltözzetek fel! Utána sorba álltok, és vártok!

Tamás ezután a várakozó gyerekekhez lépett.

- Mivel nem engedelmeskedtél, büntetésből körbefutod az udvart! - Megfogta a kezét, és kivezette. - Utána, te is felöltözől, és hazamész! Viszontlátásra!

A kisiú eltűnt, ő bement a gyerekekhez, megvárta, amíg felöltözöködnék, majd sorba állította őket, és elkészönt tőlük. Az udvaron ellenőrizte a büntetését teljesítő kisiút, és tovább ment.

A tanári szobában ujjongva fogadták.

- Végre - kiáltották többen is -, csakogy kaptunk tornatanárt!

A tantestület eddig kilenc tanárból és tanítóból állt. Nyolc nő, egy férfi: az igazgató. Ő lett a tizedik, a második férfi. Körbeállták, sorban kezét ráztak vele.

- Mi történt Zsolttal, a kisiúval, akit ott fogtál? - érdeklődött a fiúcska osztályfőnöke, nyomban a kézfogásuk után.

- Nem teljesítette a feladatát. Körbefuttattam vele az udvart.

Egyszerre nevettek fel. Tamás megütközve bámulta őket, mígnem a kis tanárnő, aki elkísérte előbb egy darabon, felvilágosította:

- A tanácselnökünk fia.

- Engem ez egyáltalán nem érdekel.

- Most - intette le a testes, idősödő tanárnő, a gyerek osztályfőnöke.

- Később betörsz te is, mint mi. Ha nem, a bicskád törik bele.

Tamás felrántotta a vállát, majd másra terelte a szót.

- Mikor volt utoljára ennek az iskolának testnevelő tanára?

- Utoljára...? - Egymásra lestek, és találgattak. - Három..., nem. Több. Van annak négy éve is. Gabi...

- Majd ő megmutatja a férfiaknak! - Állandóan ezt hajtogatta, pletykálta el az előbbi testes nő. A többiek, mint akik tudják a csattanót, előre nevettek. - Meg is mutatta. Elment fotómodellnek.

Miután alaposan kinevették magukat, Tamás kihúzta magát, mint akinek mondanivalója van, mire a többiek elcsendesedtek.

- Négy éve végeztem a testnevelési főiskolán. Azóta vagyok testnevelő tanár, bár ebből a négy évből majd egy évet betegeskedtem. Diszkoszvető és gerelyhajító, több országos és néhány nemzetközi versenyen szerepeltem, eredményesen. A baleset is sporttáborban ért. Szóval nyomorék maradtam. Ezért vagyok itt, nem Pesten a régi gimnáziumomban.

- Meg sem látszik! - ámuldoztak a társai sorban.

- A bal csípőm merev, és rövidebb, tehát sánta vagyok.

Rövid szünetet tartott. Körülnézett, arca elborult, nézése elhomályosult.

- Szinte emberfölötti türelemmel, edzéssel, tornáztam vissza magam, megközelítően azzá, aki voltam. Tiszta szívvel, ha nem is kitörő örömmel jöttem ide. Ezt őszintén megmondom. Az igazgatóm tanácsolt el. Nemigen akadt választásom, igaz, nem is akartam testnevelést tanítani. Ezek után nem! Ősztől kiegészítő szakra megyek, gondoltam. Szerencsémre és kimondatlan, már hebegek is: kimondhatatlan..., sikerült, mi? Öröömre, ez megváltozik. Újra azt tanítok, amihez értek, amit szívvel-lélekkel szeretek. Életem ma fordulópont-hoz ért. Mi, ott Pesten befejeztük a tanítást, álmomban sem gondoltam, hogy itt még taníthatok, ma már taníthatok, testnevelést taníthatok.

Kitörő örömmel nézett körbe, mintha mindenkit külön-külön megakarna ölelni.

Az igazgató helyettes a kezét nyújtotta.

- Érezd jól magad közöttünk! - kívánta, miközben férfiasan megrázta a kezét. - Ez falu. Pesthez képest porszem, viszont nagyon rendes emberek lakják. Hogy kivétel is akad, hol nem... A gyerekek rosszak, legfőbb ideje, hogy rendbe szedjük őket.

Az előbbi testes nő megfogta a kezét.

- Gyere át velünk a cukrászdába, hogy régi szokás szerint, kis vendégséget csapjunk a tiszteletedre!

- É...én - huzakodott -, nem iszom...

- Nem iszik, nem dohányzik, nem nőzik, tehát eszményi férj lenne, de ilyen nincs! - nevetett közbe a kis tanárnő, aki elkísérte az előbb egy darabom. Később tudta meg: azért beszélt így, mert elvált.

Csoportosan mentek át a közeli cukrászdába. Tamás nem sokáig maradt. Haza sietett, mégis javában égtek Pesten a villanyok, mire megérkezett. Lezuhanyozott, és máris lefeküdt. Jól aludt, könnyedén ébredt, mintha a nap a tegnapi, jól sikerült napnak a folytatása lenne, holott ahány nap, annyiszor más...

Mire az általános iskola igazgatója elkészítette a Molnár Tamás alkalmazásához szükséges összes iratot, közben -, ezzel-azzal, ki kisebb, ki nagyobb kérelemmel, panasszal, egyszerű üzenettel, amelyet a községházáról hoztak -, többen keresték, kihívták az udvarra is, régen elmúlt dél.

- Látod, pajtás, a mi életünk sem fenéig tejföl - fakadt ki az igazgató, mialatt eléje rakta a papírokat. - Magam vagyok a gépíró, legalább tudnék írni, de csak pötyögtetek, ügyintéző és gondnok. Az előbb tudod, miért hívtak ki? A szippantósok nem találták az emésztőgödör nyílását. - Ironikusan nevetett. - Lassan a vécét is én pucolom ki. Ezelőtt a szén hozták, júniusban. Mert ilyenkor a kutyának sem kell a szén, hát rányomják a közületekre, hogy mire elérkezik a fűtési időszak, s elporlik, a kutyát se érdekli.

Méregbe gurult. Arca elvörösödött, ám amilyen hirtelen támadt, ugyanolyan gyorsan el is múlt az ábrázatáról.

- Írd alá, pajtás! - Miután Tamás aláírkantotta a nevét, az igazgatója a kezét nyújtotta. - Most már hivatalosan is szeretettel köszöntelek az iskolánkban. Tudod, mit kívánok neked?

- Bort, búzát, békességet! - vágta rá Tamás azt, ami az igazgató valódi, falusias modorából eszébe ötlött.

- Nem vagyok én kisgazda - megvakargatta kopaszodó fejét -, ám bár... Találd ki!

Miután Tamás csak a vállát vonogatta, gyorsan rávágta:

- Azt, hogy innét menjél nyugdíjba, és azokat a papírokat is én csináljam meg. - Olyan jól nevetett ezen, mint egy jól elsütött vicc csattanóján. Miután alaposan kinevette magát, a könyves szekrényhez lépett, kinyitotta, kiemelt néhány könyvet, a hátuk mögül, elrejtett pálinkásüveget húzott elő.

- Csodálkozol? - nevetett Tamásra. - Könyv és pálinka. Pedig jól megférnek egymás mellett, mert egy a hivatásuk. Ez is a fejbe megy, meg az is.

Ezen megint jól nevetett. Ugyanazzal a karjával törölte le a könyveit, amelyben az üveget tartotta.

- Saját főzés. - Megrázta, és Tamás orra alá nyomta. - Szagold meg! Micsoda illat! És nézd ezeket a gyöngyöket! Ha cukrozott cefréből lenne, nem gyöngyözne, de ez...!

- Nem gyöngyözne? - értetlenkedett Tamás.

- Pezsegne, és nem lenne a tetején kékesen átlátszó gyűrű sem. Buké, mert ennek bukéja van, pajtás, mint a márkás bornak.

Egy ideig gyönyörködött benne, aztán poharakat szerzett, ezeket is a könyvek mögül szedte elő, és Tamás kezébe nyomta.

- A pálinka télen az igazi, de áldomásként nyáron is megjárja. Egészségedre!

A szájába vette, meglötyögtette, majd lassan lenyelte. Egy ideig cuppogott, végül rábólintott.

- Nem a legrosszabb, mi?

Tamásnak még a könnye is kicsordult, miután lenyelte. Lélegzete elállt, száját kitátotta, és sziszegett: - Hú, de erős!

- Ez az igazi! - Tamás hátára vert. - Otthon lesz sör is. Lehűtve, mert ma nálunk ebédelsz!

- Inkább hazamennék - huzakodott Tamás. - Meglepően jó a közlekedés. Amíg nem készül el a szolgálati férőhely, buszozok. Mi az a tíz nap! Másfél óra ide, másfél óra vissza. Ennyit Pesten is villamosznak, utaznak az emberek a munkahelyükre.

- Ha így látod jónak... - Az órájára pillantott. - Tudod, mikor indul vissza a következő busz? Öt óraker, mert csak reggelenként és esténként járnak óránként, napközben egyetlen busz ingázik Vácig, oda s vissza.

Felállt, Tamásba karolt, és a házáig nem is engedte el. Nagyon közel, közvetlenül az iskola mellett laktak.

A felesége nem tartózkodott otthon. Ő melegítette meg az ebédet, ő is tálalta fel. Közben beszélt, mindent elmondott az iskoláról, és bemutatatta a falu vezetőit is. Még evés közben sem hallgatott el.

Miután a grízgaluska levessel és a főtt marhahúshoz tálalt sóska-mártással is végeztek, az igazgató titokzatos arccal rakta az asztalra az utolsó fogást.

- Csuka - jelentette be sugárzó arccal. - Én fogtam, mert nagy pecás vagyok. Ki diszkoszt dob, ki horgot hajít. Sport, sport nem igaz? - újra nevetett.

- Hol van itt folyó, vagy tó?

- Közvetlenül a kertem alatt, de ne beszéljünk, együnk! - mondta, viszont ő szüntelenül beszélt. Annyit locsogott, hogy ha a fölösleges szavak pénzbe kerülnének, az igazgató ebéd utánra teljesen elszegényedett volna.

Miután végeztek, és megitták a két üveg sörüket is, az igazgató az asztalra tenyerelt.

- Lejössz velem pecázni?

- Érdeemes?

- Négy órád van a busz indulásáig, addig, ha kedvez a szerencse, fogunk valamit. Ha mást nem a pecabot nyelét. - Ezen is jót nevetett.

- Sohasem horgásztam.

- Szűz kéz, biztos szerencse. Gyerünk!

Felálltak. Az igazgató tekintete a hűtőgépre tévedt. Tetején egy levelet fedezett fel. Levette és elolvasta.

- Lőttek a pecázásnak, legalábbis egyelőre. A feleségem írta - nevetve folytatta: - mert mi néha levelezünk is. Eléje kell nyargalnom.

Tekintetét a földre szegezte, és a fejét törte. Rövid dűnnyögés után, végre felcsillant a szeme.

- Menj előre egyedül! Jó óra múlva utánad megyek.

- Ebben a tóban...

- Folyóban.

- Folyóban, megfürödhetnék?

- Persze. Lemész, átvágysz a kertemen. Ha a kitaposott úton mész, pontosan a kapuba botlasz. Kinyitod, nincs kulcsra zárva, egyszerűen lenyomod a kilincset, és szépen a túlra ballagsz. Néhány lépés után, ugyanazon az úton, gyönyörű füzesbe jutsz. Még néhány méter, és máris a folyó mellett találod magadat. Onnan a hang irányába haladj, természetesen végig a folyó mentén. Ahol a lehangosabb, ott a strand! - mesélte aprólékosan, amint a gyerekeknek szokta az iskolában. Tamás türelmesen végighallgatta, majd megköszönte az ebédet, és elindult.

- Fürdőruhád van? - szólt utána az igazgató.

- Tornanadrág van rajtam.

- Jó óra múltán utánad futok, viszem a pecabotokat is. Szervusz. Rohanok az istállóba, befogom a Wartburgomat.

Nevetve mentek tovább. Az igazgató jobbra, Tamás egyenesen, amint az igazgatója elmagyarázta.

A kapun túli füzes nagyon szép, romantikus látványa, valósággal mellbe vágta, mégis csak rövid ideig gyönyörködött benne, ugyanis valósággal vonzotta most a víz. Nagyon szeretett fürödni, főleg úszni, viszont balesete óta, amennyire tehetette, kerülte a strandokat. Alig látszott a műtét helye -, mind a két lábán volt vágásnyom - valahogyan mégis szégyellte.

A „strandot”, tulajdonképpen jókora kiöblösödést a folyómederben rengeteg fűzfa, bokor övezte, ezért könnyedén kikerülte azt a néhány fürdőzőt, aki éppen ott tartózkodott. Senki sem látta, ő viszont mindenkit szemügyre vehetett: Csendes helyet keres, megfürdik, úszkál egy ideig, majd kifekszik a napra, és megvárja az igazgatóját - gondolta, miközben alaposan szétnézett, majd levetette az ingét, és a kezében fogva vitte tovább.

A folyócska keskeny, csillogó pántlikáját fűzfafolyam nőtte be, néhol a víz tükre sem látszott, csak a sűrű bokorfolyam kacskaringózott tovább. Körülötte rét terült el, rajta, mint óriási szétszórt gombák, hatalmas fűzfák tikkadoztak a július végi hőségben. A fűvet, illatáról ítélve, nem régen kaszálhatták le, néhol akkor is dolgoztak: gereblyéztek, vasvillákkal forgatták a száradó szénát... Itt-ott szénaboglyát is látott. Errefelé, az igazgatója mesélése szerint rengeteg tehenet tartottak. Neki is volt egy, mellette sok nyulat nevelt...

Tamás szorosan a kis folyó mellett haladt tovább. Egyik szénaboglya mellett pöttömnyi lánykát pillantott meg. Szétnézett, a szüleit kereste. Miután senkit sem látott, melléje térdelt.

- Szervusz, kicsim, de aranyos vagy! - Megcsípte az arcát. - Mit csinálsz itt?

A kislány rámeresztette nagy kék szemét, ezután felemelte a kezét, és feléje tartotta az abban szorongatott kis vedrét.

- Vödör. Mit hordasz benne?

- Vízet.

- Azt hittem, homokot. Hogy hívnak?

A kislány nem válaszolt. A közeli bokrok felé lesett, Tamás követte a tekintetét.

A bokrok mellett Cserhalmy Ágnes állt.

Tamás szeme felakadt, lélegzete elállt, szólni nem tudott, csak nézte, nézte, mintha a bokrok mögül nem régi ismerőse, hanem valamelyik mesebeli tündér lépett volna elő.

Kölcsönös meglepetésükből elsőként Ágnes ocsúdott fel.

- Tamás! Hogy kerültél ide? - örvendezett feléje sietve.

Egyrészes fürdőruhát viselt. Hosszú haja szétbomlott, csokoládé barnára sült, húsos vállára omlott. Szemgolyói ragyogtak, arcán meleg mosoly futkosott.

- Hogyan kerültél ide? - ismételte meg előbbi kérdését, bárgyún.

- Mától kezdve itt tanítok. Persze - humorizált, még mindig elámultan-, nem e folyó partján, az iskolában.

- Kónyahartyánban? - csodálkozott rá Ágnes.

- Igen. Testnevelő tanár leszek.

- Nem, én nem hiszem el! - hitetlenkedett tovább Ágnes. - Meggyógyultál? Újra egészséges vagy?

- Egészségesnek egészséges vagyok...

- Csak? - sürgette Ágnes kíváncsian.

- Nyomorék maradtam.

- Messziről figyeltelek, képzeld, nem ismertelek meg. Szóval semmi... semmi sem látszik...

- Vársz valakit? - vágott a szavába Tamás.

- Ah!

- Akkor? - Néhány pillanatig habozott. - Miért ezen az elhagyatott helyen fürödtök?

- Találd ki! - konyult le a hangja, tekintete egyszerre.

- Félsz, vagy szégyelled magad? - kérdezte derűsen, mert amint megpillantotta Ágnest, azonnal jókedvre kerekedett.

- Is... is - vágta rá Ágnes, kissé elborultan.

Tamás nem értette, de nem firtatta tovább. Letérdelt a kislány mellé.

- Milyen nagy s mennyire szép a kislányod! Utolsó találkozásunkor, ha jól emlékszem, negyedik hónapos terhes voltál. - Felnézett rá.

- Miért tűntél el az uszodában?

- Nem találtad meg a leveletem?

Tamás bólintott: de.

- Tőled, akár regényt írhattam volna. Meg várt Béla is. - Teljesen elkomorult. - Bár rád hallgattam volna! - csúszott ki ez utóbbi szenderegve a száján.

Tamás úgy tett, mintha nem hallaná. Fél szemével őt, másikkal a kislányt figyelte, aki feléje nyújtotta kis vödret.

- Neked adom. - Tamás érte nyúlt, ám az, váratlanul visszahúzta.

- Irigy vagy? - gyengéden megfricskázta az orrát. - Hogy hívnak?

- Cserhalmy... Cserhalmy - belesült, nagyra tátott szemekkel lesett, hol Tamásra, hol az anyjára.

- A te nevedet viseli? Miért? - érdeklődött Tamás az anyjától.

A kislány, mintha most jutott volna eszébe, közbevágot.

- Inci - szeme csillogott, mosolygós arcocskáján kis, bájgödröske képződött.

- Szóval Cserhalmy Incike vagy?

- Igen.

- Apukád?

- A kislány tágra nyílt szemmel lesett rá.

- Nincsen - felelte helyette Ágnes.

- Hogyhogy nincsen?

- Majd elmondom - súgta. Ezután a kislányához fordult: - Játsszál egyedül, Incikém! Anyuci most a bácsival beszélget. - Lehajolt, megcsókolta az arcát. - Nem akarsz megfürödni? - kérdezte nyomban ezután a férfitől.

- Eredetileg ezért jöttem le ide. Később horgászunk.

- Fürdőruha?

- Tornanadrág van rajtam.

- Menj a boglya mögé, és vetközz le!

Tamás nem hallgatott rá. Ott helyben lökte le a nadrágját, és az inge mellé dobta a boglya tövébe.

- Mégis, miért nem a „strandon” fürdesz, a többiek között?

- Engem ne gusztáljon senki! Meg Évával, ő a barátnőm, rendszeresen idejárnak. Tudod, ő elég kövér...

- Attól félsz, hogy megesznek?

- Levetkőztetnek, körültapogatnak, mert ebben a koszos faluban velem mindent megtehetnek. Nekem itt valamennyi férfi ellenségem.

- Akkor, pedig jót mondj az ellenségedről, mert a legtöbbet te szerzed magadnak... - Látva az asszony elborult arcát, hirtelen elhallgatott. Ágnes nagy szemében, versenyt hányva fénylő szikráit a napfényvel, tűz gyulladt: Ugyan melyik gyújtja fel előbb a boglyát?

Tamás az illatos szénába ült.

- Nem fürdesz? - ütközött meg az asszony.

- Előtte meséld el, mi történt veled, mert ezek után nagyon kíváncsivá tettél.

- Fontos?

- Ha nem akarod, ne beszélj, ha igen, ülj le te is, és beszélj!

Ágnes melléje telepedett. Egy fűszállal játszott, mialatt beszélni kezdett.

- Mi történt velem? Tulajdonképpen semmi, csak megkaptam azt, amit megérdemeltem. Bűnt követtem el, most bűnhődöm. Így törvényszerű, nem?

- Talán csak aggodalmaskodsz. Olyan nehézségeket akarsz legyőzni, amelyek nincsenek, mert amit te bűnnek nevezel, ha az, amiről én is tudok, nem bűn.

- Csalás, hazugság, visszaélés egy rendes férfi őszinte érzéseivel, ez neked nem bűn?

Ágnes a közeli boglyát célozta meg, mégis a saját szívébe lőtte szavainak mérgezett nyilait, miközben elmondta a történeteket. Olyan fájdalom, olyan mély elkeseredés bujkált a szavaiban, hogy az nemcsak neki, a férfinak is fájdalmat okozott... Miután befejezte, lehunyta a szemét, a nap azonnal szikrát hányt azon a két nagy könnycseppen, amely kibuggyant a szempillái alól. Előbb szikrázott, aztán fénynyalábbá változott, és szivárványt húzott az iménti átélt fájdalomtól hosszúra nyúlt madonnaarcára. Tamás lenyűgözve bámulta. Csak jóval később szólalhatott meg.

- Ezért haragszol az emberekre? Ezért bujkálsz itt?

- Néha nagyon nehezemre esik az egyes férfiban az évmilliók óta tartó fejlődés végproduktumát felismernem, mert némelyik olyan, mint az állat. Zaklatnak, leszólítanak, piszkos ajánlatokat tesznek, leskelődnek az ablakom alatt... - A folytatást egy legyintéssel intézte el. - És te? - csak azért kérdezte meg, mert másra akarta terelni a beszédét.

- Vagyok.

- Miért jöttél falura?

- Mert eltanácsolt a gímiből az igazgatóm... - Mialatt mesélt, Ágnes kíváncsian leste. Tekintete lángra lobbant, végigperzselte a férfi arcát, azután egyetlen pontra tapadva lyukat égetett, és belefúródott a szívébe.

Sokáig nézték egymást.

- Nagyon el vagy keseredve? - törte meg végül az édes csendet Ágnes.

- Nem, sőt tele vagyok várakozással, s reménnyel.

- Az itteni igazgatódat, bár én nem ismerem igazán, rendes embernek tartják. Tudod, én a postán dolgozom, ahol sokan megfordulnak. Olyasféle ember - hosszú idő óta most nevetett fel először -, aki helyett a felesége hordja a kalapot.

- Szóval papucs?

- Ühüm.

Tamásnak az ülés, merev csípője miatt, nehezére esett, ezért féloldalra dőlt, bal lábát maga alá húzva tartotta meg magát. Majd hanyatt feküdt. Két kezét a feje alá rakta. A végtelen ég, kék tengerén úszó, átlátszó papírfelhők hajócska játékában gyönyörködött, körülötte ezer szöcske játszott természetes, lekottázhatatlan, testet-lelket, meggyönyörködtető zenét.

Ágnes játékosan megcirógatta a kezében lévő fűszállal a férfi arcát, mire az újra ránézett.

Nagyon elgondolkoztál.

- Valamikori igazunkat mindenki elfelejti. Ámde a tévedésünket évekig a szemünkre hányják.

- E...ezt, miért mondtad?

- Rólad gondolkoztam.

- Az én tévedésem, több mint tévedés. Bűn!

- Valamennyi ember tévedhet - folytatta Tamás a megkezdett gondolatait -, és bizonyára tévedett is egyszer, sokan mégis azt hiszik, hogy tiszta a lelkiismeretük, holott inkább a memóriájuk gyenge.

Ágnes a szénaboglyának dőlt, mialatt válaszolt:

- Saját szennyemmel mocskoltam be egy rendes családot, cserében ők, főleg a volt anyósom... Szavakkal is agyon lehet ütni a másikat. Ő megtette!

Tamás, hogy véget vessen ennek a kínos helyzetnek, felállt, és az asszonyra szólt:

- Fürödjünk meg!

A kislány nyugodtan játszott, szorgalmasan hordta kis vödrével a vizet az egyik ürgelyukba. Élénken leste, miként nyeli el a lyuk a vizet. Vele nem kellett törődniük.

Néhány métert oda-vissza úsztak, a vizet egymásra fröcskölve játszottak egy ideig, majd jókedvvel, újra kifeküdtek, csakhogy most a forró homokba.

- Mit néztél az előbb rajtam? - fúrta az igazi női kíváncsiság Ágneset. Mert, melyik nő nem kérdezte volna meg ezt?

- Kissé megváltoztál, előnyödre. Igaz, sosem láttalak fürdőruhában. Molettebb lettél, karcsúságod viszont a régi maradt. Igazi szép nő vagy!

- Csuromvizes hajjal? Mindenesetre kedves vagy. Köszönöm. Ugye, te nem ítélsz el?

- Nem nagy művészet a mennyországban angyalnak lenni, te a földön is az vagy, Ági.

Ágnes felnevetett, Tamás megütközve csodálkozott.

- Angyal, én? - magyarázta meg Ágnes előbbi nevetését. - Mindenesetre édes vagy.

- Én édes, te angyal.

- Nem vagyok angyal. - Néhány pillanatra visszazökkent régebbi kerékvágásába, de utána ismét a férfira bázsalygott. - Nagyon örülök neked. Kifejezetten boldog vagyok, amiért ismét találkozhattam veled.

- Szívből mondtad?

- A legőszintébben.

Összenevettek. Szívükben verkli szólt: ósdi lemezéről modern zenét játszott szívük sokszínű billentyűin. A levegőben pacsirta dalolt, körülöttük a fűben tovább pengették cimbalmukat a szöcskék, amelyre a kis folyó élénk csobogással felelt.

- Valaki jön - súgta Ágnes, alig valamivel később.

Tamás arra nézett, amerre az asszony szeme mutatott. Az új igazgatója közeledett feléjük. Egyik vállán két hosszú pecabot hevert, a másikon nyeles háló, fogóján dróton lógó konzervdoboz lógott. A csalit tartotta benne.

- Horgászás után beugrasz hozzánk? - súgta tovább Ágnes kissé szégyenlősen.

- Be - büccentett rá a férfi elképedten, mint aki nem ezt várta az általa olyannyira szentnek tartott nőtől. - Hol laksz?

- Közvetlenül a posta mellett. Öreg ház, rossz kerítéssel. Úgy gyere, hogy lehetőleg ne vegyenek észre!

- Vigyázok - súgta vissza Tamás.

- Ti ismeritek egymást? - lepődött meg az igazgató, miután melléjük ért.

- Ágnes abban a kórházban volt gyógytornász, ahol feküdtem - vágta rá Tamás. - Jó meglepetés, mi?

Ő maga csodálkozott el a legjobban. Tegnapelőtt semmit sem tudott Ágnesről, ma pedig, már bele is szeretett. Mert Tamás ebben a pillanatban döbönt rá, hogy szereti.

A bokrokra nevetett, azok visszamosolyogtak rá. Az igazgató semmit sem vett észre belső újjá születéséről. Megvakargatta a feje búbját, és Tamásra szólt:

- Mégis jobb lesz, ha nálam alszol. A halak ugyanis este harapnak a legjobban. Meglátod, mennyit fogunk! - Mintha csak most fedezte volna fel Tamás mellett az asszonyt, feléje nyújtotta a kezét. - Nem nagyon ismerjük egymást. A postán dolgozik, ezt tudom. De, tényleg gyógytornász? Ja, - nevetett fel. - Balla Antal, a helybeli általános iskola igazgatója vagyok. Bocsásson meg!

- Biztosan hallott rólam, ha nem is ismer! - jegyezte meg az, kézfogás közben, némi öniróniával.

- A nap nem csak azért süt, hogy árnyéka legyen - felelte sejtelmesen mosolyogva az igazgató. - Biztos vagyok benne, szépasszony! Falun nincs lakat a szájakon, ámbár ha tudom, hogy maga gyógytornász, régen átcsalom hozzánk... Hanem - az igazgató Tamásba karolt, és bocsánatkérően, az asszonyra mosolygott - elrabolom, ugyanis horgászni készülünk!

Ágnes a kezét nyújtotta.

- Járjanak szerencséivel! Vagy a horgászoknak sem szabad szerencsét kívánni?

Az igazgató válasz helyett rejtelmesen mosolygott. Pát intett a kislánynak, és elindult, Tamás követte.

Valamivel odébb, alig fordultak be a kanyarba, Tamás hirtelen megállt.

- A ruhám! A boglya tövében hagytam.

- Ne félj, nem viszik el! Egyébként erre jövünk vissza, majd felveszed. A horgász és a vadász sohasem fordul vissza, mert könnyen oda a szerencse! Gyerünk tovább!

Molnár Tamás, késő este állított be Cserhalmy Ágneshez, aki nagy szeretettel, és előre elkészített hidegtállal várta.

- Azt hittem sose szabadulsz meg az igazgatódtól. Foglalj helyet!

- Ami azt illeti... - nevetett fel, mialatt kényelmesen elhelyezkedett a széken -, rengeteget beszél az öreg, de nagyon jó pofa.

Ágnes is helyet foglalt. Egy ideig mosolyogva nézték egymást, majd az asszony, minden átmenet nélkül, beszélni kezdett.

- Miután Magócsi Béla faképnél hagyott, a kórházban Éva, a már említett barátnőm és munkatársam, meg az apja, egyben főnököm segítségével, hazatérésem után kibéreltem ezt a lakást. Azóta itt lakom. A többiről már beszéltem.

Tamás ölébe vette a melléje lépő kislányt, és visszaült a helyére. Fejét a kislány arcához nyomta.

- Centiméterek választottak el a diszkoszvetés világcsúcsától - sutogta az asszonynak -, de a gerellyel is az átlagon felül dobtam, ezen felül olyan hivatásom volt, amelyet imádtam: testnevelő tanár. Tudod, milyen kevés ember mondhatja el ezt manapság magáról? Sze-

rettem egy kislányt, a menyasszonyom volt, néhány hónap választott el az esküvőnkől. Egyik éjjel síelni mentünk, ugyanis mindketten sporttáborban üdültünk, Csehszlovákiában. Ismeretlen hegyekben síeltünk. Szép holdvilágos éjjel volt. Én haladtam elől... Kisebb szakadék tátongott előttem, könnyedén átugrom, de mi lesz Beával? Elordítottam magam: vigyázz, szakadék! Fordulj le utánam! Nagy sebességgel haladtam, ha ezzel a sebességgel átugrom a szakadékot, semmi sem történik, sőt..., így neki vágódtam egy farönknek. Bea megmenekült. - Nyelt egy nagyot. - Szóval, a lábamat le akarták vágni, ha nem térek észhez, ma egy lábbal élek...

Incike nyöszörgött. Ágnes átvette, és berakta a gyerekágyba. Tamás is felállt. A gyermekágynak dőlt, és folytatta:

- Nem versenyezhetek. Bea dobott, én, a volt élsportoló, egyszerű falusi tornatanár vagyok. Élet ez?

Ágnes melléje lépett, és együtt érzően megfogta a kezét.

- Ne mondj ilyet! - Nem csak a szava, nem csak az ajka, mindene remegett, miközben megsimogatta a férfi kezét. - Eztán?

- Feleségül veszek. Hozzám jössz, így nyomorékan?

Ágnes mind a két kezével a melléhez kapott.

- Feleségül? És csak így? - ámuldozott tágra meredt pupillákkal, nevetésétől bugyborékolva.

- Szeretlek. Ott, a folyó partján döbbsentem rá.

Ágnes újra elkapta a férfi kezét, megszorította, és hevesen megrázta.

- Ne beszélj a szerelemről ennyire könnyedén! A szerelem nem hólabda, hogy csak úgy dobálózzunk vele! - súgta misztikusan. - A szerelem szent dolog!

Elengedte a férfi kezét, majd mielőtt az megakadályozhatta volna, letérdelt, két karjával átölelte a térdét, szemét fel, Tamás arcára szegezte.

- Sohasem felejttem el azt a tekintetet. Mint a szentet, mint égből pottyant csodát, úgy lested Beát. Mi voltam én ott, és mi lennék itt, ha most hirtelen megjelenne? Óriási gyárkémény mellett gyufaszál.

Tamás gyengéden felemelte a földről. Egyik kezével átölelte a derekát.

- Téged szeretlek - súgta eközben. - Téged, és ö-rök-re!

- Csak egy valami örök, az örökös változás, más nem.

- Az öröm nagyobb lesz, ha megosztjuk, a bánat kisebb, ha egymásnak elmondjuk.

- A házasság nem csak beszélgetésekből állt. Olyan, mint a szénaboglya, ahol találkoztunk. Rengeteg fűszálból van összerakva. A fűszálak a napok. Sok-sok, apró, egyforma, unalmasan hasonló nap, és mégis mindegyikben van valami apróság, ami eltér a másiktól.

- Nem akarsz feleségül jönni hozzám?

- Dehogynem! - vágta rá hévvel, majd rövidke habozás után, másabb hangon, sokkal megfontoltabban folytatta: - Most ne beszéljünk róla. Máskor, jó?

A férfi vállára hajtotta a fejét, Tamás a haját simogatta, mialatt az folytatta:

- Nagyon kevés időt, mondhatni semmit, töltöttünk kettesben, ezért nem ismerjük egymást saját mivoltunkban. Mondjuk, mégis hozzád mennénk, és ha később a mézeshetek múltán rájönne, hogy valójában nem szeretsz? Engem furdalna a lelkiismeretem, mert ez az egy mindig teljesíti a kötelességét. Te elbújhatsz, ő utánad oson. Te hazudhatsz, ő leleplez. Benned, veled él együtt. Nem, nem fogadhatom el tőled ezt az áldozatot, Tamás! Mert a házasság részedről áldozat lenne, ugyanúgy, mint amikor a Margitszigeten felajánlottad a névházasságot.

- Ági, én őszintén szeretlek.

- És, ha téged is leköpnék majd miattam, amint tették velem is!

- Ha nem bírunk a falu nyelvével, elviszlek benneteket innét! - Most már mind a két kezével átölelte. - Amióta találkoztam veled, csodálatos változáson mentem át. Újra van hitem, erőm, járunk ezen túl egy s ugyanazon az úton!

- Én mennék, szívesen mennék...

- Szívesen és örömmel, nem egy és ugyanaz!

- Örömmel - vágott közbe lelkesen. - Csak téged féltetek.

Tamás egyre hevesebben szorította magához az asszonyt.

- Akkor mégis szeretsz? - lehelte a fülébe, bizakodón.

Az nem válaszolt, úgy pihegett a karjaiban, mint a kiscsibe. Tamás homlokon csókolta, mire ő gyorsan kiszabadította magát a karjaiból.

- Nem, és nem szabad, Tamás!

Nehezére esett kimondania. Legszívesebben újra a férfi lába elé vetette volna magát, hogy sírva, zokogva világgá ordítsa: szeretlek! De uralkodott magán. Ekkora áldozatot, mert szilárdul hitte, hogy ez az, nem fogadhat el. Tamás nagylelkűen, vagy hirtelen felbuzdulásában, megkérte a kezét. Magára akarja venni az ő mocskát, most használja ki, ennek a lehetetlenül áldozatkész, csinos, erős férfinak veszélyes, könnyelmű nagylelkűségét? Varrja a nyakába magát, amikor azt sem hiszi el, hogy szereti? Amint Tamás, ő is hihetetlenül csodálatos változáson ment keresztül, csusszant Tamás karjaiba. Amióta Csomáék megbecstelenítették, egyáltalán nem tartotta magát nőnek: szenvedélyesnek, szeszélyesnek, erotikusan vonzónak, férfiak után vágyakozónak... Magócsi Béla mellett sem változott azzá. Csupán házastársi kötelességből játszott a szerető, de nem szerelmes, a gondoskodó, a szelíd, az engedelmes, az odaadó, de nem kéjlelgő... asszony szerepét. Most, hosszú időtől először, érezte magát újra s megint nőnek. Rettenetesen kívánta a férfit, Tamást! Újra érezte a különös remegést, a majdnem elfelejtett, édes zibongást. Mindezek ellenére, uralkodva magán, teljes nyugodtságot színlelt.

- Nagyon kedves vagy. Soha, de soha nem tudom megköszönni neked azt, hogy megkérted a kezemet, de nagyon kérlek, várj még egy kicsit! Adj időt magamnak s neked.

- Rendben van. Én megígérem...

- Semmit, semmit se ígérj! Némította el. Gyere, vacsorázzunk meg!

- Nálad, itt alhatok?

- Nem mész vissza horgászni?

- Nem ígértem biztosra, tehát...

- Persze, hogy itt! - vágta rá lelkesen, majd mintha máris megmondolta volna, gyorsan hozzátette: De... - elakadt.

- De? - sürgette a férfi.

- Tisztán: büntől, mocsoktól, szennytól megtisztulva szeretnék a házastársad lenni.

Újra megfogta a férfi kezét, és kérlelni kezdte:

- Ígérd meg nekem, hogy nem nyúlsz hozzám, hadd higgyem, hogy tisztán megyek hozzád feleségül, mert én sohasem akartam házasság

előtt... Ugye érted? Minden vágyam a fehér menyasszonyi fátyol volt. Hadd legyen legalább most, ha jelképesen is, olyan, mint amilyen szerettem volna annak idején. Butaság, naiv liba vagyok. Faluról származom, nemcsak előtte, máig, még a törtétek ellenére is vannak illúzióim.

- Milyen egyszerű lenne erényesnek lennünk, ha nem kellene állandóan gyakorolni azt.

- Hidd el - értette félre Ágnes -, bármint történt is, én valóban nem akartam, házasság előtt... hogy mégis megtörtént, ami megtörtént, nem az én hibám. Hiába szerettem Csomát, ő... ő - legyintett. - Ah, most már mindegy, és ugye annyira hihetetlen az egész! - Tamásra bazsalygott. - Haragszol, nem tudsz megérteni?

- Ne félj, nem zsongtam be. Ígérem.

- Köszönöm.

Kétszer is megcsókolta a férfi homlokát, ám amikor az viszonzni akarta, ügyesen kisiklott a kezei közül.

Incike, eddig azt hitték elaludt, teljesen váratlanul s vidáman felnevetett.

- A...pa! - kiáltotta, és tovább nevetett a férfira. Ezután az anyját hívta, aki azonnal melléje sietett, felvette, és az asztal mellé ültette. Utána Tamást is odakényszerítette.

Vacsora közben leginkább a kislánnyal foglalkoztak, magukról nemigen beszéltek. A könnyű ételek után Ágnes a kezét nyújtotta. Tamás megfogta, kissé magához húzta, mígnem a homlokuk összeért.

- Tényleg nem haragszol? - aggodalmaskodott feleslegesen az aszszony.

- Tényleg.

- Nekem olyan, de olyan hihetetlen, hogy mi ketten, te meg én... Még mindig nem hiszem el. Te érted ezt?

- Én már semmit sem értek, és nem is akarok.

- Mégis haragszol? - jajdult fel Ágnes. - Azt hiszed, én, nem kívánlak?

Megérezte a férfi feszülő idegszálainak kéjes rezgését, ezért elhallgatott. Mély lélegzetet vett, aztán folytatta:

- Végy példát a gombostúról: neki mindig a feje szabja meg, hogy milyen mélyen hatoljon...

Még mondta, amikor Tamás közbevágott:

- Ezen túl a fejemmel és nem a szívemmel gondolkozom, jó?

- Köszí, hogy megérted egy buta liba lehetetlen óhaját - rebegte. - Mindig arra vágyunk, aminek híjával vagyunk. Göndör hajra minek vágyjon, akinek szép, hullámos haja van, ellenben a kopasz! A csúnya szépségre, a szegény gazdagságra vágyik. Én megértésre és szeretetre vágyom, mert ezeknek vagyok híjával.

Hogy minél távolabb terelje vágyuk szertelenül keringő pillangóit, friss szerelmük szép virágáról, váratlanul elengedve a férfi kezét, elterelte a szót:

- Így és itt élek, Tamás! - Körbemutatott. Keserűn, mégis mosolyogva folytatta: - A szüleim, kik régebben kitagadtak, szép, nagy házat akartak venni nekem és az unokájuknak, ám én se pénzt, se ajándékot nem fogadtam, fogadok el tőlük többé. Teljesen a magam erejéből tartom el kettőnket, rendeztem be ezt a kis ósdi, bérelt hajlékot. Elégedett vagyok a sorsommal.

- A szegénységnek előnye, hogy itt mindig kiderül, ki a barát, ki az ellenség. Van barátnőd?

- A már említett főnököm lánya, s egyben a munkatársam.

- Mi van a volt férjeddal?

- Megnősült. Ha találkozunk, köszönünk, de amúgy, soha egy szót sem váltunk.

- Az anyósod is megnyugodott végre?

- Rengeteget szenvedtem miatta, mire végre lecsillapodott.

Tamás felállt.

- Nem alszom itt, elmegyek! Jó éjszakát, Ági!

- Szervusz - fogadta az izgalomtól és a meglepetéstől rekedten. - Máskor is eljössz? És... és, tényleg nem haragszol, mert, ha igen, akkor, akkor inkább aludj itt!

Tamás megcsókolta őt s a kislányt, és elindult. Ágnes a kapuig kíséerte. Ott a nyakába ugrott, két tenyerével szorosan átölelte, és forrón szájon csókolta.

Mire a férfi feleszmélt, Ágnes eltűnt a koromsötétben.

Tamás a következő napoktól kezdve az első busszal érkezett, és az utolsóval hagyta el a falut, hogy minél tovább és többet lehessen Ágnessel. Csak minden harmadik nap csípett le két-három órát édes enyelgésükből a sportkör újjáalakítására...

A falusiak, várakozásukkal ellentétben, nem szívták a mellükre, ezt a nem mindennapi szerelmet, amely hamarosan kitudódott. Beleharaptak, megrágták, de nem köpték ki, azon módon lenyelték és megemésztették, majd, mint a másnapi újságot szépen elfelejtették. A kis postai tisztviselőt, ha nehezen is, de végre, mint a tegnapi bevételt, elkönyvelték, az új tornatanárnak, pedig elnézték, mert a gyerek, és kinek ne lett volna iskoláskorú gyereke vagy unokája Kónyahartyánban, olyan lakat, amely a szívben van elhelyezve, kulcsa magának a gyerekeknek a kezében, akik hamarosan megszerették az új, a kissé suta mozgású, de nagyon igazságos s ügyes testnevelő tanárukat.

Minden zsák megtalálja a maga foltját. Egyiknek a becsületén esett csorba, másiknak a testi épségén, egyébként arany mind a kettő, csak törött, márpedig bármennyire értékes is az arany, ha törött, leárazzák...

9.

Cserhalmy Ágnes a következő hónapokban tanfolyamra járt Pestre. Egy akkoriban megjelent rendelet értelmében, valamennyi postai alkalmazottnak el kellett végeznie ezt a tanfolyamot, ha meg akarta tartani az állását.

Hetenként kétszer járt fel Pestre. Incikére ilyenkor Éva anyukája vigyázott. Tamás - szünet volt - minden reggel eléje ment az Engels térre, és elkísérte a Krisztina körútra. Délutánonként a Gellért-strandon várta.

Tamás lába miatt választották ezt a gyógyvizet.

Ágnes ezen a napon - a délutáni elmaradt előadások miatt -, jó három órával előbb végzett, ezért, a megszokott időnél jóval korábban érkezett meg a Gellért-strandra, öltözött át, ereszkedett be a kellemes vízbe, úszta oda-vissza át a medencét, feküdt ki a napra.

Alig dőlt végig a fűvön, valaki megérintette a kezét. Nem ült fel, csak a fejét fordította arra.

Csoma Pál vigyorgott a szemébe.

- Ah! - lélegzete elakadt. Arca hosszúra nyúlt, szíve a torkába ugrott, valósággal megbénult a félelemtől.

- Régen figyellek - darabolta Csoma a szavakat.

- Mit akarsz tőlem? - fakadt ki lerázón, egyetlen pillanatra sem méltatva. Fejét tüntetően elfordította.

- Nagyon megszépültél. Igazi sexcicus vagy.

- Menj a fenébe! - vágta indulatosan a képébe.

- Akkor is szép vagy. - Közelebb hajolt hozzá. - Nagyon haragszol rám?

- Bogozd ki! Úgy nézek rád, mint a leprásra. - Mást is akart mondani, de valahogyan nem jött szó a szájára. Egy ideig némán meredezett az ég felé, aztán, mintha meggondolta volna magát, felült. Olyan gyors mozdulattal fordult a nem kívánt társa felé, mintha arcul akarta volna csapni.

Csoma reflexszerűen odébb húzódott.

- Ne félj, nem ütök meg. Csak nyálat gyűjtök, és leköplek! Utállak! Ha nem kotródsz el azonnal, nemcsak leköplek, segítségért kiáltok!

Alig múlt el dél, ezért igen kevesen fürödtek most a strandon. Körülöttük teljesen üresen tátongott a park. Csoma Pál ezt az alkalmat használta ki, mialatt bűnbánón Ágnes szemébe fúrta mocskos tekintetét.

- Ha a múltamért köpnél le, megérdemelném, de az óta nagyon megváltoztam, Ági. Nem látod rajtam a változást?

Ágnes akaratlanul végignézte. Régebbi hosszú, ápolatlan haját levágatta. Szakállt sem viselt. Arca viszont igen nyüzötnak tűnt. Szeme beesett, nagy, fekete karikák éktelenkedtek körülötte. Kifejezetten elesettnek tűnt. Nézése kifejezéstelen, mint a halé. Ágnes semmi érzelmet sem fedezett fel szemének, furcsán villogó tükrében. Régen nem szerette, ezért egy cseppet sem törődött most vele.

- Azt hiszed, ami történt, amit tettetek velem, jóvá lehet tenni egyszerű szánom-bánommal? - sziszegte végül mérgesen. - Sohasem bocsátok meg neked! - Szótagolta: - Gyűlöllek, Csoma!

- Amíg gyűlölünk, meg tudunk bocsátani.

- Ám, én nemcsak gyűlöllek, utállak is, mint a döglött macskát, mint a harmadnapos rothadó halat.

Csoma Pál látta, hogy ez az út nem vezet sikerre, más húrokat pengetett meg. Alaposan végignézte az asszonyt, akinek érett szépsége, egyre jobban érlelődő alakja valósággal megigézte. Olyan karcsú, annyira formás volt a teste, mint a jól mintázott szoboré.

- Legalább - hajtotta le bűnbánón a fejét - a gyerekemről mondj valamit!

- A gyerekedről? - pattogott Ágnes, majd mintha eszébe jutott volna valami, lejjebb eresztette a hangját. - Azt sem tudja, hogy a világon vagy. Más lesz az apja. Őt szeretni fogja, téged, pedig gyűlöl majd. Én tanítom meg rá.

- Fiú, vagy kislány? Egészséges?

- Úgy kérdezősködsz, mintha közöd lenne hozzá.

- Az én gyerekem, nem?

- Nem adtál apasági nyilatkozatot, tehát megtagadtad. Hányszor vettél neki csokoládét? - Gúnyosan felnevetett. - Csokoládét? Tejet, kenyeret vagy ruhát!

Csoma összekulcsolta a két kezét, és tovább színészkedett.

- Nem látod? Az a bizonyos, régi Csoma Pál nincs többé, meghalt. Akit itt látsz, csak kívülről a mása, bensője teljesen kicserélődött. Új-jászületett.

Elhallgatott. Hanyatt vágta magát a fűben, úgy csinált, mintha sírna, ám ebből az elkeseredésből csak a rángatódása volt igazi. Könynyeit, amelyek csak azért buggyantak ki a szeméből, mivel a nappal szembe nézett, a karjával törölte le. Még szipogott egy ideig, aztán lassan elcsendesedett.

- Ha tudnád, mennyit szenvedtem - mint, akinek hirtelen mentsége támadt bűnére, váratlanul felült. - Emlékezzél csak, én nem akartam! Leütöttek. Nemcsak téged, engem is megitattak. Andaxint keverték az italunkba. - Megint összerakta a kezét. - Ne annak a férfinak, ennek, a gyereked apjának bocsáss meg, aki most itt térdepel előtted!

Tényleg letérdelt, és tovább áradt belőle a szófolyam.

- Kikerültem a főiskoláról. Régi barátaim, ki erre, ki arra széledt. Egyedül lézengtem. Hogy s mint, nem érdekes, egy csoporthoz csapódtam. A többit tudod, azt viszont nem, hogy drog-elvonókúrán végleg kikezeltek. Nézz rám!

Ágnes még egyszer végignézte. Régi, szép érzéseinek morzsáit is felcsipegette emlékezetéből a zord valóság rusnya varjúja: az, amit a férfi tett vele azon a bizonyos éjjelen, a továbbiakban is csak gyűlöltre készítette.

- Ne bohóckodj, Csoma! Nem áll jól neked ez a póz!

- Miként bizonyítsam be, hogy igazat mondok neked? - Fanyarul elhúzta a szája szélét és felkiáltott: - Ha nem bocsátasz meg nekem, legalább a gyerekünkről mondj valamit!

- Mindent elmondtam. - Felállt, és elindult az öltöző felé. Csoma Pál utána futott.

- Nem engedlek el! Botrányt csapok, ha nem válaszolsz! - Fenyegetően lesett az asszonyra. Ágnes megijedt.

- Egy férfit várok, aki nem ilyen selyemjampec, mint te. Neked izmaid sincsenek, ő uzsonnára megesz, saláta helyett.

Csoma Pál szemében most először lobbant fel valami ilyen-olyan érzelem: a gonosz elszánás. Arca elvörösödött, fogai összekoccantak, szája széle remegett. Megszorította az asszony kezét, mire az feljajdult:

- Ha nem engedsz el, sikítok!

- Kiálts, én akkor is szeretlek, még mindig szeretlek.

- Elegem van a cirkuszból! Menj a fenébe! - Gúnyosan a szeme közé nevetett, szavait jól széthúzta, szinte sziszegett. - Nem kellesz, Csoma! Incit pedig egyedül is felnevelem.

- Incinek hívják? - kapott a szón Csoma Pál.

Ágnes vissza akarta szívni, de nem lehetett. A férfi rágógumiként, csámcsogón harapott rá.

- Kislány. Inci, Incike, szép név - ízeltette.

Ágnes futásnak eredt.

- Cserhalmy Inci - kiáltotta vissza sokatmondón.

Csoma Pál hátrafordult, és a társai felé intett. Ágnes nem vette észre, hogy mialatt beszélgettek, ketten is figyelték, az egyik távoli padról. Akik most melléje futottak, összesúgtak, majd gyorsan eltűntek ők is az asszony nyomában...

Ágnes, miután faképnél hagyta Csomát, a kabinjába ballagott. Nagyon megrázták a törtétek. Egyetlen szavát sem hitte el Csomának, sőt tudta: elejétől a végéig színészkedett. Valamit akart. De mit? S miért érdekli ennyire Inci? Minél tovább törte a fejét, annál jobban félt. Nem gondolkozott tovább. Befejezte az öltözködését, rendbe szedre magát, és kilépett a kabinból.

A szép ívű kapu előtt megállt. Gondolta itt várja meg Tamást, aki nek azonnal elmond mindent.

Az órájára pillantott: Már meg kellett volna érkeznie! Ezekben a percekben mindennél jobban vágyott a férfi után. Még egyszer végignézett az utcán. Senki, semmi, csak egy autó állt a bejárattól alig valamivel odébb. Fialat férfi szállt ki belőle, és segítségkérően lesett körbe. Amikor megpillantotta Ágnest, gyorsan feléje indult.

- Kezét csókolom! - köszönt. - A munkatársam lába eltörött - hadarta. - Idehordom a fürdőbe, utókezelésre. Segítene nekem! Fogja meg az ajtót, kérem, amíg kiemelem.

- Szívesen. - Készségesen előreindult, a férfi követte. A kocsiban a hátsó ülésen egy fiatal férfi ült.

- Ez a kedves hölgy segít nekünk - közölte vele az előbbi férfi. - Igazis, csak arra kértem, hogy az ajtót fogja, amíg kiemellek, ám egyedül nem bírlak kicingálni. - Ágneshoz fordult. - Ugye, ebben is, segít nekem, hölgyem?

- Persze.

Az előbbi férfi váratlanul lehajolt. Félcipőjének fűzőjét babrálta, mialatt Ágnes gyanútlanul a kocsiban ülő férfi felé nyújtotta a kezét. Az utókezelésre járónak mondott férfi villámgyorsan elkapta, és begyakorolt mozdulatokkal berántotta maga mellé. Ágnes előrebukva zuhant be a kocsiba. Eközben a másik férfi is felpattant, s a lábát is betuszkolta az ülésre.

Ágnes ordítani akart, ám a férfi, aki behúzta a kocsiba, egyik tenyerét már dulakodásuk közben a szájára tapasztotta. A motor eddig is járt, most feltúráztatták, ezért semmi sem hallatszott ki a dulakodásból, a tompa kiáltás töredékeiből, amely a kocsiban folyt. A volánnál a harmadik társuk: Kucsera Gábor ült. Ágnes csak most fedezte fel, az előbb ugyanis lehúzódot a fejtámla mögé. Az autó már mozgott, amikor Csoma Pál is beugrott az első ülésre. A két társa, habár erősen begyakorolt mozdulatokkal, ám cseppet sem könnyen fogta le, a kézzel-lábbal kapálózó, egyébként erős nőt. Két kezét hátracsavarták, szája elé kendőt kötöztek... A távolabb járókelők közül valaki végignézte a történeteket, ha Ágnes kiáltását nem is hallotta: Utána... utána, elrabolták! No, még ilyet! - kiabálta, ám ezek a hangok a tovarobogó kocsik mögött lassan mind elmaradtak.

- Írják fel a rendszámot! - kajánkodott Csoma, mert ő is hallotta ezeket a kiáltásokat, mire a többiek felröhögtek.

- Állj meg a kanyar után! - szólt oda egyikük Kucserának, valamivel később, még mindig nevetve.

- Ideje is lesz letörölni a sarat a rendszám tábláról, mert könnyen ránk másznak a zsernyákok! - Ez már az igazi Csoma hangja volt.

- Hol szedtétek a sarat? - érdeklődött az, aki betegnek tetette magát, és berántotta Ágnest a kocsiba.

- A Gellért-hegyről hoztam a zsebemben agyagot, és összekevertem vízzel.

Ezen megint nevettek Talán belső feszültségüket vezették le ezekkel a gyakori nevetgélésükkel.

Mégsem álltak meg a kanyar után, az egyik csendes utcában kötöttek ki, amelyről Ágnes azt hitte, hogy tényleg a rendszámablát akarják letörölni, de nem így történt. Csoma hátrafordult a két társa közé szorított, régebbi menyasszonya felé.

- Kiszállunk, mucus! Jó lenne, ha nem ellenkeznél!

- Huligánok, nőrablók, ezt megkeserültek - hörögte Ágnes haragtól elcsukló hangon, mihelyt levették szájáról a kendőt.

- Ne ellenkezz! - figyelmeztette a mellette ülők közül az egyik. Gyere szépen utánam! Ha ellenkezel, lepedőbe csavarunk, és a hátunkon viszünk fel.

- Azt hiszitek a vadnyugaton élünk, csak úgy elrabolhattok, és kész?

- Semmi sincs még kész! Megbeszéljük a gyerek dolgát, majd szépen aláírsz egy papírt, és máris mehetsz a dolgodra!

- Mi áll abban a papírban?

- Nem tőlem származik a gyerek, ki tudja, hol szedted fel? Ezért nem követelsz tőlem gyerektartásdíjat! - válaszolta Csoma.

- Ezt itt is aláírom.

- Az utcán nem tárgyalunk, kedves - szólt bele megint az a férfi, aki előbb betegnek tetette magát.

- Ha nem ellenkezel a strandon, ha jó kislány vagy, ott is megegyezünk - vetette szemére Csoma.

- Megegyezünk, mondod, holott te végig bohóckodtál. Miért nem szóltál róla őszintén?

- Pedzettem, de a halacska nem harapott rá a kukacra, szívi...

- Ne mondd nekem azt, hogy szívi! Utállak téged is, meg... mindannyitokat!

- Tornatanárral, ennek ellenére sem szolgálhatunk, ezért elégedjél meg a selyemjampecekkal! - gúnyolódott Csoma.

- Elég volt! Gyerünk innét! - vágott közbe az, aki berántotta a kocsi-
csiba. Szemmel láthatón ő volt a vezér.

- Nos, kiscicus, válassz: szépen belém karolsz, és szó nélkül jössz
velem a liftig, vagy vigyünk? - érdeklődött Csoma.

Ágnes reménykedett: hátha kilábalhat valahogyan ebből a szörnyű
helyzetből. Elmenekülhet, miután kilépett a kocsiból.

- Gyerünk! - egyezett bele erősen rekedezően.

Egyikük kinyitotta az ajtót, előreszaladt a kapu alá. A többiek csak
azután indultak utána, amikor pissegett.

A kis mellékutca teljesen kihalt volt, Ágnes mégis kiabálni kezdett,
mire valaki újra betapasztotta tenyerével a száját.

- Tudtam mucivirág, hogy ezt teszed - súgta az, aki berángatta a
kocsiba, miközben két oldalról hirtelen átkarolták a derekát, könnye-
dén felemelték, és befutottak vele a kapu alá.

Ágnes kapálódzott, rugdalódzott, de mivel a kezét végig lefogva
tartották, nem szabadíthatta ki magát.

A kapualjból a liftbe tuszkolták.

- Végleg miénk a madárka! - könnyebbült meg ott az egyik, amit
bólintásával nyugtázott a másik, miután elindult a lift.

Annyira otthon érezték magukat, hogy itt már Ágnes száját is elen-
gedték, mire ő azonnal felordított:

- Segítség!

Megint befogták a száját.

- Énekelhetsz, úgysem hallja meg senki! Viszont így biztonságo-
sabb.

A harmadik emeletre vitték fel. Csoma várta őket. A lépcsőn futott
fel, nagyon lihegett, miközben megint elkapták Ágnest, és rohanni
kezdtek vele a szemben lévő ajtóhoz.

Cserhalmy Ágnes, mire szétnézhetett, teljesen ismeretlen előszobá-
ban találta magát, ahol azonnal megvetette a lábát.

- Ide azt a papírt! - sziszegte a dulakodásuk hevében. - Jól vigyáz-
zatok. - Nem folytathatta, elfulladt. A férfiak éhes, domborulatain ké-
jelgő tekintetéből azonnal megérezte, hogy mire megy a játék. Szi-
lárdan elhatározta: bármi történjék is, még egyszer nem engedi magát
megegyeztetni.

- Én ennek ellenére is megcsiklandozlak előbb egy kicsit, szívi - vágta a szemébe Csoma, s máris a melléhez kapott. - Aztán jön a parti, és csak ezután a papír. Így szokás ez minálunk!

Ágnes eltaszította magától.

- Nocsak! - mordult fel a férfi. - Jó, hogy nem harapsz, de adod te lejjebb is, ne félj!

Elkapta Ágnes derekát, le akarta tépni a ruháját, a társai azonban leintették: hagyd, elvégre valamiben haza is kell majd mennie!

Ágnes sípcsonton rúgta, és öklével az arcába vágott. Teljesen megvadult: Ordított, dühöngött.

- Soha, soha! - tovább rúgott, sőt most már harapott is. A többiek előkelően meghátráltak: Csoma lesz az első, puhítsa is meg ő! Az rúgós kést vett ki a zsebéből, kipattintotta a hosszú pengéjét, és Ágnes mellének szegezte.

- Szúrj! - hörögte az elszántan, miközben tovább hadonászott. - Inkább meghalok, minthogy még egyszer...

Egyik kezével elkapta Csoma Pál csuklóját, igyekezett oldalra tolni, el a mellétől, a neki szegeződő kést, a másikkal tovább hadonászott, lökdösődött. Csoma Pál hátrált, hogy s mint, a kés a saját nyakába fúródott. Mindez pillanatok alatt történt. A többiek teljesen biztonságban érezték magukat, nevetve szemlélték a társuk küzdelmét. Mire feleszméltek, Csoma Pál a földön ült. A nyakerét és a gégéjét sérthette meg az éles penge: levegő után kapkodott, hangja egyszerre hörgött, sípolt, mialatt a vér sugárban ömlött kifelé.

Ágnes ekkor már az ajtóban állt.

- Állj meg! - ordították szinte egyszerre, ahelyett, hogy a sebesült társuk segítségére sietettek volna. Az asszony azonban, se hallott, se látott, semmivel, senkivel nem törődve menekült kifelé. Elfordította a kulcsot, amelyet szerencséjére a kulcslyukban felejtettek, feltépte az ajtót, és kirohant a folyosóra.

Egyik férfi utána szaladt, még sikerült elkapnia nyakánál fogva a blúzát, Ágnes azonban olyan lendülettel futott tovább, kapálódzott, védekezett, hogy a gombok sorban lepatogtak, és a blúza lecsúszva róla, az üldözője kezében maradt.

- Segítség... segítség! - kiabálta Ágnes torkaszakadtából lefelé futva a lépcsőkön, mit sem törődve a leszakított blúzával. - Rendőrt, hívjanak rendőrt! És mentőt!

Az utcán tovább kiabált. Pillanatokon belül csődület támadt körülötte.

- Elraboltak...! Meg akartak erőszakolni!

- Megerőszakolni egy mai fiatal nőt?

- Előbb felmegy velük, lakásra megy, az után panaszkodik, hogy elrabolták!

- Blúz sincs rajta! - kiabálták egymás szavába vágva lekezelően. - Valóságos kupleráj a harmadikon, az egyik lakás. Egymás után járnak fel a nők. Isznak, s szípoznak...

- A mai fiatal nők akkor is lefekszenek, ha csak azt mondják nekik, hogy foglaljanak helyet! - kiabálta az egyik idős asszony, mivel leginkább idősek voltak, ugyanis a fiatalok dolgoztak, de a többi megjegyzés sem maradt el, amelyet így összegeztek: ringyó!

Még tovább szidják, ha Ágnes túl nem kiabálja őket:

- Erőszakkal vittek fel lifttel az emeletre. A Gellért fürdőnél autóbatuszkoltak, abba! - a közelben álló autóra mutatott. - Hívjanak rendőrt, és mentőt. Egyikük nagyon vérzik. Nem akartam, véletlenül történt, ő rántott kést, szegelte a mellemnek, dulakodtunk...

Nem mondhatta tovább, megszedült, a falnak dőlt. Nem ájult el, csak rosszul lett s hányt.

* * *

A kerületi rendőrkapitányság vizsgálati celláinak keskeny folyosóján sietős lépések koppantak.

Molnár Tamás lépkedett az egyik rendőr oldalán.

Miután nem találta Ágnest a strandon, kiutazott Kónyahartyánba, s a lakásán várta. Incivel játszott, amikor felkereste a helyi körzeti megbízott rendőr, és közölte vele a hírt... Kérésére az igazgatója saját autójával hozta fel Pestre...

A hosszú folyosón kevés villanyégő világította meg a környéket, viszont a cellákból mindenhonét világosság szűrődött ki.

- Ez lesz az! - mutatott a rendőr az egyik ajtóra. - Tíz percig beszélgethetnek. Most - az órájára lesett - kilenc óra hét perc van. - Megkocogtatta gumibotjával az ajtót, majd a kezében tartott kulccsal kinyitotta: - Látogatója van, fiatalasszony!

Ágnes háttal állt a rácson túl, a cella másik sarkában. Mihelyt felfedezte Tamást, azonnal a rácshoz rohant. Két kezével a vasba kapaszkodott, és mélyen a látogatója szemébe fúrta az átélt szörnyűségtől elnehezült, s még mindig rettegéssel teli tekintetét. Könnyei folyni kezdtek, csorogtak le halálsápadt arcán, bele a nyakába, régebbi kellemes arca megnyúlt, s kissé eltorzult az újra reá nehezedő fájdalomtól.

Tamásnak az ügyeletes rendőrtiszt mindent elmondott. Ezt a tisztet még a Dózsa sportegyesületből ismerte, ahol együtt sportoltak. Ezért is engedte be, szabálytalanul, ennyire későn a fogdába.

Tamás megsimogatta az asszony kezét, s arcát. Majd sietve a zsebébe nyúlt, zsebkendőt vett elő, és a kezébe nyomta.

- Köszönöm - reberte az, majd szép sorjában felitatta a könnyeit.

- Holnap reggel kiengednek - vigasztalta eközben Tamás. - Két tanú is jelentkezett, akik látták az elrablásodat.

Ő nem válaszolt. Tovább pislogott. Mellei megemelkedtek, orra kitágult. Tamásnak az a festmény jutott eszébe, amelyet az Esztergomi Keresztény Múzeumban látott. Máriát ábrázolta a kereszt alatt. Nemcsak az arca, a vállaira leomló haja is hasonlított rá. Nagyon megragadta a képzeletét. A látvány ott ugyanúgy a szívébe mart, mint itt most:

- Nem vagy vádlott - beszélt tovább. - Kiterjedt bűnbanda tette. Autóval rabolták el a nőt, főleg asszonyokat, felvitték, mint téged a harmadik emeleti bérleményükbe, és megerőszakolták őket. Most sorban felkutatják az áldozataikat. Nőket futtattak, kábítószerrel ütéskedtek s a többi! Csak a vizsgálat idejére, holnap reggelig tartanak bent, amikor is még egyszer kihallgatnak. Szerencsére Csoma Pál nem halt meg. Életveszélyesen megsebesült. A Korányi Kórházban kezelik az intenzív osztályon.

Ágnes egész idő alatt, most rezzent össze először. Arca mégis meglepően közömbös maradt, pirinyónyi érzelem: megrendülés, sajnálat, megbánás nem rebhent meg összekuszálódott vonásaiban.

- Nem érzem magam gyilkosnak - súgta valamivel később, teljesen egyhangún. Könyörgőn emelte nagy szemét a férfira. - Ha hiszed, ha nem, én... én csak most váltam újra tisztává, hozzád méltóvá, újra igazi nővé. Végre sikerült lemosnom magamról azt a szennyet, amelyet ez a piszok alak s a társai rám kentek. Ezzel a súlyos sérüléssel, amelyet én okoztam, nem akarattal, védekezésként, nagyon furcsa, de igaz, úgy érzem, hogy minden, de minden bűnöm lepergett rólam. Most már igazán méltó vagyok hozzád!

- Én már a szigeten beléd szerettem, Ági.

- Nem - rázta a fejét -, te ott még nem szerettél!

- Nem hiszel nekem?

- Mindegy, ha igen, ha nem: én sokkal régebben szeretlek. Amióta élek, téged, mindig csak téged szerettelek, Tamás! A folyó partján döbrentem rá, ahol újból összekapcsolódott a sorsunk.

- Miért nem hallgattál rám a szigeten?

- Mert nem akartam elfogadni az áldozatot.

- Áldozatot?

- Elkeseredésedben váltál nagylelkűvé. Bármelyik nővel megtetted volna abban az állapotban.

- Tévedtél.

- Igazad van, most már igazat adok neked.

Tamás megragadta az asszony kezét, és megszorította. Ágnes szemében, miközben a férfi felé súgta, úgy ragyogtak a könnyek, mint nagyító alatt a szép, színes, nagy gyöngyszemek.

- Szerelmesek akkor vagyunk, hallottam, ha szerelmünkre legalább annyit gondolunk, mint magunkra - súgta. - Amióta bent vagyok, csak rád gondolok, holott én ülök a pácban.

- Hamarosan kiengednek, és boldogok leszünk!

- Ő emelte rám a kését. A mellemnek szegezte - tért vissza Ágnes, még mindig, hiába a nagy szerelem, most sem szabadulva a rémes események utószelétől. - Én csak hadonásztam. Nem tehetek róla,

hogy a kés pengéje eközben belé fúródott. Nem én, ő, saját maga sebesítette meg önmagát.

- A lavinában melyik hópehely érezteti magát felelősnek?

- Inci apja súlyosan megsebesült. Nem miattam történt, ezért sohasem lesz lelkiismeret-furdalásom. Jelenleg csak az átélt félelmeim, rettegéseim miatt csavarom a szavakat, mindig ugyanabba az irányba.

- Incinek már régen én vagyok az apja.

- Az igazi apja! Egyébként, szerintem semmit sem szabad megtudnia a történekről. Régebben azt mondtam: ha nagy lesz, mindent elmondok neki, de ezek után soha! Hogyan nézne rám? Rám, az apja... Ugye - jajdult fel hirtelen s váratlanul -, nem vagyok bűnös?

- Nem, te tiszta vagy. Egyébként Csoma él. Súlyos, életveszélyes a sérülése, de meggyógyul.

Tamás összeszorította az öklét, és a homlokáéhoz nyomta.

- Miért jöttél korábban, miért késtem el én? - nyögte rezignáltan.

- Ha előre tudjuk, hogy... szögbe lépünk, vagy felvesszük, vagy kikerüljük. Egyébként így is, úgy is börtönbe kerül, kerülnek, mert engem ugyanúgy elraboltak, mint másokat.

- És mind a hárman megerőszakolnak, ha nem védekezel! Külföldről beszerzett drogot és hazai patikákból ellopott gyógyszereket árultak. Egyébként mindannyian lakat alatt csücsülnek. Megérdemelték.

- Tamás újra megszorította az asszony kezét. - Összeesküszünk, ha kiszabadulsz? Feleségem leszel?

- Boldogan, és azonnal - bólogatott hevesen -, és elköltözünk Kónyahartyánból. Addig, együtt élünk, nem játszom meg tovább a buta, naiva szerepét!

- Felköltözünk Pestre a lakásomba. Én otthonról járok ki Kónyahartyánba.

- Az árnyékunk oda is elkísér majd.

- Neked nincs árnyékod, te maga vagy a nap. Neked Pesten keresünk állást.

Ágnes összecsücsörített ajkát csókra nyújtotta. Tamás valósággal beleharapott. Hosszan tartó, szenvedélyes csókolózásukból az eddig kint tartózkodó rendőr belépése rebbentette szét őket.

- Letelt. - Az órájára lesett. - Negyed tíz múlt öt perccel. Három bő percet ráfejtünk. - Elnézést kérően folytatta, de volt abban némi kajánság is. - Majd otthon folytathatják!

- Majd otthon, s örökre - suttozták a fiatalok szinte egyszerre.